

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljnim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je iz-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

Politika plačana v gotovini
Abn. postale 1 gruppo

Cena 650 ltr - Leto XLII. št. 112 (12.437)

Trst, sreda, 14. maja

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270

GORICA
Ul. ...
Tlx ...

io 1
85723

20

8554 AA

OSTREDNJA KNJIZNICA

P.P. 132
66001 KOPER

60100200

primorski dnevnik

Sovjetski strokovnjaki prehajajo v drugo fazo sanacije V Černobilu dokončno preprečili uhajanje radioaktivnih izotopov

MOSKVA — Osemnajst dni po nesreči v černobilski jedrski elektrarni je vodja vladne preiskovalne komisije in podpredsednik ministrskega sveta SZ Boris Šerbina diplomatskim predstavnikom v Moskvi včeraj izjavil, da so končno zaustavili uhajanje radiaktivnosti iz poškodovanega četrtega reaktorja. Na srečanju so sodelovali še drugi sovjetski izvedenci, ki so zahodne diplomate seznanili z zadnjimi ukrepi pri odpravljanju posledic jedrske nesreče. Trenutno je reaktor popolnoma pokopan pod tonami in tonami peska, sadre, ilovice, bora in svinca. Izpod betonskega podstavka reaktorja so izčrpali vso vodo in vzbrižnili beton, da je dokončno odpravljena nevarnost tako imenovanega »kitajskega sindroma« ali »Meltdowna« kot mu pravijo strokovnjaki. Reaktorjevo sredico so ohladili, temperatura pa je še vedno precejšnja, a ni nevarnosti nove verižne reakcije. Posredno so strokovnjaki priznali, da je bila še pred dnevi nevarnost prave katastrofe, a so jo za ceno požrtvovalnosti in »herojskih naporov« preprečili.

Podpredsednik Šerbina je navedel, da bodo zgradili 32 metrov globok železobetonski jašek, da bodo preprečili morebitno bodoče onesnaženje podtalnice, pod železobetonom pa bodo »pokopali« poškodovani reaktor, ki bo tam ostal stoletja. S pospešenim ritmom so pričeli tudi z dekontaminacijskimi deli na območju 30 kilometrov okrog centrale, priznali pa so, da bo to delo zahtevalo ogromno časa.

Včeraj se je v Moskvi izvedelo, da bo o černobilski nesreči danes spregovoril tudi generalni sekretar CK KP SZ Mihail Gorbačov. Sovjetska zveza se v teh urah na vse kriplje trudi, da bi popravila negativni vtis, ki ga je pustila v svetovni javnosti, ker je toliko časa zavlačevala s poštenim informiranjem o razsežno-

stih nesreče. V Moskvi se seveda tudi zgražajo nad reakcijami Zahoda, a nočejo priznati, da so za tako zahodno histerijo sami krivi.

Medtem po vsej Evropi upada stopnja radioaktivne onesnaženosti, stopnjujejo pa se polemike zaradi prepovedi uvoza živil iz raznih držav, saj ji botrujejo predvsem politični in gospodarski interesi ne pa skrb za varnost ljudi.

Ko Trst prodaš za Černobil...

Beli oblaki in modrikast dim, ki se dviguje iz neopaznih dimnikov delno zastirajo pogled v nebo. Oko televizijske kamere se nato počasi pomika proti tlor. Bežno je opaziti betonske strukture neke megazgradbe, nato se panorama razširi in videti je dimnike, tovarniška poslopja, nekoliko neizostreno zaradi naglice in meglične ter dimne koprne. Prvi skrivni posnetki iz Černobila...

Ali vsaj kot take sta jih predstavili ameriški televizijski mreži, ki sta jih najprej predvajali svojim gledalcem nato pa ponudili prek izmenjave tudi evropskim televizijskim postajam, seveda za drage denarce. In vsa Italija je ob 13. uri včeraj lahko gledala na malem ekranu dragoceni film. Vendar prikazani Černobil ni bil sovjetsko mesto, pač pa... Trst. Sicer nekoliko neizostren, nekoliko ovit v me-

glice in dim vendar neizpodbitno Trst za vse tiste, ki naše mesto dobro poznajo.

Avtor potegavščine, ki mu je baje nesla okroglih 300 milijonov, je najbrž neki jugoslovanski državljan, ki je dokaj spretno in za tužje tudi nerazpoznavno posnel Trst najprej s Katinare in nato še iz Mačkovelj in pri tem skrbno pazil, da mu oko kamere ni pokukalo do morja. Posnetke je nato ponudil ameriški ma postajama, ki sta poslali ponje čartersko letalo, misleč, da sta si zagotovili »scoop« stoletja, v resnici pa sta bili le žrtev iznajdljivega možakarja.

Spekulacije s tragedijami seveda niso dopustne. Vendar domiselnega snemalca bi težko imeli za »mrhovinarja«, saj njegova potegavščina ni nesimpatična. In kdo si bo odslej upal še trditi, da se Jugoslavlani v težavah ne znajdejo... (vt)

vanska vlada meni, da je ta ukrep enostranski in neutemeljen in da je v nasprotju s sporazumom o odnosih in sodelovanju med SFRJ in Evropsko skupnostjo. Sporazum, ki sta ga podpisali obe strani, predvideva posvetovanja o vseh možnih problemih in težavah, ki bi nastali.

V izjavi je rečeno, da je Jugoslavija uvedla stroge ukrepe nadzora in preventivne ukrepe pred radiacijo in o tem podrobno obveščala lastno in svetovno javnost. Posebej je poudarjeno, da sevanje v Jugoslaviji ni bilo tako močno, da bi povzročilo zaskrbljenost. Že zaradi tega uvedba ukrepa glede hrane iz Jugoslavije ni upravičena. Nesprejemljiva je praksa, da takšne ukrepe sprejemajo brez posvetovanj z jugoslovansko vlado. ZIS meni, da bi morale države Evropske skupnosti preučiti svoj sklep, da bi lahko nadaljevali normalno blagovno menjavo med SFRJ in Skupnostjo.

Besedilo izjave ZIS so izročili predstavniku Nizozemske v Bruslju kot predsedujoči državi v Evropski skupnosti. Zaposlili so ga naj ministrski svet Skupnosti seznanjati z besedilom izjave jugoslovanske vlade. Hkrati je namestnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Budimir Lončar seznanil veleposlanike držav članic Evrop-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pogovor z generalnim sekretarjem KPI Natta: Dolžnost države da zaščiti Slovence

Vprašanje narodnih manjšin je bilo ob miru in italijanski notranji situaciji osrednja tema razgovora med sekretarjem KPI Natto in urednico agencije Alpe Adria. V intervjuju se je Natta jasno zavzel za pravice Slovencev v Italiji pa tudi za pravice italijanske narodnosti v Jugoslaviji

NA 3. STRANI

Med včerašnjimi pogajanjimi na ministrstvu za industrijo Vlada se je odločno zavzela v korist rafinerije Aquila

SANDOR TENCE

RIM — Še zelo nejasne perspektive za tržaško rafinerijo Aquila. Francoska družba Total, ki je lastnik ža-veljskega obrata, je namreč med včerašnjimi pogajanjimi na ministrstvu za industrijo spet močno zaostri- la svoja stališča in trdovratno vztrajala pri svojem prvotnem načrtu, ki predvideva prenosno rafinerije v skladišče naftnih derivatov in odpust skoraj vseh (več kot 500) delavcev. V poznih jutranjih urah so bili pogajalci na robu dokončnega razkola, po novem posredovanju podtajnika Zita pa so se kasneje stvari nekoliko razjasnile tako, da so se sinoči sporazumeli za novo, morda odločilno srečanje, do katerega bo prišlo prihodnji teden. Do takrat bo moral delegirani upravitelj družbe Total Laporte jasno povedati vladi in sindikatom kakšni so pravezaprav načrti lastnikov in če obstajajo pravzaprav še možnosti za

sporazum o bodočnosti rafinerije.

Deželni odbornik za industrijo Francescutto je dopotoval v Rim z zelo konkretnim predlogom deželne vlade in deželne finančne družbe Friulia, po katerem bi Aquila kupila neka mešana družba z italijanskim in tujim kapitalom. Ta družba, za katero so baje pokazali zanimanje švicarski in avstrijski podjetniki, bi nadaljevala z dosedanjim proizvodnjo in takoj zaposlila 350 delavcev. Od ostalih 200 delavcev in uradnikov bi jih polovico predčasno upokojili, za druge pa bi našli primerno zaposlitev. Kot vidimo gre za stvarne predloge, za katere Francozi, vsaj včeraj, niso pokazali velikega zanimanja.

Total torej noče prodati rafinerije in dalje vztraja pri skladišču, ki pa je za delavce in od včeraj uradno tudi za ministrstvo, nesprejemljiva rešitev. Podtajnik Zito je delegirane mu upravitelju družbe jasno povedal, da vlada ne more še dalje sprejemati tako togih stališč lastnikov in spet

pozval Total, naj se resno loti pogajanj, ki so sedaj zašla na mrtvo točko. V nasprotnem primeru, je v diplomatskih, a hkrati v odločnih tonih zagrozil podtajnik, bo vlada morala nujno sprejeti nekatere ukrepe proti francoski družbi, kot je npr. preklic koncesije za rafiniranje nafte. Laporte je po odločnem Zitovem nastopu zaprosil za kratek razmislek in verjetno po posvetovanju s Parizom pozneje dal vedeti, da družba formalno pristane na novo srečanje, s kakšnimi načrti in nameni pa ni znano.

Prihodnji terek bo torej v Rimu na sporedu novo srečanje v sklopu teh dolgoročnih in včasih tudi neplodnih pogajanj, ki se vlečejo od novembra lani, ko je Total napovedal zaprtje Aquile in odpust velike večine uslužbencev. Tovarniški svet rafinerije je ob podpori sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL in ob zavzeti solidarnosti tržaške skupnosti med pogajanjimi za-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Obsodba SZDL Slovenije

LJUBLJANA — Predsedstvo RK SZDL Slovenije je včeraj sprejelo izjavo, v kateri je ostro in odločno obsodilo postavitev spomenika tako imenovanim deportirancem v Jugoslavijo ob koncu vojne, ki so ga v nedeljo odkrili v osrednjem delu goriškega spominskega parka. Gre za spomenik, posvečen ljudem, ki so vse do konca vojne sodelovali z najbolj mračnimi silami in si umazali roke s krvjo nedolžnega prebivalstva tega področja in vseh del Evrope.

Predsedstvo RK SZDL Slovenije je to dejanje ocenilo kot nedopustno obujanje in netenje sovraštva na občutljivem področju Evrope ter rušenje tega, kar je bilo z dolgoletnimi napori doseženega na polju dobrososedskega razumevanja in strpnosti med obema narodoma, ki živita ob tej meji. (dd)

Spomenik deportirancem v Gorici: Izjava SKGZ - Razprava na pokrajini

NA 8. STRANI

Posvet EGS o ukrepih proti Libiji

RIM — Včeraj je funkcionar libijskega konzulata v Palermu Mustafa Mohamed Alekreš prejel poziv, naj nemudoma zapusti Italijo, češ da je vedenjsko prišel navzkriž s svojim diplomatskim staležem. Zunanje ministrstvo je izjavilo, da ukrep ni v zvezi s ponedeljkovim libijskim sklepom o izgonu 36 zahodnoevropskih diplomatov, med katerimi je 25 Italijanov. Gadafijevo potezo in odgovor nanjo bodo obravnavali na sestanku glavnih direktorjev za politične zadeve pri zunanjih ministrstvih EGS, ki bo danes v Haagu. Belgijska vlada je že omenila možnost represalij.

Med evropskim diplomatskim osebjem, ki mora iz Libije, ni zastopnikov Vel. Britanije (diplomatske odnose s Tripolisom je pretrgala leta 1984), Luksemburga in Portugalske (njunji predstavniki v Libiji sploh ni) ter Grčije. Ta je sicer podpisala protilibijski dogovor EGS, ni pa ga začela izvajati in tega menda tudi ne bo, ker nima dokazov o vpletenosti Gadafija v

mednarodni terorizem. Poglavje zase sta Turčija in Malta, ki ne sodita v EGS, a igrata pomembno strateško vlogo v sredozemskem okviru.

Turki so v precepu: po eni strani zrejo na Evropo in ZDA, a po drugi na Azijo in islam. Ambasada v Ankari meni, da se mora Turčija odločiti za Washington ali za Tripolis... Malteški premier Bonnici pa je na bruseljskem sedanju sveta Malta - EGS pozval k »avtonomni pobudi dvanajsterice v smeri dialoga in pogajanj z vsemi arabskimi državami, tudi Libijo, za poravnavo sredozemske krize«. Ponovil je tudi idejo o sklicanju sredozemske konference o terorizmu s pripombo, da je Libija pripravljena sodelovati, ter izrazil bojazen pred novim ameriškim napadom nanjo. In res je veleposlanik ZDA v Parizu Rodgers izjavil, da ni izključeno, če bo Gadafi še podpiral teroriste. Libijski vodja je za takšen primer pozval na pomoč vse muslimane, češ da se bo sicer moral zanj obrniti na Varšavski pakt. (dg)

Pobuda škofov Veneta in F-JK za razorožitev

VERONA — Dokument »Blagor graditeljem miru«, ki so ga sestavili tako predstavniki Cerkve kot laiki Veneta in Furlanije - Julijske krajine, ima zaenkrat kakih deset tisoč podpisnikov (12.303). Dokument ima med svojimi prvimi pobudniki tudi tržaškega škofa Lorenza Bello-mija. Od podpisnikov, ki se borijo za mir in razorožitev, pa je dobra polovica laikov. Podobno pobudo so sprožili tudi v Piemontu, kjer so že zbrali dva tisoč podpisov.

To pa je le začetna faza širše zasnove mirovnega gibanja, ki si kot cilj zastavlja odpravljanje kakršnegakoli oboroževalnega trenda.

• Protest Jugoslavije

NADALJEVANJE S 1. STRANI

skc skupnosti, ki so akreditirani v Beogradu, z izjavo ZIS in jim izročili: besedilo dokumenta.

»Afera radioaktivne politizacije« pa odmeva tudi drugod po Evropi. Tam, kjer bi morali prevladati izključno interesi prebivalstva, se kažejo umazani komercialni interesi, piše včerajšnji ugledni belgijski dnevnik »La Libre Belgique«, ko komentira sklep Evropske skupnosti, da prepove uvoz svežih kmetijskih pridelkov iz sedmih vzhodnoevropskih držav in Jugoslavije. Ni znano, na kakšni geopolitični podlagi prepoved ni zajela tudi NDR. Velja pa za Jugoslavijo, časopisi odkrito obtožujejo nekatere vlade držav Evropske skupnosti, da so se zapletle v žalostno »tragikomedijo, čeprav same niso lastnega prebivalstva v zadostni meri opozorile in zaščitile pred radioaktivnostjo kot posledico jedrske nesreče v SZ.

»Vsak za sebe, vsi proti Vzhodu«, ta stavek ki ga objavlja včerajšnji »Liberation«, je verjetno najboljša ocena težke hipokrizije, ki se skriva

za sklepom Evropske skupnosti, ki je menda posledica zaščite zdravia prebivalstva, da začasno prepove uvoz nekaterih kmetijskih pridelkov iz sedmih vzhodnih držav in Jugoslavije.

V prvotnem predlogu Jugoslavija ni bila na seznamu držav, proti katerim naj bi uvedli embargo. Nekatere članice skupnosti so v razpravi predlagale, naj bi vključili tudi Jugoslavijo, Avstrijo in NDR, medtem ko so bile druge proti. Dogovor so na koncu dosegli za hrbtno Jugoslavije in v korist Avstrije in NDR, poudarja »Liberation«. Časopis trdi, da so prepoved uvoza iz Jugoslavije posebej zahtevale Italija, Nizozemska in Francija.

Francoski tisk na vidnih mestih objavlja oster protest jugoslovanske vlade zaradi te neupravičene in izrazito protekcionistične odločitve Evropske skupnosti in dodaja, da je izvoz jugoslovanskih kmetijskih pridelkov v države skupnosti lani znašal več kot 350 milijonov dolarjev oziroma 40 odstotkov skupnega izvoza. (dd)

Ob »dialogu na daljavo« med veljaki

De Mita bo potrjen za tajnika KD a notranjih nesoglasij ni konec

PSI in PRI navzkriž glede problema jedrskih central

RIM — Da bo De Mita potrjen za vodjo KD, nihče ni dvomil. Toda tajnik stranke je tudi »zmagal«, saj je »velika lista« tistih, ki zvesto sledijo njegovi politični liniji, dobila 62,3 od sto glasov, torej absolutno večino. To je De Miti zajamčilo ponovno izvolitev brez »zunanjih zaslomb«, vprico česar se glasovi Fanfanijeve, Forlanijeve in zlasti Andreottijeve struje kažejo kot dodatni in dovoljujejo njegovo skoro plebiscitno potrditev. Prav to pa je De Mita hotel preprečiti in v tem je tudi njegov »poraz«: ni mu namreč uspelo izoblikovati neke jasne večine okrog »diskriminatorne« politike. Sama »velika lista« je pač bolj podobna nekakšni »taktični združbi«, kot ji pravi zaccagninijevec Granelli, kakor pa politični struji. Skratka, številčno zmago De Mite naj bi šlo pripisati predvsem volji demokristjanov po pogojevanju njegove potrditve za tajnika.

To naj bi potrjeval tudi »dialog na daljavo« med Forlanijem in Fanfaniem. Ta se je pohvalil z daljnovidnostjo, češ da že od kongresa 1982 podpira De Mitovo

kandidaturo. Forlani je odvrnil, da Fanfani pozablja »štiriletni skok«, med katerim je prišlo do volilnega poraza 1983, novega kongresa in zopetnega razmaha KD ter »nekega političnega okvira, ki smo ga zgradili s skupnimi močmi«. In spet Fanfani: »Prav zato, da bi preprečil takratni volilni osip, sem iznesel predlog, o katerem danes Forlani ne pravi, da je bil napačen.« Z drugimi besedami: oba menita, da je De Mita sprejemljiv, ker da je sledil njunim smernicam, kar mora tudi vnaprej.

Političnih polemik pa s tem ni konec, saj stranke še razdvaja »jedrski problem«. Podtajnik v predsedstvu vlade Amato se je obregnil ob kritike PRI na račun zahteve PSI o moratoriju pri gradnji atomskih elektrarn, Spadolini je odvrnil, da gre obravnavati vprašanje varnosti brez takšnih moratorijev, KPI pa se je odločila, da se zdaj o tem ... ne odloči, ampak počaka na parlamentarno razpravo in državno energetske konferenco.

G. R.

• Vlada se je zavzela

NADALJEVANJE S 1. STRANI

hteval in dosegel preklíc odpustov, sedaj pa hoče upravičeno voditi za perspektive obrata. Dežela Furlanija - Julijska krajina je včeraj prišla na dan z zanimivim in zlasti s konkretnim predlogom, zato bi vsako zavlaščevanje francoske družbe pomenilo, da si Pariz želi frontalni spopad ne samo s Trstom, ampak tudi z rimsko vlado.

Delavci in uradniki žaveljskega obrata pa v pričakovanju razpleta medtem redno zahajajo na delo, čeprav so naprave že precej časa v glavnem popolnoma ustavljene. Jutri jutraj se bodo po zasedanju tovarniškega sveta spet zbrali na skupščini, da nadaljujejo boj za ohranitev dela in delovnih mest, ki je tudi boj proti družbenemu in gospodarskemu propadu tržaške pokrajine. SANDOR TENCE

Vzroki prometne nesreče niso še bili pojasnjeni

Linijski avtobus zavozil s ceste: v Sirakuzah 15 ranjenih dijakov

SIRAKUZE — Linijški avtobus, ki vozi na progi Bucheri - Catania, je včeraj zjutraj iz še nepojasnjenih razlogov zavozil s ceste in obtičal, prevrnil, v obcestnem jarku. Nesreča se je pripetila ob 6.30, ko se z avtobusom peljejo pretežno dijaki, ki obiskujejo šole v Lentini in v Catanii. Linijški avtobus je zaneslo s ceste takoj po nekem ovinku. Avtobus je nato trčil v vrsto obcestnih kamnov in šele nato se je prevrnil, kakih sto metrov od ceste. V prevrnjenem avtobusu je bilo ranjenih 15 potnikov, od katerih jih je 6 zadobilo precej težke poškodbe. Ranjence so sprejeli v sirakuški bolnišnici, kamor so jih pripeljali kar z osebnimi avtomobili. Vsi ranjenci, ki so jih sprejeli v sirakuško bolnišnico, imajo najmanj 15 in največ 18 let. Med ranjenci, ki so zadobili lažje rane je, poleg voznika avtobusa, tudi nekaj članov amaterske nogometne ekipe Busemija.

Eksplodizija pri Avignonu

PARIZ — Dve osebi sta izgubili življenje, dve pa sta bili hudo ranjeni v eksploziji, ki je pri Avignonu popolnoma uničila ukraden maserati z italijansko evidenčno tablico. Nesreča se je pripetila na cesti Avignon - Marseille nekaj pred 19. uro. V pločevinah raztršenega avtomobila je policija odkrila ostanke pravcatega arzenala: nekaj pištol in tri lovske puške s skrajšanimi cevmi. Preiskovalci menijo, da sta se vsaj dve, morda pa celo vse štiri osebe, pripravljale na kak večji rop, od tu ukradeni avtomobil, orožje in tudi razstrelivo, ki pa je »predčasno« eksplodiralo.

Predlog SFRJ

BERN — Jugoslovanska delegacija na bernski konferenci strokovnjakov za poglobitev stikov in komunikacij med ljudmi preko državnih meja je predložila predlog priporočila za spoštovanje temeljnih pravic pripadnikov narodnostnih manjšin in delavcev emigrantov.

Jugoslovanski predlog zahteva, naj delavcem emigrantom priznajo pravico življenja z njihovimi družinami in do družinskih vezi brez kakršnihkoli ovir in pravico, da imajo redne stike z domovino ter diplomatskimi in konzularnimi predstavništvi svoje države.

Kar zadeva narodnostne manjšine, je jugoslovanska delegacija predlagala, da bi pripadnikom teh manjšin priznali neodtujljive pravice življenja z njihovimi družinami, do poroke med osebami iste narodnosti, ki živijo v različnih državah in redna srečanja v okviru družinskih vezi in da podrobno proučijo zahteve pripadnikov narodnostnih manjšin.

Danes začetek kongresa PLI

RIM — V Genovi se bo danes začel vsedrjavni kongres PLI, ki bo verjetno najtežji v bogati zgodovini te stranke. Pred dvajsetimi leti so liberalci krepko presegali pet odstotkov glasov (leta 1963 so dosegli rekord s 7 odstotki), danes pa uživajo podporo le približno 2 odstotkov volilcev in so na zadnjih političnih volitvah izvolili le peščico poslancev in komaj dva senatorja. PLI pa ne doživlja samo krize števil, ampak predvsem hudo politično krizo, v katero je zašla sredi sedemdesetih let predvsem po krivdi Malagodijske in njegovega vodenja stranke.

Priletnemu liderju je sledil Zanone, ki se je z velikim navdušenjem lotil obnove predvsem javne podobe PLI, kar pa mu ni popolnoma uspelo, kot jasno dokazujejo volilni rezultati. Stranko vodi sedaj Alfredo Biondi, medtem ko Zanone in minister Altissimo vodita notranjo opozicijo. (ST)

Izjava generalnega tajnika KP Francije na zasedanju centralnega komiteja

Marchais ne bo kandidiral za predsednika

PARIZ — »Ne bom kandidiral«, je izjavil včeraj na zasedanju centralnega komiteja KP Francije, prvega od štirih napovedanih 22. aprila in namenjenih obravnavi problemov partije po volitvah 16. marca, generalni sekretar Georges Marchais.

Seja, ki naj bi bila posvečena »položaju delavskega razreda, inženirjev, vodilnih uslužbencev in tehnikov v francoski družbi sredi preobrazbe« se je včeraj na vprašanje bivšega ministra v socialistični vladi (do julija 1984) Aniceta Le Porsa obrnila v razpravo o kandidatu partije na predsedniških volitvah, ki utegnejo biti tudi prej kot v uradnem roku, leta 1988.

Vprašanje je očitno spodbudilo sprejeti dnevi red, po katerem naj centralni komite danes posluša »informacijo o političnem položaju«. Anicet Le Pors, za katerega velja, da je

zagovornik poglobljene in odprte notranje razprave o stanju partije, je hotel voditi za stališče KPF do skrajšanja predsedniškega mandata na pet let (od sedanjih sedem) in o kandidatu partije na prihodnjih volitvah.

Partija je na 25. kongresu (februarja 1985) sklenila, da pelletni mandat ni »dober za demokracijo in pluralizem«, predvsem, ker bi navajal predsedujočega šefa države k ponovni kandidaturi — torej na desetletno »osebno vladavino«. Kar zadeva kandidata partije na volitvah, bo nacionalna konferenca (najvišje telo med kongresoma) na predlog CK določila kandidata in ta kandidat ne bo Georges Marchais. To je bistvo izjave generalnega sekretarja, ki je dodal, da gre za njegov »star osebni sklep«.

Georges Marchais (66 let) ima lahko osebne razloge, doživel je dva

lažja infarkta, za seboj pa ima tudi osemnajst let vodstva partije, ki jo je prevzel od smrtno bolnega Waldecka Rocheta med češkoslovaško krizo leta 1968, in prav to vodstvo je postalo sporno že pred 25. kongresom.

Vrsta političnih obratov in neuspehov, ki jih je doživela francoska partija, je neizbežno povezana z Marchaisovim imenom, čeprav velja mnenje, da Georges Marchais ni najtrši med tridimi zagovorniki linije, ki se je izkristalizirala na 25. kongresu in izzvala aprila letos zmeraj močnejše, toda nepovezano gibanje za sklic izrednega kongresa. Ker je jasno da v Franciji, kakršna je, noben kandidat partije ne more postati predsednik države, gre torej nujno za nekaj drugega. O tem pa seveda danes nadvse živahno razpravlja vsa politična javnost in sredstva javne-

ga obveščanja.

Za nekatere je to napoved predčasne umika z vodstva — morda na nacionalni konferenci, ki naj bi bila »v najkrajšem mogočem času«. Nacionalna konferenca — organizacijski maneuver, ki naj samo utrdi sedanje vodstvo in dokončno pospravi z »obnovitelji«, tudi za ceno sklenitve aktivnega članstva na »čvrsto jedro« — je dokaj pogosta hipoteza in morda še tretja: kdorkoli bo izbran za kandidata — kajli za sedanje vodstvo ponovna povezava s socialisti ne pride v poštev, ne le zaradi nestrinjanja s politiko PS, temveč tudi zaradi nespornega dejstva, da so jim socialisti pobrali precej volilcev — kdorkoli bo že torej kandidat, bo deležen dokajšnje mere pozornosti vsaj med volilno kampanjo.

JAKA ŠTULAR

Ob koncu prvega dela konference za razorožitev v Ženevi žal ne moremo zapisati dobre ocene. Tako pomemben mednarodni organ bi se moral pokazati z drugačnimi rezultati. Ženevska konferenca je nasprotno najvažnejša mednarodna institucija, ki se ukvarja s problematiko razorožitve, ki je najbolj žgoča v svetovni politični, pa tudi siceršnji areni.

Seveda pa niso rezultati odvisni samo od nje, pač pa od spleta trenutnih ali pa žal trajnejših razmer, ki zaznamujejo njeno delo. Ta ustanova je dejansko edino večlateralno mednarodno telo, ki nadaljuje dejavnost predhodnic, kot sta bila na primer odbora za razorožitev, ki sta delala vse do leta 1978. Zdajšnja konferenca, ustanovljena na posebnem zasedanju Organizacije združenih narodov leta 1978, šteje 40 članov, mnogo več kot sta jih imela prejšnja odbora.

Udeleženci posebnega zasedanja Združenih narodov so se pred osmimi leti odločili za večje število prav z namenom, da povečajo možnosti za uspeh. V novi in širši sestavi pa je ta organ pričel delati tudi kot konferenca, ki je seveda pomembnejša institucija kot odbor. Sestavni del konference so vse jedrske sile, poleg njih pa je še devet zahodnih, devet vzhodnih in kar 21 nevtralnih in nevtrščenih držav. To visoko številno predstavnikov nevtrščenih in nevtralnih dežel je pred leti zbudilo in okrepilo upanje, da bodo pogovori stekli drugače, pozitivneje.

Žal pa se to ni zgodilo. Tudi na sedanjem zasedanju je bilo veliko razprav in sugestij, ki pa so si bile med sabo globoko nasprotujoče.

Iz zornega kota nevtrščenih

Razorožitvena konferenca v Ženevi se je končala brezuspešno

Še zmeraj smo pri štartu. Jugoslovanski predstavnik, Kazimir Vidas, je moral poudariti, »da je bila vnovič zamujena priložnost, da se prično reševati takó prednostna kot ostala vprašanja«. Pod prednostnimi je kajpak mislil na vprašanja prepovedi jedrskih poskusov, zajetiv jedrske oboroževalne tekme, jedrske razorožitve in preprečitve oboroževanja vesolja.

Nevtrščeni, kakor tudi predstavniki nevtralnih dežel, tudi o zdajšnjem zasedanju razorožitvene konference menijo, da so na njej še zmeraj glavni akterji žal pripadniki blokov. Ko je lani prišlo do srečanja med Gorbačovom in Reaganom in do določenih spodbudnih napovedi, je tudi v konferenco zapihal drugačen veter. Ščasoma pa se je spet zlahadilo. Nevtrščeni trdijo, da na konferenci na žalost ponavljajo ene in iste teme, ne da bi jih poskušali razreševati; da je »politika« za nekatere udeležence pomembnejša od nevarnosti čedalje večjega oboroževanja. Delegati nevtrščenih sodijo, da so bili zdaj kolikor toliko zreli pogoji

vsaj za sporazum o prepovedi jedrskih poskusov — z njim bi lahko uspešno utrlj pot v odpravo jedrskega orožja — tudi pri tem pa žal niso storili stvarnih korakov.

Za odtenek boljši je položaj pri vprašanju kemičnega orožja. Vemo, da je v glavnem izdelana konvencija o prepovedi kemičnega orožja — njeno izhodišče je dogovor, ki so ga sprejeli v nekdanjem Društvu narodov v Ženevi že leta 1925 — da pa je obtičalo pri nekaterih tako rekoč »tehničnih« problemih, kar je navsezadnje tudi razumljivo, saj je tehnologija tudi na tem področju napravila prelomne korake. V nadaljevanju konference — kaže da bo v jeseni — se bodo skušali dogovoriti o tem, katere kemikalije so lahko uporabne na sploh, katere pa lahko opredelimo za vojaške in žal za vojne namene. Konvencija, ki jo pripravljajo, vsebuje postavke o prepovedi razvijanja, izdelovanja in shranjevanja kemičnega orožja.

Določen napredek pri vprašanju kemičnega orožja pa seveda ne more odtehtati globalnega

neuspeha na pogajanjih. Bistveno vprašanje je kajpak jedrsko orožje. Leta 1984 je generalna skupščina Združenih narodov sprejela tri resolucije o ustavitvi proizvodnje tega orožja: prva je pozivala vse jedrske sile, da proizvodnjo mahoma ustavijo, druga pa se je obračala neposredno na jedrski velesili — to je na Združene države in na Sovjetsko zvezo — ter ju posvarila, da se ali s hkratnima enostranskima izjavama ali pa s skupno izjavo brž opredelita za prenehanje proizvodnje; s tretjo resolucijo pa so Združeni narodi naročali takojšnjo »zamrznitev« zalog jedrskega orožja.

Pri tolmačenju izraza »zamrznitev« pa ni šlo vse gladko in še danes so mnjenja deljena, pač glede na to, kako komu prija. Nevtrščeni naglašajo, da pomeni zamrznitev tudi ustavitev proizvodnje, predstavniki blokov pa trdijo, da zaloge lahko ostanejo seveda s tem, da jih »zamrznejo«.

Namesto, da bi se, v korist vsega človeštva, pričel proces razoroževanja, se oboroževalna kuga žal poglablja in širi. Mednarodne ustanove, kot je na primer razorožitvena konferenca v Ženevi, so naravnost vkovane v blokovske verige, ki jih nevtrščeni in nevtralci še ne uspejo raztrgati. Za oboroževanje gre danes o krog 920 milijard dolarjev na leto, dvakrat več kot leta 1960 in štirikrat več kot leta 1950. V pičlih 15 dneh porabijo danes na svetu za oborožitev 35 milijard dolarjev, to pa je toliko, kot je šlo leta 1983 prek Združenih narodov za pomoč nerazvitim deželam.

MIRO KOČJAN

Deželni svet F-JK o radioaktivnem oblaku

Veliko kritik na račun informiranja in pravočasnega nudenja podatkov

TRST — Včeraj je Deželni svet F-JK razpravljal o posledicah radioaktivnega oblaka, ki je po črnoobilski katastrofi zajel Italijo in s posebno močjo tudi našo deželo. Razprava je trajala približno pet ur in pokazala, da obstajajo dokaj ostra razhajanja glede vladnih preventivnih ukrepov; predvsem glede informiranja ljudi o dejanskem stanju. Marsikatera kritika je padla tudi na sam Deželni odbor in druge deželne strukture. Med razpravo pa je bilo tudi jasno, da se sedaj odpira vprašanje italijanskega energetskega načrta, ki predvideva gradnjo jedrskih elektrarn. Skratka, slišali smo del razprave, ki se bo gotovo izostrila in zaostрила v primeru referendumu.

Odbornik za zdravstvo Renzulli je v svojem posegu dejal, da v naši deželi, kljub izostreni situaciji radioaktivnosti ni preseгла varnostne mere. Ob tem pa je poudaril, da je deželna uprava neprenehoma sledila dogajanju in prosila vsedrzhavno vlado, naj posreduje tudi specifične podatke in ne samo splošnih, saj je bilo potrebno ugotoviti, kje je radioaktivnost dosegla svoj višek. Renzulli je nadalje opozoril tudi na to, da bo potrebno izboljšati obrambne sisteme.

Dejstvo, da je bila naša dežela pod močnim radioaktivnim udarom, je potrdil odbornik za civilno zaščito Di Benedetto, ki je prebral številne podatke, ki se nanašajo na zrak, vodo, zelenjavo, mleko in drugo hrano. Naj zapišemo, da je radioaktivnost v zraku dosegla v Trstu svoj višek 2. in 5. maja in sicer 0,31 in 0,30 nanocurie na kubični meter. V Vidmu pa so 3. maja izmerili številko 0,57.

Odbornik za kmetijstvo Antonini pa je prikazal dokaj zaskrbljujočo sliko sedanjega stanja v kmetijstvu. Tu je bila ocena vseh še najbolj enotna, saj preti kmetom huda kriza.

Da pa pri meritvah ni bilo vse v redu, kaže že dejstvo, da je sam odbornik izjavil, da je za gorisko pokrajino znano le malo podatkov, ker tam ne delujejo za to usposobljeni laboratoriji.

V razpravi so se seveda stališča izostrila. Tako je Štoka dal priznanje Odboru za opravljeno delo, opozoril na nujnost, da se ljudi pravočasno in pravilno obvesti. Ozgidal je molk SZ in zaključil, da kljub vsemu ni mogoče zaustaviti napredka. Cavallo (DP) je kritiziral vlado in ministra Zamberletti, da je imel nad zadevo monopol in da so tako podatki prihajali

z veliko zamudo in tako, da so učinkovali »pomirjevalno«. Obsodil je dejstvo, da v naši deželi niso bili pravočasno obveščeni niti župani najbolj prizadetih območij. Cavallo se je nato odločno izrazil proti jedrskim centralam. Dokaj zaneseno je govoril svetovalec LpT Tassinari, ki je opozoril na nevarnost centrale pri Krškem. Gonano za PSDI je dejal, da živimo v nuklearni dobi, da pa je nesmiselno misliti, da bodo vse države zaprle svoje jedrske centrale, zato je edina pot iskanje varnosti. Svetovalka MF Pupini je ponovno osvetlila pomanjkanje informacije pri nas in dejala, da ko so prihajali iz Rima podatki, so v naši deželi in posebno v Furlaniji službe za zdravstveno fiziko izmerile veliko večjo stopnjo radioaktivnosti od uradne. Dejala je tudi, da so bili preventivni ukrepi izvedeni prepozno. Svetovalec PSI Saro je poudaril, da še ni videti prave alternative jedrskim elektrarnam, potrebno pa je storiti vse za varnost. Dodal je, da bo referendum priložnost, da se o zadevah globlje premisli.

Riuscetti za KPI je dejal, da je bila

vlada nesposobna hitro in pravilno ukrepati. Poudaril je pomanjkljivost informacije in dejal, da je tudi v sami deželi prišlo do zmede. Vrstile so se nasprotujoče si informacije, ki so bile poleg tega še pomanjkljive, saj so upoštevale le jed in ne drugih strupenih snovi. Glede referendumu je Riuscetti dejal, da se KPI zavzema za trezno usmeritev, ki naj preko trenutne emotivnosti utemeljeno pretehta izbire za ali proti jedrski energiji.

Za KD je spregovoril svetovalec Carpenedo, ki je poudaril, da ne gre vzbujati pretirane panike, ne sme pa se stvari podcenjevati. Poudaril je, da je za referendum, da pa bi se uvrstil med tiste, ki čutijo potrebo po daljšem premisleku.

Vseh stališč, ugovorov, predlogov nismo mogli naštet, očitno pa je, da če bo prišlo od referendumu, bo to »težak« referendum, saj so stališča različna, »objektivni« podatki pa večkrat podvrženi »prepričanju« posameznikov. Pošten referendum bi moral pomeniti utemeljene izbire in točne podatke, čeprav je res, da se sami znanstveniki kregajo...

Knjiga o nepriznanih manjšinah »Polovični Italijani«

RIM — Skromna publicistika o manjšinski problematiki v Italiji se je pred kratkim obogatila z novim zanimivim prispevkom. Pri neapeljski založbi »Edizioni Dehoniane« je izšla knjiga rimskega časnika Maxima Olmija »Polovični Italijani« (Italiani dimezzati, 175 str., cena 14 tisoč lir), ki obravnava nepriznane in nezaščiten etnične in jezikovne skupnosti na polotoku. Delo, kot priznava sam avtor, nima strokovnih in znanstvenih ambicij, hoče pa seznaniti širše javno mnenje z zgodovino in s položajem teh pozabljenih skupnosti, ki jih država še obravnava kot neke vrste tuja in odvečnega telesa. Slog in besedišče sta tipično novinarska, analiza, ki je mogoče včasih preveč sintetična, pa skoraj nikoli ne zapade v površnost. Knjiga, ki je doslej naletela na veliko zanimanje, se lahko ponaša tudi z določeno globino v katero je avtor vložil veliko truda in tudi mnogo svojih odkritih čustev, iz katerih preveva solidarnost do teh »drugorazrednih državljanov«.

Olm, ki je urednik kulturne redakcije RAI in se je v preteklosti večkrat ukvarjal s problemi Baskov in severnih Ircev, govori v glavnem le o nezaščitenih jezikovnih skupnostih, torej o tistih, ki so vključene v tako imenovani okvirni zakon poslancev Bressanija, Baracettija in Fortune. Ne obravnava Nemcev v bocijski pokrajini, Francozov v Dolini Aosta in Slovencev na Tržaškem in Goriskem, medtem ko precej obširno seznani bralca o položaju naše narodnostne skupnosti v videmski pokrajini, ki je država ne priznava. Pri vsaki manjšini omenja njeno zgodovino, njeno kulturno in družbeno življenje s približno številčno navzočnostjo na teritoriju, pri čemer izhaja iz kolikor toliko verodostojnih podatkov italijanske enciklopedije. Veliko pozornost posveča manjšinskim običajem.

Pri obravnavi položaja beneških Slovencev se avtor naslanja na dokumente mednarodne manjšinske konference iz leta 1975 in na razne strokovne publikacije SLORI, posebno pa na natančna poročila in na pričevanja prijatelja Ferruccia Clavore. Priznava, da se med vsedrzhavnimi strankami za globalno uzakonitev pravic Slovencev dosledno zavzemajo le komunisti, medtem ko je med socialisti, pod Crazijevim vodstvom, v zadnjem času močno upadlo zanimanje za rešitev teh vprašanj. Nobena vlada se ni v svojih programskih izjavah v parlamentu formalno obvezala, da bo predložila svoj zakonski predlog in torej uzakonila zaščito ob podpori koalicijskih zaveznikov.

Tega ni storil niti Craxi, podčrtuje Olmi, ki se skoraj polemično sprašuje, zakaj naša manjšina tako vztraja in doslej zaman pričakuje vladni osnutek, potem ko so v parlamentu danes močne alternativne večine s KPI, PSI, DP, Neodvisno levico, radikali, predstavniki drugih manjšin in zakaj ne, tudi z naprednejšim delom KD. Rimski časnikar je podal objektivno sliko položaja in odprti vprašanj Slovencev v videmski pokrajini in le v uvodu, ko obravnava našo manjšino v vseh treh pokrajinah, smo naleteli na dve nečnosti. Slovenci živimo na Tržaškem, Goriskem in v Beneški Sloveniji, Režiji in Kanalski dolini in ne tudi v pokrajini Pordenon, kot trdi Olmi, na Tržaškem pa že stoletja prebivamo tudi ob morju.

Zelo zanimiv se nam zdi sklepni del knjige, v katerem Olmi opozarja na dve veliki nevarnosti, ki pretita manjšinam. Prva se nanaša na narodno asimilacijo, druga pa na osamitev. Jezikovne skupnosti in narodne manjšine se morajo s političnimi in s kulturnimi sredstvi upirati malodušju in pasivnosti, v lastni sredi istočasno pa se morajo izogniti težnjam k zaprtosti in k samoizolaciji. Prvenstveno pozornost naj posvečajo vzgoji in šolanju otrok v manjšinskem jeziku, svojo zgodovino in svoj jezik pa naj približajo večinskemu narodu, čeprav to ni vedno lahko. Olmi zaključuje svoj trud z ostro polemično puščico na račun RAI, ki kljub reformi iz leta 1975 pozablja ali pa posveča še vedno premalo pažnje tej »zapostavljeni in pozabljeni Italiji«.

SANDOR TENCE

Pogovor z glavnim tajnikom KPI

Natta: o globalnem zakonu zainteresirati širšo javnost

»Iz našega kongresa niso izšli ne zmagovalci ne premaganci, temveč se je uveljavila politična linija, ki je tudi ne moremo poimenovati po sekretarju.« Tako se je uvodoma razgrel generalni tajnik italijanske komunistične partije Alessandro Natta, ki je v nedeljo popoldne po natrpanem programu svojega enodnevnega obiska v Trstu rad pristal še na televizijski intervju za agencijo Alpe Adria. Precej izčrpen razgovor smo za objavo v dnevniku nekoliko skrcili in predelali.

Kljub živahnosti, s katero je reagiral na prvo vprašanje (Kako ocenjujete zaključke kongresa v Firencah, ki ga označujeta na eni strani zelo odkrito notranje sočkanje ter po drugi odločna prevlada linije Natta?), pa mu je bil začetek razgovora kar po godu. Alessandro Natta je namreč prevzel težko nasledstvo po Berlinguerju in tedaj so ga politični ocenjevalci označili za prehodnega tajnika. Vsedrzhavni kongres KPI v Firencah pa je dokazal, da so se motili in da je položaj Natta v stranki trden.

V skladu s tradicijo KPI pa je generalni tajnik prvenstveno naglašal pomen skupnega dela, se pravi diskusije v centralnem komiteju in kongresne razprave, ki sta se nato združili in pretvorili v sklepe kongresa. V Firencah, je dejal Natta, smo samo potrdili nekatere strateške usmeritve. Med najbolj pomembne seveda sodi mednarodna opredelitev Italije, njena evropska pripadnost. Vendar pa so italijanski komunisti mnenja, da mora biti Italija članica take Evropske gospodarske skupnosti, ki hoče in zna biti avtonomna. Evropska izbira v komunistični govorici pomeni tudi popolno neodvisnost od ZDA, kot tudi strategijo približevanja k socialističnim rešitvam.

Ob tem vprašanju je bil Natta kot vseskozi zelo prijazen ter istočasno neizprosno jasen: dejal je namreč, da je sovjetski model za evropske države povsem neustrezen, da pa so propadli tudi socialdemokratski poskusi. In je še dodal, da je bil mogoče Berlinguerjev predlog o tretji poti nekoliko dvomem, da pa zato sedaj KPI veliko bolj jasno govori o socializmu evropske dimenzije.

»Če delovanje italijanske vlade ocenjujemo globalno, je naša ocena negativna.« Koalicija, ki sloni na sodelovanju med krščansko demokracijo in socialistično stranko, namreč ni kos, po Nattovem mnenju, glavnim nalogam. Tako je na primer nesprejemljivo, da je še vedno takšna razlika med severnim in južnim delom države. V hud precep pa so vlado spravili skoro vsi problemi, ki so se pojavili v zadnjem času.

Kot najuspešnejši vidik vladnega delovanja pa je komunistični tajnik ocenil zunanjo politiko. Na tem področju je prišlo, je poudaril Natta in s tem pritrdil vprašanju, tudi do sličnih pogledov med vlado in KPI. Ob ugrabitvi ladje Achille Lauro, ob hudem sporu v Sredozemlju, ob zadnjih razpletih palestinskega vprašanja, je bilo zadržanje italijanske vlade izjemno korektno in odločno.

Sredozemsko morje pa mora postati morje miru: tezo, ki je poziv in predlog obnem, je Alessandro Natta prvič predstavil v Trstu in to s posebnim poudarkom. Trst je namreč pristanišče ob italijansko - jugoslovanski meji in je prvo mesto, kjer je Natta po vsedrzhavnem kongresu javno govoril. Ne gre samo za simboličen kraj, temveč za stvarno možnost, za zgled meddržavnega sodelovanja na nekaterih področjih po zapleteni, včasih dramatični preteklosti in medsebojnih od-

nosih. Obe državi pa pripadata Sredozemlju: Italija, ki je članica Evropske gospodarske skupnosti in pa Jugoslavija, ki je ustanoviteljica gibanja neuvrščeni. S tem v zvezi je Natta še enkrat naglasil velik doprinos predsednika Tita. Žal pa se temeljne postavke neuvrščeni, ki jih v bistvu lahko povzamemo s težnjo po premostitvi ločevanja sveta v nasprotujoča si bloka, še niso uresničile. Tudi zadnji dogodki v Sredozemlju in pa tragedija v Černobilu nas učijo, da ni dovolj mirno sožitje. Za boljšo bodočnost vsega človeštva je treba vzpostaviti tvorno sodelovanje in pa vpeljati drugačen mednarodni gospodarski red. Za te velike zahteve, je še poudaril generalni sekretar KPI, morata tako Italija kot Jugoslavija izkazati posebno občutljivost.

Sklepni del razgovora je bil posvečen manjšinam: o teh vprašanjih je bil Natta zelo dobro obveščen in se je med tržaškim enodnevnim obiskom setal tudi s slovensko komisijo pri deželnem komiteju ter tik pred intervjujem še s predstavniki Unije Italijanov iz Istre in Reke. »Za nas,« je dejal Natta na nedeljskem shodu in ponovil med intervjujem, »so postavke vprašanja jasne, prozorne. Za KPI je uresničitev globalne zaščite slovenske manjšine v Italiji obveza, dolžnost.« Gre za ustavno dolžnost italijanske države, je poudaril, in preteklo je že veliko preveč časa. Saj je že od podpisa Osimskega sporazuma minilo deset let in takrat smo upali, smo bili prepričani, da bomo hitreje zakorakali, je odkrito priznal intervjuvane. V tem zavlačevanju je nekaj sramotnega: tako se je Natta javno izrazil med obiskom v Beogradu, isto stališče je ponovil v Trstu.

»Istočasno pa menim,« je misel nadaljeval, »da si je treba tudi za italijansko manjšino v Jugoslaviji, v Sloveniji in na Hrvaškem omisliti jasno, eksplicitno garancijo.« V obeh primerih gre namreč za avtohtono prebivalstvo, ki mora biti deležno posebne zaščite. To mora biti obveza italijanske in jugoslovanske države, pa čeprav ne gre za bilateralna vprašanja.

In še specifično vprašanje v zvezi z zaščitnim zakonom za Slovence v Furlaniji - Julijski krajini: kaj namerava Natta osebno storiti in za kakšne prijeme se misli odločiti KPI, da bi birokratski iter zakonskih osnutkov premaknil z mrtve točke? Izkazalo se je, da ni dovolj, je menil komunistični tajnik, če se izvaja pritisk samo v parlamentu, da bi iz osnutkov končno izšel zakon. Zato je nujno, da bi čimširša javnost bila obveščena o vprašanju, da bi ga sprejela za svojo in to ne samo v Trstu ali v deželi. Glede na takšna spoznanja so se komunisti odločili, da sprožijo široko obveščevalno akcijo in s tem tudi skušajo vplivati na druge politične sile ter na italijansko vlado. Slednja je sicer že večkrat naglasila pripravljenost, da vprašanje reši, vendar tega nikakor ne naredi.

Ker pa gre za ustavno dolžnost, mora biti tudi predsednik države občutljiv za reševanje tega problema. Zato namerava, kot je Natta dejal tudi v razgovoru s slovenskimi komunisti, posredovati pri Cossigi. Kot garant celovitega izvajanja italijanske ustave ne bi smel več dopustiti, da se ob podobnih vprašanjih uveljavlja pravilo dvojnih mer.

S tem se je čas razgovora iztekkel: po prisrčnih pozdravih od gostov in novinarjev ter zaupnejših od krajevnih predstavnikov KPI se je Natta odpeljal na letališče novim razgovorom naproti.

BREDA PAHOR

Maks Zadnik

Partizanska bolnišnica »Zalesje«

5.

Med zdravljenjem so podlegli: 1. Jože Volk iz Čepna pri Košani 8. 1. 1944, 2. Janez Peternej s Planine pri Cerknem 7. 4. 1944, 3. Ferdinand Kuret iz Buhare pri Oprtlju v Istri 15. 10. 1944, 4. Rajko Turat iz Omišlja na Krku 15. 10. 1944, 5. Alojz Kariš iz Povirja pri Sežani 25. 11. 1944. In če k temu prištejemo še 6. žrtev — Alojza Placerja iz Kačič pri Rodiku, ki so ga Nemci ubili 18. 11. 1944, ker je med hajko pregzodaj zlezal iz skrišališča, tedaj se procent podleglih povzpne na manj kot 3%. Tolikšen uspeh je bil dosežen po mnenju dr. Gadžijeva zaradi izredne fizične odpornosti ranjencev, dobre hrane in vode ter zraka. Nedvomno pa je k tolikšnemu uspehu pripomogla tudi izredna sposobnost dr. Gadžijeva-

Miše kot tudi velika požrtvovalnost vsega bolniškega osebja.

Dr. Magomed Gadžijev je bil izreden zdravnik in velik človek. Čeprav ni bil edini zdravnik, ki je prispeval svoje strokovno znanje ter človekoljubje k zdravljenju trpečih partizanskih ranjencev in bolnikov na območju Brkinov in Slovenske Istre, saj so na tem področju pogumno sodelovali tudi drugi zdravniki, študenti medicine, bolničarji, bolniške sestre, med katerimi velja — poleg že omenjenih — posebej navesti dr. Rizza iz Divače, dr. Josipa Rapotca s Kozine, dr. De Feconda iz Ilirske Bistrice, dr. Franca Ambrožica iz Postojne, potem pa še medicina Miklavža Kozaka in Ivana Matka iz Ljubljane, je bil pred dvema leti umrl dr. Gadžijev osrednja in najbolj zaslužna osebnost ne le pri zdravljenju partizanskih borcev, pač pa tudi pri nudenju zdravniške pomoči brkinskim prebivalcem. Morda pa je prav v tem razlog za njegovo izredno priljubljenost v Brkinih.

Kdo je bil dr. Gadžijev - Mišo in kako je prišel v Brkine?

Rojen je bil 10. maja 1914 v Bujnasku pri Ma-hačkalu ob Kaspijskem jezeru. Bil je pripadnik ma-

lega avarskega naroda, ki šteje le okoli 4.000.000 prebivalcev in živi skupaj z drugimi v Dagestanski sovjetski avtonomni republiki. V njegovi družini je bil zdravniški poklic že v tradiciji, saj je bil njegov ded v carski Rusiji poznan kot slaven zdravnik, celo v krogih carske rodbine. Mali Magomed pa se je pod vplivom tedanjih gospodarskih potreb SZ po končani gimnaziji vpisal na montanistiko, s čimer je poskušal prekiniti tradicijo, vendar je pod dedovim vplivom kmalu spoznal tudi lastno nagnjenje k zdravniški vedi, prešel na študij medicine in ga uspešno končal. Kot študent se je vneto ukvarjal s športom, zlasti s planinarjenjem in nogometom. Po diplomi so ga kot izredno nadarjenega študenta poslali na izpopolnjevanje v Moskvo, kjer se je posvetil kirurgiji. Leta 1939 je stopil v Rdečo armado. Kmalu je postal kot zdravnik 2. ranga načelnik sanitetne službe v 964. polku 296. divizije in je do 9. maja 1942 napredoval v kapetan, sanitetne službe ter dobil vojaško oficirsko izkaznico. Že prej je bil kot dolgoletni komsomolec februarja 1942 sprejet v komunistično partijo. Potem je napredoval v majorja Rdeče armade, konec 1942. leta pa so ga Nemci ranjenega ujeli. Moral je v ujetništvo. Na poti v Italijo je njegov oddelek okoli

Za volitve jursarskih odborov domačini sestavljajo skupne kandidatne liste, nekatere stranke pa svoje

Nadaljujejo se priprave na volitve odborov za ločeno upravljanje jursarskih premoženj, ki bodo 15. in 16. junija pri Banih, v Barkovljah, Bazovici, Lonjerju, Medji vasi, na Opčinah, v Padričah, na Proseku, v Rocolu in v Škedenju. Zdaj je v ospredju sestavljanje kandidatnih list, ki jih bo mogoče predložiti pri občinskih tajništvih od petka, 16., do srede, 21. maja, popoldne. Ponekod so jih že sestavili, drugod pa še vedno ni jasno, kdo jih namerava predložiti. V večini kraških vasi je obveljalo stališče, da bodo domačini predložili skupne liste, zlasti v mestu pa kaže, da jih bodo sestavile in predstavile tudi politične stranke. Toda pogledimo nekoliko podrobneje, kako tečejo priprave v posameznih skupnostih.

V katastrski občini Medja vas v devinsko - nabrežinski občini, ki zajema tudi Štivan, so imeli kot prvi na Tržaškem tovrstne volitve leta 1978. Že tedaj se domačini niso mogli sporazumeti za enoten oziroma složen nastop in kaže, da se tudi tokrat ne bodo.

Pri Banih, v Bazovici in Padričah so se domačini opredelili za skupne kandidatne liste, zdaj pa morajo zbrati pred notarjem podpise kandidatov in predlagateljev list, saj se le-te ne bodo predstavile pod znaki tradicionalnih

političnih strank. Podpise bodo zbirali danes, 14. t. m., in sicer od 20.30 v združenih prostorih pri Banih, ob 21. uri na sedežu Gozdne zadruge v Padričah in ob 21.30 v Bazoviškem domu v Bazovici. Drevi bodo v Padričah in Bazovici istočasno zbirali podpise tudi za Lonjer, kjer so se domačini tudi domenili za nastop na skupni listi. Poudariti velja, da se morajo kandidati in predlagatelji list predstaviti na sestankih z notarjem z osebno izkaznico ali z drugim veljavnim osebnim dokumentom.

Na Opčinah so domačini že sestavili enotno kandidatno listo. Zanj so tudi že zbrali podpise, in sicer na sestanku, ki je bil ta ponedeljek. Predstavila se bo z znakom, na katerem sta upodobljena openski konj in obelisk. Proseške vaske organizacije so že sklicale sestanek vaščanov, da bi se domenili za enoten nastop na volitvah. Liste niso še sestavili, zato pa se bodo zbrali ponovno danes ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku.

Tudi v Barkovljah je prišlo do pobude, da bi domačini predložili skupno kandidatno listo. V ta namen je sklican drug sestanek za danes ob 20. uri v Rumeni hiši.

Nekoliko manj jasen pa je položaj na Rocolu in v Škedenju, kjer je težje govoriti o skupnostih in pravem pomenu

besede, poleg tega pa so tudi jursarska premoženja manjša. KPI vsekar namerava dati pobudo, da bi tudi tu prišlo do sestave kandidatnih list, ki naj ne bi bile ožje strankarsko opredeljene. V ta namen je sklicala za sinoči sestanek v Škedenju, danes ob 20. uri pa bo takšen sestanek na sedežu KPI na Rocolu.

Gori smo omenili predvsem tiste

primere, kjer so v teku priprave ali poskusi za predložitev domačih, nestrankskih kandidatnih list, za katere se v glavnem zavzemajo vsi Slovenci, ki bodo sredi junija šli na volišča. S tem seveda ni rečeno, da strankarskih list ne bo. Kot smo zvedeli, nameravajo vsaj nekatere politične stranke predložiti svoje liste, in to ne samo v mestu.

S sestanka jursarskih upravičencev na Proseku

Seminar o vlogi šole v obmejnih območjih

Inštitut Gramsci za FJK prireja 19. in 20. maja seminar z naslovom »Odnosi med narodnimi skupnostmi in vloga šole v obmejnih območjih izkušnje severnojadranske regije«.

Na seminarju bodo sodelovali številni izvedenci iz obeh strani meje, med temi tudi Inka Štrukelj s Sociološkega inštituta v Ljubljani in Karel Černic profesor na klasičnem liceju Primrož Trubar v Gorici. Prvi dan seminarja, ki se bo odvijal na Pravni fakulteti, Trg Evropa 2, bo Inka Štrukelj predavala o pouku na šolah, ki jih obiskujejo pripadniki narodnih manjšin, Karel Černic pa bo udeležence seminarja seznanil z izkušnjami in načrti na šolah italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji in slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

● V nedeljo ob 9.30 bodo otvorili stanovanjski kompleks v Ulici Flavija 20/B, imenovan »La Cittadella«. V kompleksu je 120 stanovanj, trgovsko in družbeno središče.

● V petek ob 20. uri bodo otvorili novi sedež Tržaškega esperantskega združenja v Ul. sv. Frančiška 23.

● V Ljudskem domu v Naselju sv. Sergija bo danes ob 19. uri na pobudo krajevne sekcije KPI javna skupščina o nedavnem vsedravnem partijskem kongresu. Govorila bosta Fausto Monfalcon in Arrigo Roman.

Razkol v Listi in novi stadion temi razprave v občinskem svetu

Ponedeljkova občinska seja, ki naj bi bila posvečena skoraj izključno razpravi o novem nogometnem stadionu, se je že takoj na začetku nepričakovano zasukala in spreobrnila v pravo politično diskusijo o sodelovanju Mestne liste (v osebni svetovalca Aprigliana), ki se je pred kratkim odcepila od Liste za Trst, v občinski večini. Mnenja so bila deljena, župan Richetti pa se o tem ni izrekel, ker se mora ob tem problemu še izreči njegova stranka. O stadionu so tako razpravljali pozno v noč, predstavniki svetovalskih skupin pa so zagovarjali že znana stališča.

Načelnik komunistične svetovalske skupine Calabria je na začetku seje predlagal resolucijo, ki jo je občinski svet z večino odbil in ki obnavlja komunistični predlog z dne 29. aprila, ko je KPI pozvala odbor, naj odstopi, da bi se nato lahko vse svetovalske skupine soočile z nujnimi in stvarnimi programi, na osnovi katerih naj se izoblikuje nova večina.

Razprava o Apriglianovi prisotnosti v večini občinske koalicije je izzvala mnogo polemik in hude krvi v notranjosti Liste same, saj sta tako Cecovini kot predvsem Gambassini grobo napadla predstavnika novousta-

novljene Mestne liste (ki ima v svojih vrstah predsednika Pokrajine Marchia), slednji pa ga je celo imenoval za »izdajalskega odpadnika«. Komunisti so Aprigliana podprli, češ da je bila njegova gesta pogumna in dosledna. Ob zaključku razprave so prisotni svetovalci s 40 glasovi izglasovali resolucijo, s katero je Apriglianu dovoljeno, da sestavi samostojno svetovalsko skupino in da se vključi v komisije načelnikov svetovalskih skupin.

Zaradi pozne ure so svetovalci KPI, PSI in MT predlagali, da se pomembna razprava o novem tržaškem občinskem stadionu preloži, vendar pa je večina predlog zavrnila. Začela se je tako dolga in izčrpna diskusija o splošnem (in ne izvršilem) projektu novega stadiona, ki je bil sprejet z večino glasov. Zanj so glasovali svetovalci KD, PSDI, LPT, Mestna lista, SSK, PLI, PRI in MSI-DN. Socialisti so se vzdržali, KPI in MT pa so volili proti. Načrt je o-brazložil odbornik Bari, medtem ko je maketa športnega objekta klavarno kraljevala sredi občinske seje dvorane. Bari je seveda prikazal stališče občinskega odbora, iz razprave, ki je sledila in v katero je poseglo

13 svetovalcev, pa je izzvenelo, da ima načrt mnogo pomanjkljivosti in površnosti.

Svetovalec Tržaškega gibanja Paolo Parovel je bil mnenja, da je gradnja novega stadiona za 45 milijard lir pogubna v sedanjih hudih gospodarskih krizi mesta in žalitev za najrevnejše sloje prebivalstva, katerim bi morala občinska uprava priskočiti na pomoč, namesto da bi lovila glasove športnikov in v ta namen zapravljala velika finančna sredstva.

Tudi komunisti so zagovarjali podobno stališče, češ da je ta projekt »račun brez krčmarja« oz. da se govori o gradnji nekega stadiona, ne da bi prej sploh poskrbeli za zemljišče. Socialisti so se pri glasovanju o načrtu vzdržali, večinska koalicija in desnica sta soglasno volili za predlog, ki je bil nato, kot rečeno, sprejet z večino.

● Telefonska družba SIP prireja v ponedeljek, 19. maja, ob 17. uri v konferenčni dvorani Tržaškega velesejma srečanje z naslovom: »Obveščanje in produktivnost«. Prikazali bodo delovanje in možnosti uporabe tehnološko najbolj dovršenih instrumentov na področju telekomunikacij.

Repentabrski občinski svet predstavil osnutek proračuna

Na ponedeljkovem zasedanju je repentabrski občinski svet ugotovil, da parlament žal še ni odobril dokončnega zakonskega besedila o finančnem poslovanju krajevnih ustanov v tekočem letu in zato bo občinski proračun izglasoval z zakasnitvijo, najkasneje do 30. junija. Dokončno je zapadel odlok o uvedbi davka TASC na občinske usluge, tako da bosta za letošje ostali v proračunu postavki, ki zadevata davek za smetarsko službo in davek na posest psov. Občinski odbor je svetovalcem predstavil okvirni osnutek proračuna za leto 1986 in pa izčrpno poročilo o načrtovanjih in predvidevanjih v triletnem obdobju 1986 - 1988. Repentabrski občina je že sprejela v službo dva delavca in tako je lahko aprila začela delovati obvezna smetarska služba. Občina bo še dalje sodelovanje s pobratenimi in prijateljskimi občinami v matični domovini in Italiji, skrbela bo za nemoteno delovanje na področju šolstva, kulture, športa in rekreacije, pospešila bo skrb za javno čistočo, za javno razsvetljavo in vzdrževanje cest. Kolikar in kakovost naložb je odvisna od prispevkov, ki jih bo občina deležna s strani tržaškega sklada, Dezele in Kraške gorske skupnosti: v tej perspektivi je bila že izdelana prednost-

na lestvica posegov na področju javnih del.

V uvodnem poročilu je župan Pavel Colja seznanil svetovalce, da se je začela druga faza dela za preureditev starega šolskega poslopja na Colu in meseca oktobra bi morala biti obnovitev dokončana. Pričakujejo, da bo tržaški sklad dodelil prispevek tudi za zunanjo ureditev tega socialnega središča. V kratkem bodo s prispevkom KGS dokončno uredili tudi okolje telovadnice. Občina ima stalne stike z Logatcem in Tržičem, nekoliko v zamudi pa je izdelava variante regulacijskega načrta in v kratkem bodo sklicali pristojno posvetovalno komisijo. Govor je bil še o možnosti priključitve na metansko omrežje, o pripravah na tradicionalno razstavo terana, ki bo 12 in 13. julija, o napisu na fojbi pri Opčinah, o smetarski službi, o postavitvi avtobusnih čakalnic in o javni telefonski govorilnici, ki jo bo SIP spet namestilo v Repnu.

V preostalih točkah dnevnega reda je občinski svet sklenil, da se pripravi gozdno-pašniški načrt, da se najame posojilo pri osrednji Hranilnici in posojilnici za nakup petdesetih kasonev za smetarsko službo in da se na prošnjo zasebnika prodaja majhno jursarsko zemljišče.

B. S.

Sociologa Clavora in Rutar v DSI

Enotnost je bistvenega pomena za ohranitev Beneških Slovencev

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek priredilo srečanje z dvema gostoma iz Benetije, ki sta prisotne seznanila s stanjem in problemi svoje manjšine, ki je »odrezana« od ostalega slovenskega sveta, živi v popolnoma drugačnih pogojih in goji drugačne narodnostne ideale.

Sociologa Ferruccio Clavora in Riccardo Rutar sta predvsem opozorila na problem demografskega padca, ki je prav za Beneške Slovence najbolj zaskrbljujoč. Poleg tega je kar v sedmih občinah v Nadiški dolini nad šestdeset odstotkov slovenskih ljudi, ki ima več kot petinpetdeset let. Prav tako je nevaren tudi proces preseljevanja v večja mesta.

Pri Beneških Slovencih je bil narodnostni čut od vedno tesno povezan z vero. Slovensko narodno zavest so ohranjali predvsem duhovniki, ki jih danes v tistih krajih skoraj ni več. Da bi olajšali proces poitalijančevanja, nameščajo namreč predstavniki italijanske večine mlade duhovnike, ki sploh ne poznajo slovenskega jezika.

Beneški Slovenci so se politično najprej pridružili videmski Krščanski demokraciji. Kmalu pa so bili iz te stranke izključeni, ker so se tudi v javnosti proglasili za pripadnike slovenske manjšine. Najzavednejši med njimi so ustanovili kulturno društvo »Studenec«, ki se načelno postavlja kot društvo slovenskih katoliških demokratov. To videmsko KD izredno moti,

nasploh pa je ta stranka, še vedno javno proti temu, da bi kdo karkoli pisal ali govoril o obstoju Beneških Slovencev. Do sedaj so se za »Benečane« zavzele le levičarsko usmerjene stranke, predvsem KPI.

Ob koncu je Clavora poudaril, da je za manjšino bistveno, da je enotna. Tudi Beneški in zamejski Slovenci bi si morali med sabo pomagati. Sicer pa že sama zgodovina kaže, da si Slovenci nismo bili nikoli edini. »Brez tega«, je zaključil Ferruccio Clavora, »pa bo boj vseh Slovencev kmalu izgubljen.«

HJ

Sindikati za prosto cono

Pokrajinsko tajništvo sindikatov C GIL - CISL - UIL je po srečanju z evropskim parlamentarcem Rossettijem glede tržaške proste cone, naslovilo telegram na ministra za zunanje zadeve Andreottija, v katerem ga je zaprosilo za nujno srečanje. Sindikati želijo namreč doseči, da bi italijanska vlada podprla in sprožila čimprejšnjo odobritev Rossettijevega amandmaja v evropskem ministrskem svetu, saj so prepričani v njegov velik pomen in v potencialne možnosti razvoja, ki bi jih zagotovil tržaškemu pristanišču in gospodarstvu nasploh.

Sir Nanos in kraški sir nova proizvoda Zadružne kraške mlekarne z Repentabra

Po prodornem uspehu svojega prvega proizvoda — sira Tabor — je Zadružna kraška mlekarne z Repentabra pred nekaj dnevi še obogatila svojo proizvodnjo mlečnih izdelkov z dvema novima tipoma sira: s kraškim sirom in s sirom Nanos. Razširitev proizvodnje predstavlja nedvomno lep delovni uspeh za Zadružno kraško mlekarne, ki je še toliko bolj pomenljiv, če pomislimo, da izdelava dveh novih tipov sira ne bo prizadela oziroma okrnila proizvodnje sira Tabor. Le-ta bo ohranil svoj tipični okus, saj ga bodo še nadalje izdelovali s predelavo domačega mleka, medtem ko bodo za izdelavo novih sirov uporabili mleko iz zadruge iz Gradišča.

Kraški sir je mehki sir, ki hitro dozoreva. Njegovo ime ni bilo izbrano po naključju take mehke sira z blagim in prijetnim okusom so izdelovali v starih časih domačini po kraških kmetijah, ko so v hlevu namolili nekaj litrov več mleka. Izdeluje se iz polnomastnega mleka. Sir dozori v kratkem času; okus je stalen in zorenje je pravilno usmerjeno s pomočjo šibke pasterizacije mleka ter uporabe prvovrstnih cepiv, v katerih so izbrane najboljše mlečne drobnosti, kraški sir je skratka zelo priporočljiv za tiste, ki ljubijo blage in nepremočne okuse.

Sir Nanos spada v skupino poltrdih sirov. Izdeluje se po starodavnih obrtniških postopkih, ki so značilni za Sredozemlje. Tudi za njegovo izdelavo uporabljajo polmastno mleko. Obdelava svežega in surovega mleka prenese njegove pristne značilnosti v sir. Sir Nanos dozori v nekaj tednih in si v tem času izdela močan okus, ki je posledica masčobne stopnje in obdelave s kozličjem in jagnjetovim siriščem. To značilno sredozemsko sirišče obogati sir s pristnim ovčjim okusom, ki je bil vedno cenjen v sirsarskih izročilih kraških območij. Sir Nanos bo predvsem po godu tistim, ki ljubijo močne in podčrtane okuse.

Nova proizvoda Zadružne kraške mlekarne sta že kakih deset dni v prodaji. V tem času se je morala tudi mlekarne soočiti z vprašanjem radioaktivnosti v mleku. V mlekarni so opravili vrsto analiz s pomočjo službe Kra-

jevne zdravstvene enote. Vodstvo mlekarne je iz previdnosti zaustavilo proizvodnjo masla in skute za določeno tednov. Pri tem je treba poudariti, da gre izključno za varnostni ukrep. Na Krasu in v Bregu se namreč še ni začela sezona paš; živinorejci so zato še vedno krmlili živino s senom in jo napajali s pitno vodo, kar je v bistvu preprečilo, da bi v kraškem mleku izsledili radioaktivne sledove. Poleg tega je treba še dodati, da traja zorenje sira približno mesec dni, v tem času pa se stopnja morebitne že itak minimalne radioaktivne onesnaženosti še bistveno zmanjša.

Po izbruhu radioaktivne krize se je predelava domačega mleka v Zadružni mlekarne še povečala, saj so posamezni kmetovalci oddali mlekarne del mleka, ki so ga prej sami prodajali. Predelava je tako narasla za tri do štiri stote. Vodstvo mlekarne se je, kljub že vsem sedanjim varnostnim ukrepom, odločilo, da bo ob izteku zorenja sedaj predelanega sira, proizvod ponovno pregledalo in analiziralo: iz Zadružne kraške mlekarne bodo tako prišli na trg res kakovostni in radioaktivno neoporečni si-ri Tabor, Nanos in kraški sir.

Tržaški socialisti o gradnji termocentrale v miljski občini

Na svojem zadnjem sestanku je pokrajinsko vodstvo PSI obravnavalo načrt italijanske elektriške družbe ENEL za gradnjo termocentrale na premog na območju miljske občine. Tržaški socialisti so tudi tokrat potrdili svoje nasprotovanje projektu. Po njihovem mnenju ni upravičen ne iz gospodarskega, še manj pa iz ekološkega vidika.

Deželni svet ni še sprejel dokončnega sklepa glede gradnje termocentrale, kar nudi možnost, po mnenju pokrajinskega vodstva PSI, da se ponovno pretehtajo vsi aspekti spornega načrta.

Na včerajšnjem srečanju ZKMI

UPORABA JEDRSKE ENERGIJE: KRITIKE MLADIH KOMUNISTOV

Po Černobilu še jedrska energija? To vprašanje so mladi komunisti postavili v naslov včerajšnjega srečanja ZKMI - FGCI v dvorani v Ul. Ma-donnina. Odgovor nanj je bil jasen že po uvodnem nagovoru in po pose-gu odgovornega za okolje Nichija Vendole: Ne, Černobilska tragedija je po njihovem mnenju dokazala, ka-ko nevarna je igra z jedrsko energijo, pri čemer je povsem odveč skli-cevanje na znanstveni in družbeni razvoj. Razvoja ne more biti, če je le-ta v škodo človeštva.

Na srečanju so člani Zveze komu-nistične mladine ponovno obsodili za-mudo sovjetskih oblasti pri informi-ranju javnosti o posledicah katastrofe, prav tako pa so kritično ocenili delovanje italijanskih oblasti. Le-te niso pravočasno obvestile italijanske javnosti o nevarnostih radioaktivne-ga onesnaževanja, da ne bi med pre-bivalstvom izzvale panike. »Boije je ubraniti ljudi pred paniko, kot pred radioaktivnim sevanjem,« je bila ena od pikrih ugotovitev. Vendola se je zaustavil predvsem ob odnosu med tehnologijo, znanostjo, oblastjo in in-formiranjem. Javnost doslej sploh ni imela instrumentov, da bi ocenjeva-la izbire na energetskem področju.

Izbire na tem področju so bile v bistvu monopol tehnikov, tehnokratov in politikov. Černobilska tragedija bi znala postati v tej zvezi pravcat mejnik, saj je prebudila javnost in ji odkrila, do kakšnih nevarnosti lahko privede nebrzdano in nekontrolirano izrabljanje jedrske energije.

Vedno manj sevanja

Po podatkih tehnično - zdravstvenega odbora, ki v naši de-želi sledi radioaktivnemu one-snaženju, se je položaj v Furla-niji - Julijski krajini tudi včeraj še nadalje izboljšal. V pitni in morski vodi ni radioaktivnih sle-dov; le v zraku se je stopnja ra-dioaktivnosti minimalno zvišala. Nadaljuje se upadanje radioak-tivnosti v zemlji, v mleku in v povrtninah.

Pristojne oblasti pozivajo pre-bivalstvo naj se še vedno drži varnostnih in higienskih predpi-sov.

Še zbirajo prijave za potovanje v Tübingen

Kaže, da je na Tržaškem zanima-nje za obisk v Derendingenu, na slovesnosti, ki bo 29. junija ob 400-let-nici smrti Primoža Trubarja, precej veliko. Doslej se je na Sindikatu slo-venske šole, ki zbira prijave, najavilo nad trideset ljudi. Ker je na razpolago še nekaj mest, je Sindikat slovenske šole sklenil, da podaljša rok za prija-ve do petka, 16. maja. Vpisovanje po-teka na njegovem sedežu, v Ul. Filzi 8 (tel. 61193) vsak dan, od 11. do 12. ure. Sindikat hkrati sporoča, da bo av-tobus odpotoval naravnost iz Trsta, in vabi vse tiste, ki so se že prijavili za izlet, da se zglasijo na njegovem sedežu za dodatna pojasnila.

Okvirni program potovanja v Deren-dingen pri Tübingenu je naslednji: odhod iz Trsta v soboto, 28. junija. Naslednjega dne ob 9.30 bo slovesnost v cerkvi sv. Gala, kjer bodo odkrili dvojezično ploščo v Trubarjev spomin. Sledile bodo razne prireditve v Domu Primoža Trubarja in v že omenjeni cerkvi. V ponedeljek, 30. junija, bo o-gled Tübingena, Bebenhausena, kjer so snemali film o Trubarju, ter U-racha. Povratak bo v torek, 1. ju-lija.

● Jutri ob 20.30 bo v evangeličanski cerkvi v okviru »glasbenih srečanj« nastopila turška pianistka Nurferi O-nur. Igrala bo skladbe Bacha, Buso-nija, Liszta in Musorgskega.

Svetovalsko vprašanje predstavnikov KPI

Tudi Občina naj se angažira proti mazačem in hujskačem

Občinska svetovalska skupina KPI je na tržaškega župana naslovila in-terpelacijo v zvezi z vse pogostejšimi mazaškimi izgredi običajnih neznan-cev. Vendarški napadi na sedeže in spomenike demokratske kulture, skrutitve spomenikov padlim (zadnja primera sta spomenika pri Domju in Sv. Ani), antisemitski napisi na šol-skem poslopju izraelske skupnosti do-kazujejo, da fašistična drhal nemo-teno deluje po vsem mestu. K temu je treba dodati še zagoneten dogo-dek, ko so neznanci streljali proti sedežu CGIL.

Iz pisanja krajevne kronike pa ni razvidno, da bi katerega od odgovor-nih kaznovali, kot to zahteva zakon. Podpisani občinski svetovalci Cala-bria, Monfalcon, Poli in Spetie želi-jo zato vedeti, ali namerava občinski odbor javno obsoditi tako početje in pozvati prebivalstvo k sodelovanju s predstavniki javnega reda; tudi ni še znano, ali je Tržaška občina vlo-žila prijavo proti krivcem, čeprav so slednji neznani, in nazadnje, ali je tržaški župan seznanjen z dejstvom, da je sodstvo uvelodalo preiskavo o de-lovanju odgovornih za gornja de-ja-nja, ki pomenijo sistematično ščuva-nje k nasilju in povzročanje škode

tako zasebni kot javni lastnini. Podpisani občinski svetovalci na koncu zahtevajo, naj občinski odbor vzpostavi izredno službo, ki bi vse žaljive napise sproti brisala ali pre-krila in ki bi tudi v bodoče ukrepala ob vsakem takem dogodku. Delo ta-ke službe bi brez dvoma postopoma demotivirala vztrajne mazače.

Kje zbirajo podpise za referendum o lovu

Zbiranje podpisov za referendum proti lovu poteka v naslednjih kra-jih: občina Trst (Largo Granatieri 2) ob ponedeljkih, sredah in sobotah med 11. uro in 12.30 v sobi 221; ob-čini Dolina in Milje, od ponedeljka do sobote, med 8.30 in 11.30; občina Repentabor od ponedeljka do sobote, med 9. in 12. uro; občina Zgonik od ponedeljka do petka, med 10. in 13. uro, ob sobotah med 9. in 13. uro; ob-čina Devin - Nabrežina od ponedelj-ka do sobote, med 8. in 14. uro; na tržaški preturi vsak dan, med 9. in 13. uro, v naslednjih sobah: ponedel-jek in torek v sobi 90, sredi in če-trtek v sobi 104, petek in sobota v sobi 142; v tržaški sodni palači po tam izobešenem urniku; pri notarju Liguoriju, Ul. S. Giovanni 16/B (Mi-lje) ob ponedeljkih in petkih, med 16. in 17. uro; pri notarju Garganu, Ul. Roma 20, ob torkih in četrčkih, med 18.30 in 19.45; pri WWF, Ul. Vene-zian 27, v uradnih urah; pri notarju Dei Rossiju, Ul. S. Nicolò 33, ob tor-kih in četrčkih, med 15. in 16.30; pri notarju Sandrinelliju, Korzo Italia 31, ob ponedeljkih in sredah, med 17. in 19. uro; pri notarju Pellegrini-ju, Ul. Paganini 2, ob sredah in pe-tkih, med 11. in 13. uro; pri notarju Bedeschiju, Ul. Genova 13, ob sre-dah, med 11. in 12. uro; pri notarju Malacrei, Ul. Galatti 24, ob torkih in četrčkih, med 17. in 19. uro; pri notarju Clarichu, Ul. 30. oktobra 19, ob ponedeljkih, torkih in sredah, med 10. in 12. uro; pri notarju Gigliu, Ul. Cassa Risparmio 11, ob petkih, med 17. in 19. uro; pri notarju Grunerju, Ul. Da Siena 7, ob četrčkih in pe-tkih, med 17. in 18. uro pri notarju Tracanelli, Ul. Trento 15, ob petkih, med 16. in 18. uro.

● Deželni odbornik za kmetijstvo Antonini se je včeraj srečal s pred-stavniki kmetijskih organizacij in za-drug, obrtnikov in industrijcev, da bi skupno proučili posledice radioaktiv-nega sevanja za kmetijstvo v naši de-žel. O tem vprašanju bodo podrobne-je spet razpravljali v petek.

Prepir mu je bil usoden

Sobotni prepir z nekim sorodnikom je imel usodne posledice za 65-letne-ga Attilia De Grassija, ki je stanoval v Ul. Giarizole 27. Kot smo poročali v nedeljski številki, se je upokojenec kar na cesti skregal s 67-letnim Giu-stom Zivcem, baje zaradi neke ku-poprodajne pogodbe. Prišlo je do pre-riivanja. De Grassi je padel na tla, pri tem pa udaril z glavo v parkiran avtomobil in si prebil lobanjo. Na oddelku za oživljanje katarinarske bol-nice so mu zdravniki zaman skušali rešiti življenje. Včeraj malo pred sedmo zvečer je upokojenec umrl.

Tatiči na delu

Včeraj dopoldne je 34-letni župnik Giorgio Basso prijavil agentom lete-čega oddelka krajo v oratoriju cer-kve sv. Jožefa na Montuzzi. Ugoto-vil je namreč, da je ponoči nekdo vdrl skozi straniščno okno v oratorij in ukradel za približno 180 tisoč lir telefonskih žetonov in kovancev v raznih videoigrah. Agenti so med pre-gledom ugotovili sledove krvi v no-tranjosti zgradbe, vendar niso zasle-dili drugih znakov, ki bi jih pripel-jali na sled tatičev.

Ljubitelji tuje lastnine so bili v noči med ponedeljkom in torkom »na delu« tudi v tobakarni v Ulici Sla-taper 2, vendar so imeli pri tem ob-čutno več sreče. Bruno Bernuzzi Gri-maldi, 44-letni sin lastnice tobakar-ne, je namreč ugotovil, da so iz to-bakarne odnesli kar za približno 2 milijona lir cigaret.

Še protesti zaradi ukinitve ftizioloških oddelkov Santoria

Nadaljujejo se polemike in nezado-voljstvo spriču zaprtja dveh ftiziološ-kih oddelkov (za pljučno tuberkulo-zo), v bolnišnici Santorio, oziroma njune nadomestitve s pnevmološkim oddelkom — sektorjem za izolacijo. Deželni ukrep je zdravstveni upravi bolnišnice posredoval sanitarni nad-zornik, v veljavo pa je stopil 6. ma-ja s pridržkom, da bodo na ukinjenih oddelkih ostali sedanji bolniki in vsi, ki potrebujejo preventivne posege, vse do rednega odpusta z zdravlje-nja.

Nič čudnega, če je ukrep izzval ne-zadovoljstvo in proteste bolnikov, ki so zaradi narave bolezni dolgotrajno in tesno vezani na zdravstvene struk-ture in po tradiciji dobro organizira-

ni. V dveh tiskovnih sporočilih nji-hov odbor oznanja javnosti nespre-jemljivost odločitve o zaprtju oddel-kov in se sklicuje na obveze, ki sta jih s tem v zvezi na javno skupščini v bolnišnici sprejela predsednik Tr-žaške krajevne zdravstvene enote Scarpa in sanitarni nadzornik Passo-ni. Odbor se je ob nasprotovanju za-prtja zavzel tudi za postopno racio-nalizacijo in posodobitev zdravstvenih struktur, zlasti na področju pljučnih bolezni, ter za razvoj alternativnih struktur, kakršne so dnevne bolniš-nice, ambulate, informativne služ-be in široka preventivna akcija.

»Spremembe so sicer uresničili, ven-dar se — kot po navadi — ni nič spremenilo,« zaključuje tiskovno spo-

ročilo odbora pljučnih bolnikov. Po-doben protest je prišel tudi iz vrst pokrajinske Zveze za boj proti tu-berkulozi, ki opozarja na pravico vseh prebivalcev do ustrezne in učinkovite zaščite pred posledicami te bolezni, ki še vedno predstavlja nevarnost za skupnost. Organizacija bo z vse-mi razpoložljivimi sredstvi nadalje-vala boj za zaščito obolelih, tako se-danjih, kot prihodnjih.

Član upravnega sveta Tržaške kra-jevne zdravstvene enote Miro Opelt nam je v kratkem telefonskem pogo-voru izrazil razumevanje za zahte-ve in proteste bolnikov, čeprav je na dani nujnost preustroja zdravstvenih struktur in služb v skladu z uresničevanjem reforme. Tržaška KZE pa si v tem okviru prizadeva, da bi bili bolniki čim manj oškodovani: od tod odločitve, da bo kljub ukinitvi ome-njenih dveh oddelkov ohranjena usme-ritev bolnišnice Santorio k področju zdravljenja pljučnih bolezni.

● V torek, 20. t.m., ob 19.30 se bo sestal svetoivanski rajonski svet. Na dnevnem redu ima med drugim vprašanje namestitve nove združne ve-leblagovnice na območju bivše pivovarne Dreher.

● V ponedeljek bo v galeriji Ter-gesteo velik »Ples cvetja«. Prireja ga odbor za »Pomlad v Trstu« in bo to zaključek pobude, ki je letos že tre-tje leto zapored s cvetjem okrasilo naše mesto.

CGIL o kritičnih razmerah v zdravstvu

Tajništvo tržaške Nove delovske zbornice CGIL meni, da je spričo ne-vzdržnega in nesprejemljivega položaja na področju zdravstvenih služb v po-krajini in še zlasti v glavni in katarinarski bolnišnici, nujno sklicati srečanje med sindikalnimi organizacijami, Deželo in KZE.

Politična večina je namreč jasno dokazala nesposobnost upravljanja zdravstva, zavrnitev bilance KZE izpred nekaj dni pa občutno približuje mož-nost oziroma nevarnost komisarske uprave ustanove. Vse to pa na svoji koži najhujše občutijo prebivalci, tisti, ki se morajo posluževati zdravstvenih stori-tev, pa tudi zdravstveni delavci, ki morajo delati v nesprejemljivih pogojih.

Nujen je torej takojšen poseg z natačnimi izbirami za rešitev posameznih kritičnih točk, kakršne so vprašanje urgentne kirurgije in nujnih posegov, u-resničitev zdravstvenih okrožij, kakovostnejše teritorialne zdravstvene pomoči in pravičnega izvajanja dehospitalizacije v okviru preustroja struktur in orga-nika. Slednji pa po mnenju CGIL ne more biti izveden s predlogi Tržaške KZE, ki so v nasprotju z načrtom zdravstvene reforme.

Mestna lista: Marchio ne bo odstopil

Svetovalska skupina Mestne liste — tako imenovane »nove melone« — v deželnem svetu je včeraj uradno demantirala nekatere ocene glede polo-žaja pokrajinskega predsednika Marchia. Mestna lista je »jasno in dokončno« potrdila, da je pozvala predsednika Marchia, naj »za nobeno ceno« ne odstopi, pri tem pa je prejela od zainteresiranega »polno in trajno podporo v tem smi-slu«. Z drugimi besedami, Marchio ne bo odstopil, pa naj bodo pritiski nanj še tako močni.

Zanimiva okrogla miza o izvajanju »paketa«

V krožku za politične vede »Salvemini« je bila sinoči zanimiva okrogla miza o problemih interpretacije in izvajanju zakona št. 26, znanega pod imenom »paket za Trst in Gorico«, ki so se je udeležili predsednik pokrajins-ke zveze industrijcev Associazione industriali Federico Pacorini, predsednik davčne komisije združenja ANCE Ennio Riccesi, komercialist Giuseppe Monte-dano in predsednik tržaške Zbornice svetovalcev za delo Arnaldo Rossi. Iz njihovih poročil in ugotovitev je dokaj konkretno izšel doseg in značaj fi-nančnih spodbud in olajševalnih mer, predvidenih z zakonom 26, in mož-nost za spodbujitev dejanskega procesa razvoja in družbenogospodarskega preporoda v tržaški pokrajini. Več bomo poročali v jutrišnji številki dnevnika.

KPI o stanju tržaškega pristanišča

Pristaniška sekcija KPI je na svoji zadnji seji proučila probleme trža-škega pristanišča in še posebej potek pogovorov za valorizacijo nekaterih sek-torjev. Na sestanku so tudi pregledali osnutek, ki naj bi ga pripravila ministr-stva za delo, za trgovinsko mornarico in zaklad, ter ga ocenili povsem ne-gativno. Osnutek predvideva namreč drastično skrčenje organikov in prav tako hudo omejitve pristopnosti pristaniških kompanij.

Medzbornični sporazum med Trstom in Madžarsko

Predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi je te dni v Budimpešti s tamkajšnjim kolegom. T. Beckom podpisal sporazum o razvoju zunanjetrgo-vinskega sodelovanja, madžarskem tranzitu preko tržaškega pristanišča in o razvoju gospodarske, industrijske in tehnične kooperacije med Trstom in Madžarsko. V ta namen je predvidena tudi ustanovitev mešanega odbora, ki se bo izmenično sestajal v Trstu oziroma v Budimpešti. Podpis sporazuma sledi nedavnemu obisku široke tržaške gospodarske delegacije na Madžarskem, med katerim so bili povezani plodni stiki s tamkajšnjimi gospodarskimi in političnimi predstavništvi.

V petek bodo slovesno podelili bralne značke

Bliža se dan, ko bodo našim šol-arjem in dijakom, ki so med šol-skim letom pod mentorstvom svojih učiteljev in profesorjev pridno pre-birali slovenske knjige, podelili bral-ne značke. To bo kot običajno pravi praznik v prvi vrsti za otroke, pa tudi za učitelje, za starše, ki so vsa ta leta stali ob strani šolskim men-torjem in jim pomagali pri tej po-budi, in ne nazadnje za vso našo skupnost, kajti pobuda bralne značke presega ozke okvire šolskega življe-nja in predstavlja dragocen kulturni dosežek, ker je najbolj množična obli-ka širjenja knjige in najbolj učin-kovita oblika bogatenja mlade osebnosti.

Slovesnosti podeljevanja bralnih značk bodo po posameznih šolah v petek, 16. maja. Za to priložnost bo-do tudi letos obiskali naše šole knji-ževniki in ilustratorji mladinskih knjig, ki se bodo srečali z učenci in di-jaki, jim izročili značke in se z nji-mi pogovarjali o svojem delu. Svoj obisk je najavilo kar trinajst knji-ževnikov in sedem ilustratorjev. Ti so Jože Šmit, Miha Matič, Janez Mu-sič, Jože Smol, Janez Bitenc, Janez Kajzer, Marjeta Novak, Ivan Mi-natti, Ivo Zorman, Branko Jurca in Anton Ingolič ter zamejska književ-nika Miroslav Košuta in Ljubka Šor-li. Od ilustratorjev mladinskih knjig pa se bodo podeljevanja z bralnimi značkami udeležili Jelka Godec, Mat-jaž Schmidt, Marjanca Jemec-Božič,

Jelka Reichman, Marija Lucija Stu-pica, Božo Kos in Marjan Manček.

Za vse goste bo sprejem ob 9. uri na vrtu openske osnovne šole France Bevk, kjer bo krajša slovesnost, na-kar bo zakuska, ki jo bodo pripravili opensi starši. Od tu bodo ustvarjalci odšli v spremstvu mentorjev vsak na eno šolo, kjer bodo podelili znač-ke. Ob 13. uri pa bo, kot je že v tradiciji, skupno kosilo v restavraciji Furlan na Repentabru. Skupno je na letošnjem tekmovanju za bralno znač-ko sodelovalo 33 osnovnih in 5 nižjih srednjih šol v zamejstvu. Naj ome-nimo, da se bodo petkovih slovesno-sti udeležile tudi nekatere učiteljice iz šolskega centra v Spetru Slovenov v Beneški Sloveniji, v katerem bodo s prihodnjim šolskim letom tudi u-vedli bralno značko.

Vespist trčil v fiat pando

Včeraj so ob 13.40 z rešilcem Rde-čega križa pripeljali v glavno bolniš-nico 44-letnega Simona Subanaza, iz Trsta, Ul. S. Lazzaro 5. Malo pred tem je Subanaz, v Ulici Molino a Vento, trčil s svojo vespo 125 v fiat pando, ki jo je upravljala 22-letna Tullia Pascutto. Sprejeli so ga na ortopedskem oddelku, kjer so mu u-gotovili zlom levega gležnja in le-vega ramena. Okreval bo v 30 dneh.

† Tiho je odšla od nas naša draga

Ada Mesesnel

(profesorica v pokoju)

Pogreb bo danes ob 11.30 iz na-brežinske kapelice.

Za njo žalujejo: nečaki z družinami in prijatelji.

Trst, Gorica, Ljubljana, 14. maja 1986
(Pogrebno podjetje Zimolo)

14. 5. 1985 14. 5. 1986
Ob prvi obletnici smrti naše drage nezabne

Jolande Štoka por. Škamperle

se je spominjajo

mož Slavko, sin Pavel, hči Elizabeta, mama Ivanka, sestra Magda in Bog-dan z družino.

Maša zadušnica bo danes zvečer na Proseku.

Detroit, Prosek, Cleveland, Opčine, 14. maja 1986

Odbor in člani Sindikata slovenske šole se pridružujejo žalovanju ob smr-ti dolgoletne aktivne odbornice Duše Kosmine ter izrekajo svojem obče-tno sožalje.

Predsednik in člani društva »Prav-nik« iskreno sočustvujejo s svojim ko-legom dr. Igorjem Kosmino ob izgubi drage mame Duše Kosmina.

Izjemna doživetja dolinskih dijakov na šolskem izletu v večnem mestu

Dijaki srednje šole Simon Gregorčič iz Doline so od 6. do 10. maja obiskali italijansko prestolnico. Da je večno mesto za vsakogar sugestivno, ni dvoma, toliko bolj so si ga hoteli ogledati naši dijaki, ki so ga поблиže spoznali iz šolskih učbenikov, nato pa izrazili željo, da bi ga tudi osebno doživeli.

Prva skupina je v spremstvu ravnatelja Štefančiča in nekaterih profesorjev odletela z letališča v Ronkah v torek, 6. maja, druga skupina pa v četrtek, 8. maja. Za večino učencev je bila že sama vožnja z letalom dragocena izkušnja, saj so leteli prvič. V Rimu pa se je zvalil nanje pravi plaz novosti, zgodovinskih znamenitosti, iskrivost in sproščenost južnjaškega duha, ki veje z rimskih ulic in pa starodavna, skoro skrivnostna patina starozgodovinskih spomenikov, tako da pravzaprav skoro ni bilo časa za globinsko podoživljanje take obilice znamenitosti, je pa to posebno vzdušje, ki se je ustvarilo v mladih turistih, močno delovalo na splošno razpoloženje, ki je delovalo kot močna notranja vez.

Tridnevni itinerarij ogledov je bil vsebinsko zelo nabit, vendar pa najmočneje izstopata dve izjemni doživetji, ki sta se dijakom in njihovim spremljevalcem globoko vtisnili v spomin. Prvo skupino je v sredo, 7. maja, sprejel na Trgu sv. Petra papež Janez Pavel II., ki je slovenske dijakе pozdravil

v slovenščini in jim zaželel obilo uspeha pri njihovem šolskem delu in nadaljnjem izobraževanju.

Drugo skupino pa je v petek, 9. maja, sprejela v senatu slovenska senatorka Jelka Gerbec, ki jih je v spremstvu odličnega vodiča popeljala v samo senatno dvorano in so učenci lahko na lastne oči videli in spoznali, kako izvoljeni predstavniki italijanskih državljanov krojijo zakone republike in njenim prebivalcem. Dijaki so se prijaznosti Jelke Gerbčeve oddolžili s šopom rož, kar je ganilo tudi vodiča, ki je izrecno poudaril, da je to plemenita gesta prva te vrste, odkar skupine otrok obiskujejo avlo senata.

Rim je neizčrpen vir znamenitosti in zanimivosti, med drugim pa moramo zabeležiti prijazen sprejem v slovenskem papeškem zavodu Sloveniku, čigar rektor msgr. Jezernik ima precejšnje zasluge za sprejem pri papežu. Nadih spoštljive starodavnosti je dijakе prevzel ob obisku groba sv. Cirila v baziliki sv. Klementa, nepozaben je bil vzpon na kupolo v stolnici sv. Petra, ganljiva veličina Koloseja, stroga uradnost Kvirinala in ščebetajoča živahnost turistov, nakopičenih ob Fontani di Trevi. In ne nazadnje tudi krik elektronike in najsodobnejše potovalne ponudbe na letališču Leonardo da Vinci v Fiumicinu. Skratka-bogata izkušnja, ki je našim dijakom na stečaj odprla obzorje in jim pokazala pot v veliki svet. (ris)

Tržaški mešani zbor v Rimu

V dneh od 24. do 28. aprila so se pevci Tržaškega mešanega zbora in nekateri njihovi spremljevalci mudili v Rimu pri slovenski narodnostni skupnosti, ki živi v tem mestu.

Iz Trsta so odpotovali v četrtek, 24. aprila, in so prišli v Rim naslednjega dne zjutraj. Najprej so se podali v papeški slovenski zavod, kjer so tudi stanovali. Med bivanjem v večnem mestu so si pevci ogledali zanimivosti mesta. Posebno zanimiv pa je bil obisk Vatikana pod vodstvom rektorja Slovenika dr. Maksimiljana Jezernika.

V nedeljo so pevci prisostvovali papeževemu pozdravu na Trgu sv. Petra. Popoldne pa jih je čakal pevski nastop. Najprej so s petjem sodelovali pri maši, nakar so ubrano izvedli več pesmi. Program je obsegal precej narodnih, pa tudi slovenskih umetnih in tujih pesmi. V dvorani se je zbralo številno občinstvo, ki je bilo zelo navdušeno nad njihovim nastopom. Z veseljem so prisluhnili slovenski pesmi, ki je v Rimu ne slišijo tako pogosto.

Jurjevanje tržaških izvidnikov in vodnic

V nedeljo, 4. maja, je bilo na programu jurjevanje za srednjo starostno vejo v skavtski organizaciji, to je za izvidnike in vodnice. Jurjevanje je največji skavtski praznik; na ta dan postanejo skavti vsi tisti, ki so se na to vestno pripravljali skozi vse leto pod vodstvom požrtvovalnih voditeljev in opravili izpit.

Letošnje jurjevanje je potekalo nekoliko drugače kot druga leta. Klub sončnemu vremenu je ves program stekel na zaprtem zaradi radioaktivnosti.

Srečanje se je začelo z mašo, ki jo je daroval g. Žarko Skrlj. Pri maši so skavti sodelovali s petjem, prošnjami in mislimi. Maši je sledil svečan obred obljub. Po uvodnem govoru načelnice Eve Fičurjeve je obljubilo zvestobo Bogu, narodu in skavtskim načelom 47 mladih skavtov in skavtvinj.

Po krajšem obmoru za kosilo je bil na programu simbolični taborni ogenj, pri katerem so sodelovali vsi prisotni skavti. Srečanje se je zaključilo s Pesmijo slovesa in željo, da se ponovno srečajo na dnevu skavtskih spretnosti, ki bo 1. junija skupno za Trst in Gorico.

ZASANJANA KOALA

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Ciklus predavaj 1986

PODOBE SREDNJEVROPSKE STVARNOSTI

Robert Luven
Claudio Magnabosco

DOLINA AOSTA MED ITALIJO IN FRANCIJO

Jutri, 15. t. m., ob 18. uri

TRST - Trgovinska zbornica, Ul. S. Nicolò 5

SKD Tabor - Opčine

vas vljudno vabita jutri, 15. t. m., na otvoritvi razstav

BOGDANA GROMA

Ob 18. uri otvoritev razstave novjših slik v TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20; ob 20. uri otvoritev razstave tapiserij v Prosvetnem domu na Opčinah.

razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sklicuje v petek, 16. maja, svoj redni občni zbor, ki bo v mali dvorani Kulturnega doma v Ulici Petronio 4, ob 10. uri v prvem in ob 10.30 v drugem sklicanju.

Sklad M. Čuk prireja ORIENTALSKI VEČER karateja, judoja in joge. V soboto, 17. t. m., ob 20. uri v kulturno-športnem središču v Zgoniku.

Grafična delavnica ATELIER v Nabrežini sporoča, da so še v teku vpisovanja za tečaj lesoreza, ki ga bo vodil Franco Vecchiet. Vpisuje grafična delavnica tel.040/200085.

Taborniška organizacija RVM Trst in Gorica vabi člane na DVODNEVNI TABOR v SOVODNJAH 17. in 18. t. m. Zbirališče v soboto ob 16. uri pred Kulturnim domom v Sovodnjah.

C.G.I.L. - Sindikat italijanskih upokojencev - vzhodna cona - sekcija Zveze sindikata upokojencev občine Dolina priredi v soboto, 17. t. m., ob 16.30 v zunanjih prostorih centra A. Ukmar - Miro pri Domju PRAZNIK UPOKOJENCEV. Igrali bodo Veseli godci.

AGMEN

združenje hemopatičnih in neoplastičnih otrok vabi na dobrodelni koncert

TRŽAŠKEGA OKTETA

jutri, 15. maja 1986

ob 20.30 v evangeličanski cerkvi — na Trgu Panfili —

šolske vesti

Sindikat slovenske šole vabi vse tiste, ki so se prijavili za 4-dnevni izlet v Derendingen, da se do petka, 16. t. m., zglašijo za dodatna pojasnila na sedežu SSS v Ul. Filzi 8 - tel.61193 vsak dan od 11. do 12. ure. Sporoča tudi, da je še nekaj mest na razpologo in da vpisuje za izlet še ta teden.

Sindikat slovenske šole sporoča, da so na skrbništvu in na šoli Ribičič pri Sv. Jakobu razobešene dokončne lestvice za suplente v otroških vrtcih za šolski leti 1986/87 in 1987/88.

Na srednji šoli I. Cankar v Trstu in S. Gregorčič v Dolini je v teku vpisovanje v tečaje za delavce za šolsko leto 1986/87. Vpisovanje se zaključi 18. julija. V tečaj se lahko vpišejo vsi tisti, ki so dopolnili 16. leto starosti in nimajo še diplome nižje srednje šole in bi to radi dosegli. Vsa podrobna pojasnila so na razpologo v tajništvih omenjenih šol.

izleti

Združenje Union Sv. Ivan - Podlonjer priredi kulturni izlet na Vrhniko, Vrbo in na Bled dne 25. t. m. Vpisovanje vsak dan od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, II. nadstropje, razen v sobotah, tel. 040/61011.

Sekcija KPI občine Dolina sporoča udeležencem tridnevnega izleta od 16. do 18. t. m. v Jugoslavijo po poteh AVNOJ, da bo zbirališče za odhod dne 16. t. m. v Dolini (na Gorici) ob 6. uri. Na razpologo je še nekaj prostih mest. Zainteresirani dobijo informacije v popoldanskih urah po tel. 040/232223.

SPDT prireja v nedeljo, 18. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Trstelj ob priliki srečanja zamejskih planincev s člani PD Nova Gorica. Zbirališče ob 8.30 na Opčinah pred končno postajo tramvaj. Vse informacije pri podpredsedniku društva Ugu Margonu (tel. 751617).

gledališča

SSG
Slovensko stalno gledališče bo gostovalo s pravljico MALI PRINC danes, 14. t. m., ob 9. uri v vrtcu v Gropadi, ob 11. uri pa v vrtcu v Bazovici in v soboto, 17. t. m., na osnovni šoli na Repentabru ob 10.30.

VERDI
Simfonična sezona Pomlad 86
Jutri, 15. t. m., ob 20.30 koncert (red A). Dirigent Muhai Tang, pianist José C. Cocarelli. Na sporedu Beethovnovne, Chopinovne in Dvoržakove skladbe. Ponovitev koncerta v petek ob 20.30 (red B) in v soboto ob 18. uri (red S).

Velika dvorana
V petek, 16. t. m., ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana.
V soboto, 17. t. m., ob 19.30: Koncert godbe milice. Dirigent Franc Gornik.
V sredo, 21. t. m., ob 19.30: Orgelski koncert študentov akademije za glasbo v Ljubljani.

Srednja dvorana
Danes, 14. t. m., ob 19. uri: Srečanje slovenskih mladih glasbenikov treh dežel: Furlanije-Juljske krajine, Koroške in Slovenije.

Mala dvorana
V soboto, 17. t. m., ob 10. uri in 11.30: Otroška matineja. Vodil bo Miran Čanak.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
Danes, 14. t. m., ob 10. uri in 11.30: Boris A. Novak V OZVEZDJU POSTELJE v režiji Helene Zajc. Predstava bo v mali dvorani Kulturnega doma v N. Gorici. Ob 19.30 gostuje PDG Nova Gorica v Kranju s predstavo F. Xaverja Kroetza NE KROP NE VODA v režiji E. Milerja.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 14. maja

BONIFACIJ

Sonce vzide ob 5.35 in zatone ob 20.27 - Dolžina dneva 14.52 - Luna vzide ob 9.13 in zatone ob 01.06.

Jutri, ČETRTEK, 15. maja

ZOFIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 7.11 najnižja -42 cm, ob 15.10 najvišja 13 cm, ob 15.10 najnižja 10 cm, ob 23.40 najvišja 23 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22 stopinj, zračni tlak 1018,2 mb ustaljen, veter 4 km na ura zahodnik, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODIL SE JE: Stefano de Walderstein.
UMRLI SO: 72-letna Sofia Zidanik, 82-letna Pierina Zandegiacomo, 87-letna Ernesta Delpiccolo, 83-letna Elisa Vetterutti, 61-letna Vera Lardschneider, 71-letni Valdemaro Visintini, 70-letni Giovanni Retenari, 62-letni Giuseppe Atzori, 80-letna Michelina Robba, 81-letni Antonio Bissacco, 73-letna Laura Poiani.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 12. maja, do sobote, 17. maja 1986)
(Od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30) (tudi od 13.00 do 16.00)

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2.
PROSEK (tel. 225141 ali 225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

(Od 19.30 do 20.30)

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2.

PROSEK (tel. 225141 ali 225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

(Od 20.30 do 8.30 - nočna služba)
Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2.
PROSEK (tel. 225141 ali 225340) in ŽAVLJE (tel. 274630) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

KD Rdeča zvezda vabi na kulturni večer v nedeljo, 18. t. m., ob 20. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku. Sodeluje pevski zbor in dramska skupina SKD Slavec iz Ricmanj. Vabljeni!

KD F. Prešeren-Boljunec priredi v soboto, 17. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu SREČANJE TAM-BURASHKIH SKUPIN. Nastopajo: tamburaški zbor PD iz ADLEŠIČEV v Beli krajini, tamburaška skupina KUD PTT z Reke, tamburaška skupina SPD JEPJA, BAŠKO JEZERO iz Loč na Koroškem, tamburaška skupina ZELENI JURIJ iz Črnomlja ter tamburaška skupina KD F. PREŠEREN iz Boljunca.

KD Rovte-Kolonkovec vabi v soboto, 17. t. m., ob 20.30 na predstavitev veseloigre PODLAGA ZAKONSKE SREČE. Gostuje dramska skupina KD Kraški dom-Repentabor. Režija Drago Gorup.

KD J. Rapotec prireja v petek, 16. t. m., ob 20.30 predavanje Stanka Flega O ARHEOLOŠKIH NAJDBIŠČIH V BRE-GU. Vabljeni!

kino

ARISTON - 17.00, 22.00 **Honkytonk Man**, dram., ZDA 1984, 122'; r. Clint Eastwood; i. Clint Eastwood, Kyle Eastwood. Originalna verzija z italijanskimi podnaslovi.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 **La bonne**, er., It. 1986, 90'; r. Salvatore Samperi; i. Florence Guerini, Katherine Michelsen. □

EXCELSIOR II - 17.30, 21.45 **Diavolo in corpo**, dram., It. 1986, 120'; r. Marco Bellocchio; i. Maruška Detmers, Federico Pitzalis □□

FENICE - Danes zaprto.

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Il mostro di Firenze**, dram., It., 1986, 100'; r. Cesare Ferrario; i. Leonard Mann, Bettina Giovannini □□

MIGNON - 17.00, 22.15 **Il giustiziere della notte 3**, dram., ZDA 1986, 95'; r. Michael Winner; i. Charles Bronson, Deborah Raffin.

NAZIONALE II — 16.30, 22.00 **Voglia di vincere**, fant., ZDA 1985, 92'; r. Rod Daniel; i. Michael J. Fox, James Hampton.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Appuntamenti**, porn., □□

EDEN - 15.20, 21.30 **L'amante bisex 2 in Strani desideri**, porn., □□

CAPITOL - Danes zaprto.
ALCIONE - 16.00, 22.00 **Servo di scena - The Dresser**, dram., VB 1984, 100'; r. Peter Yates; i. Alan Bridges, John Hurt.

LUMIERE FICE - 17.30, 22.00 **Silverado**, western, ZDA 1985, 110'; r. Lawrence Kasdan; i. Kevin Kline, Scott Glenn.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **Nove settimane e 1/2**, er. dram., ZDA 1985, 120'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger. □

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.00 **Sesso profondo**, porn., □□
RADIO - 15.30, 21.30 **Fantasie di dolci porcellone**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

darovi in prispevki

V spomin na Ivana Puntarja darujeta družini Vatovac in Ukmar 50.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V spomin na Pino Bukavec darujeta Vlasta in Dora Nabergoj 30.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V spomin na Ivano Grilanc por. Puntar darujeta Liči in Alojz Kapun 10.000 lir za ženski pevski zbor Prosek-Kontovel in 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Namesto cvetja na grobove Alberta Pernarčiča, Ludvika Švaba, Slavka Pertota, Justa Švaba, Antona Medena in Ivana Puntarja - Gubca daruje Dušan Košuta z družino 50.000 lir za SZ Bor, 25.000 za VZPI-ANPI Dolina, 25.000 za Združenje aktivistov Trst, 25.000 za ŠD Mladino - Križ in 25.000 lir za vzdrževanje Kulturnega doma Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Sabine Guštin vd. Furlan daruje Milka Doljak 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V počastitev spomina Berta Pernarčiča in Ludvika Švaba daruje Ema Kerševan 10.000 lir za Združenje aktivistov na Tržaškem.

V spomin na Ludvika Švaba daruje družina Kočevar 30.000 lir za KD V. Vodnik.

Namesto cvetja na grob pok. Kornelje Pertot daruje Širca - Šempolaj 15.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Namesto cvetja na grob tete Nele darujejo nečaki Vera, Fredi, Neva in Ivan 50.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Ob 1. obletnici smrti nepozabnega sina Borisa Kralja darujejo starši in sestra 20.000 lir za Godbeno društvo V. Parma.

V spomin na pok. Marijo daruje družina Leopolda Vatovca 50.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Križ.

Namesto cvetja na grob Slavka Pertota daruje Viktor Bogatec 15.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Križ.

menjalnica		NAKUPNI TEČAJI 13. 5. 1986	
Ameriški dolar	1.475.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	683.—	Švicarski frank	825.—
Francoski frank	212.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	606.—	Norveška krona	198.—
Belgijski frank	31.—	Švedska krona	210.—
Funt šterling	2.275.—	Portugalski eskudo	10.—
Irski šterling	2.060.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	183.—	Avstralski dolar	1.070.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	3,90
Kanadski dolar	1.060.—	Drobni dinar	3,90

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Agencija Domjo 831-131

Tel.: Sedež 61446 - 68881

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja 10 mladih avtorjev: Cervi, Friedl, Giannini, Guevra, Marušič, Pausig, Roma, Sedmak, Sofianopulo in Venuto.

Foto Trst 80 obvešča, da je prenešana otvoritev razstave barvnih fotografij Saše Ota in Marine Postogna na petek, 23. t. m., ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani.

V umetnostni galeriji Bassanese (Trg Giotti 8/I) bodo danes, 14. t. m., odprli razstavo "Trst danes: umetniki treh generacij". Razstavljali bodo L. Spacal, L. Celli, L. Schiozzi in O. Pamici.

mali oglasi

17-LETNI FANT išče zaposlitev po možnosti v trgovini. Tel. na št. 040/227212. **PRODAM** motorni čoln 570, motor evinrude 85 HP s kabino. Tel. na št. 040/213772.

OSMICO je odprl Zoran Pangerc v Dolini 474.

JADRNIČO TIP EAU VIVE, dolžina 5 m, prodam po zelo ugodni ceni. Tel. (samo resno zainteresiranim) ob uri kosila ali večerje na št. 040/911119.

PRODAM renault 5 GTL, letnik 1980 v dobrem stanju po zelo ugodni ceni. Tel. na št. 040/220438.

PRODAM rulotko Rolle 3 in 1 z verando in vsemi pripomočki. Cena 2.000.000 lir. Tel. na št. 040/229285 ob uri kosila.

PRODAM prostorno hišo potrebno popravila z vrtom in dvoriščem v okolici Doline. Prodram nezadajljivo zemljišče 1.800 kv. m v Dolini. Tel. na št. 040/228390.

PRIPELJEM na dom zemljo ali gnoj. Tel. na št. 040/299453 od 13. do 15. ter od 19. ure dalje.

HIŠNO POMOČNICO iščem 2-krat tedensko. Tel. na št. 040/747736.

UVOZNO/IZVOZNO podjetje potrebuje izkušeno delovno moč za vodenje administracije in komputiziranega knjigovodstva. Plača po učniku. Prošnje poslati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Knjigovodstvo".

MLADA družina išče v najem stanovanje in Trstu ali okolici. Tel. na št. 040/299762.

TRŽAŠKO PODJETJE sprejme takoj v službo splošnega uradnika/co: ambicioznega, dinamičnega, z dobrim znanjem angleščine in tipkanja. Zaželeno znanje drugih jezikov. Nudi začetno delovno pogodbo za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas. Pisati na P.P. 989 - 34100 Trst/Trieste.

PRODAM KLETKO za kosiči ali zajce: visoka 1,5 m, široka 1 m, dolga 2,5 m na kolesih. Tel. na št. 228164.

VEDEŽVALKA IZ KART svetuje in nudi pomoč pri reševanju vaših problemov. Tel. na št. 731074.

PRODAM za 1.600.000 lir fiat 127 special, letnik 1977, 4 vrat, dobro ohranjena karoserija, radio in meglenke. Tel. na št. 753938 ob urah kosila.

OSMICO je odprl Franc Lukman (Magrinov) v Sovodnjah. Toči belo in črno vino.

PRODAM motor Laverda 125, letnik 1983, v dobrem stanju. Tel. na št. 0481/882307.

Prispevajte za

»Dijaško matico«

NAKUPNI TEČAJI 13. 5. 1986

slike, ki niso le spomin

filip fischer

Jakec in Mihec

Morda boste spoznali na teh razglednicah (iz zbirke Adriana Mozetiča), da gre za Ulico Molino a vento.

Gotovo ste slišali za izraz, ki je, žal, precej razširjen pri nas: KABIBO. S to žaljivko označujejo danes v Trstu južnjake, ki so se preselili k nam. Danes so kabibi priseljenci z italijanskega Juga, tem pa so pravili JAKA BIBI. Torej: JAKA BIBI - KABIBI... Seveda, to je le ena možna razlaga.

Prav tile reveži z Balkana, ki so šli s trebuhom za kruhom in prispeli v Trst, so se posluževali teh stojnic ob Ulici Molino a vento. Pravzaprav niso bile niti stojnice, ker je blago, stare obleke, bilo razvrščeno ob varnostnem

zidku te ulice. Na spodnjem koncu je bila postojanka šjore Marie dele Straze, priznane »upravnice« trgovanja ob zidku. In tako so se prav tu tile Balkanci s svojo prvo plačo »pomeščanili« in zapustili svojo nošo v zameno za bolj nevtralnno ponošeno obleko, morda kakšnega umrlega meščanskega veljaka. Taka metamorfoza pa ni bila popolna: še dolgo je bilo treba vztrajnega piljenja v gestah in besedah, da si se prelevil v pravega Tržačana, da ti niso več pravili Jaka Bibi. Z mnogo

Slovenci je bilo podobno: začeli so govoriti po laško, ker je to pomenilo »lušo«, kar pa bi lahko prevedli: imenitno.

Kot je prihajalo mnogo ljudi v Trst, tako je šlo skozi Trst na tisoče revežev čez Lužo v deželo, kjer si imel možnost in zaslužka in svobodnejšega življenja, kjer »šister« (jidiš: čevljar) lahko postane mister in mister spet »šister«. Na razglednici iz tiste dobe vidimo izseljence, ki so na tem, da se vkrcajo, v ozadju pa zgradbo, ki ji še danes pravijo »Casa dell'emigrante«.

Skozi tržaško okno v svet je odšlo ogromno Slovencev. Računajo, da je bilo slovenskih izseljencev pred drugo vojno v Združenih državah čez 250.000.

O Ameriki govorijo kot o kotlu, kjer se stapljajo vse narodnosti in rase. Ze res, a ne zmeraj. Slovenci so ponesli tudi čez Lužo svoj jezik in kulturo in si tam ustvarili svoj dom kolikor toliko po lastni meri. O tem priča razglednica iz Clevelanda v Ohio, ki ponazarja slovenski narodni dom, Slovenian Auditorium, nad katerim plapolata zastava nove domovine. Mihcu pravijo Mr. Mike. To ga ne moti, kot ga ne moti vedeti, od kod so njegovi starši. Zakaj pa marsikateri Tržačani žge vedeti, od kod so njegovi starši?

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
10.25 Nadaljevanka: Giacinta (1. del)
11.30 Nanizanka: Taxi - Louie investe una vecchia signora
11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Zabavni spored: Pronto... chi gioca?, vodi Enrica Bonaccorti
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik. Tri minute aktualnosti
14.00 Pronto ... chi gioca? (2. del)
14.15 Znanstvena oddaja: Quark, vodi Piero Angela
15.00 Šport: tenis
16.55 Danes v parlamentu
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Šport: tenis
18.00 Dnevnik - kronika
18.30 Aktualnosti: Italia sera, vodi Piero Badaloni
19.40 Jutrišnji almanah
19.45 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Nanizanka: Professione pericolo - Odissea in fondo all'oceano
21.30 Glasbena oddaja: Prefab Sprout, vodi Valerio Merola
22.05 Dnevnik
22.15 Filmske novosti
22.20 Športna oddaja: Mercoledì sport, vmes košarka in tenis
24.00 Dnevnik, Danes v parlamentu, Vremenska napoved

RAI 2
11.55 Zabavni spored: Cordialmente, vodi Enza Sampò
13.00 Dnevnik
13.25 Dnevnik. Knjige
13.30 Nadaljevanka: Capitol
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Mladinska oddaja Tandem, vmes elektronska igra Super G in kviz Paroliama
15.30 Šport: 69. Giro d'Italia
16.45 Otroška oddaja: Pane e marmellata, vmes risanka Scooby Doo e i quattro amici più
17.30 Dnevnik - kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Tedenska oddaja o zdravju: Più sani più belli
18.15 Aktualnosti: Spaziolibero
18.30 Športne vesti
18.40 Nanizanka: Bronk
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.30 Športne vesti
20.30 TV film: Dempsey (dram., ZDA 1983, r. G. Trikonik, i. S. Kellerman, T. William)
22.00 Dnevnik - večerne vesti
22.10 Politična tribuna - PRI
22.45 Nadaljevanka: Liszt (3. del)
23.50 Dnevnik
0.05 Film: La fine... della fine (dram., ZDA 1978, r. B. Reynolds)

RAI 3
12.20 Športna oddaja: Primati olimpici
12.30 Nadaljevanka: Umiliati e offesi (2.del)
13.50 Tečaj ruščine in francoščine
15.00 Glasbena oddaja: Voglia di musica
16.00 Informativna oddaja: Colloqui sulla prevenzione
16.30 Informativna oddaja: 1947 - la scelta democratica italiana
17.00 Variete: Dadaumpa
18.10 Glasbena oddaja: L'orecchiocchio - V današnji oddaji bo nekaj zelo popularni pevec Edoardo Vianello priložnostni mlajši publiki predstavil nekaj svojih popevk, ki jih bo zapel v živo. Bolj znani kantavtor Ivan Graziari pa bo predstavil svojo zadnjo LP ploščo Piknik.
19.00 Vsedržavne in deželne vesti
19.35 Informativna oddaja: Il Pollino, un parco per l'Europa
20.05 Informativna oddaja: Laboratorio infanzia
20.30 Film: Io e Annie (kom. ZDA 1977, r. W. Allen, i. W. Allen, D. Keaton)
22.00 Dokumentarna oddaja: Delta
23.00 Dnevnik
23.35 Inf. oddaja: L'alloro estinto

RTV Ljubljana
9.00 TV mozaik: Naselbinska kultura na Slovenskem (5. oddaja)
16.25 TV mozaik (ponovitev dopoldanskih oddaj)
17.30 Poročila
17.35 Otroški spored: Vrtnica male gospodične
17.50 Špored za mlade, vmes dokumentarna oddaja Ko se korenin zavemo (15. del)
18.45 Risanka
18.55 Propagandna oddaja
19.00 Danes. Notranjski obzornik
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
19.58 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna: Kitty in zaščitnik (dram., Avstralija, 1983, r. D. Crombie, i. L. Clark, J. Stanton) - Kitty, Angležinja, se poroči z zapeljivim Avstralcem, takoj po prihodu v Avstralijo pa se izkaže, da gre za zvodnika in kriminalca, ki ga kar s postaje odvedejo v zapor. Naivna Kitty se trudi, da bi možu poskrbela najboljšega odvnetnika, kmalu pa spozna, kakšna pravila igre veljajo za ženske v stiskah
21.40 Propagandna oddaja
21.45 Dokumentarec meseca: Ko se ena stran uresničuje, je druga v senci
22.25 Dnevnik

RTV Koper
14.15 TV Novice
14.25 Nanizanka: Uboga Klara
15.10 Film: Milijarderji
16.50 Otroški program, vmes risanka in dokumentarec Mala zgodovina glasbe
18.30 Nanizanka: Lisica z zlatim uhanom
18.55 TV Novice
19.00 Odprta meja
V današnji Odprti meji bodo na sporedu naslednji prispevki: GORICA - Predlogi za prosto cono FIUMICELLO (UD) - Zbiranje radioaktivne zelenjave TRST - Predstavitev brošure o Kraški hiši GORICA - Pastirčkov dan SOVODNJE - Koncert pevske skupine »Sovodenska dekleta« VIDEM - Razstava Afrovih del
19.30 TVD Stičiče
19.50 Dokumentarec
20.30 Film: Sissi, la giovane imperatrice (r. E. Marischka, i. R. Schneider, K. Bohm)
22.10 TVD Vsedanes
22.25 Film: Destinazione marciapiede (dram., r. D. De La Patalliere, i. Fernandel, L. Palmer)

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Alice, 8.55 Flo, 9.20 Una famiglia americana
10.15 Nadaljevanka: General Hospital
11.00 Kvizi: Facciamo un affare, 11.30 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.25 La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo
16.15 Nanizanki: Alice, 16.45 Hazzard
17.30 Mladinski kviz: Doppio slalom
18.00 Nanizanka: Webster
18.30 Kviz: C'est la vie, vodi Marco Columbro
19.00 Nanizanka: I Jefferson
19.30 Kviz: Zig Zag
20.30 Film: Incontri ravvicinati del terzo tipo (fant., 1977, r. S. Spielberg, i. R. Dreyfuss, F. Truffaut)
Znanstveni tehnik: Big Bang
Nanizanka: Sceriffo a New York

RETEQUATTRO
8.30 Nanizanka: Strega per amore
9.00 Nadaljevanka: Marina
9.40 Nanizanka: Lucy show
10.00 Film: L'amante del re (dram., VB 1955, r. H.

Wilcox, i. E. Flynn, A. Neagle, P. Wymore)
11.45 Informativna oddaja: Magazine
12.15 Nanizanka: Mr. Abbott e famiglia
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Rascal il mio amico orsetto, Il tulipano nero
14.15 Nadaljevanki: Marina, 15.00 Agua viva
15.50 Film: Fanfan la Tulipe (pust., Fr. 1951, r. C. Jaques, i. G. Phillipe, G. Lollobrigida, N. Bernardi)
17.50 Nanizanka: Lucy Show
18.20 Nadaljevanka: Ai confini della notte, 18.50 I Ryan, 19.30 Febbre d'amore
20.30 Nanizanki: California, 21.30 Detective per amore
22.20 Film: Saint Jack (dram., 1979, r. P. Bogdanovich, i. B. Gazzarra, E. Denholm)
0.30 Nanizanki: Ironside, 1.20 Mod Squad

ITALIA 1
8.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 8.55 Sanford & Son, 9.20 La casa nella prateria, 10.10 Wonder Woman, 11.00 La donna bionica, 11.50 Quincy, 12.40 Agenzia Rockford

13.20 Kviz: Tutto per denaro - Help, vodiho Fabrizia Carminati in I Gatti di Vicolo Miracoli
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Ralph Supermaxieroe
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Flo, la piccola Robinson, Mila e Shiro
18.00 Nanizanka: Star Trek
19.00 Kviz: Gioco delle coppie, vodi Marco Predolin
19.30 Nanizanka: La famiglia Addams
20.00 Risanka: Occhi di gatto
20.30 Kviz: OK! Il prezzo è giusto
22.30 Filmske novosti
23.10 Film: Satana in corpo (srh., 1970, r. G. Hessler, i. V. Price, E. Persson)
0.40 Nanizanki: Cannon, 1.30 Strike Force

TELEPADOVA
14.00 Nadaljevanka: Anche i ricchi piangono, 14.30 Innamorarsi, 15.30 Andrea Celeste
16.00 Aktualnosti: La buona tavola
16.30 Risanke Calvin, Peline story, Candy Candy, Mask, Voltron

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Pisani listi: Poljudno čtivo, Sestanek ob 12h, Lahka glasba; 13.20 Revija Primorska poje: ženski zbor I. Grbec in mešani zbor Hrast. Nato: Glasbena priloga; 14.10 Čas in prostor. Nato: Glasbene skice; 15.00 Mladinski pas: Čarobni globus; 16.00 Zbornik: Od Milj do Devina; 17.10 Mi in glasba: flavtist Cveto Kobal in harfistka Jasna Corrado-Merlak; 18.00 Literarne podobne 18.30 Glasbena priloga.
LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji spored; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Govorimo makedonsko in srbohrvaško; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Srečanje z zbori drugih celin; 18.30 S knjižnega trga; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbena medigra; 19.50 Likovni odmevi; 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev: Helena Giacomelli; 20.35 Večer slovenskega samospeva; 22.00 Našim po svetu; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00 - 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Republiško tekmovanje glasbenih sol; 14.40 Za boljši jezik - Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o ...; 17.40 Fantje po polj gredo.
RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Otvoritev programov - Glasba; 6.30 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00 - 12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 - 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 15.45-18.00 Splash; 16.00 Besede in glasba; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Sestanek s Kompasom; 17.45 The guitar club; 18.32 Iz klasičnega repertoarja; 19.00 Prostor za jazz.
RADIO OPČINE
10.00 Matineja za Alenko; 16.30 Besede in glasba, vodi Rok; 17.00 Lestvica diskoteke Get 27, vodi Matjaž Murko; 17.30 Nadaljuje se oddaja Besede in Glasba; 19.00 Glasba po željah, v studiu Sabina; 21.00 Mixture, vodi Mitja.

Sredina in desnica za prispevek, komunisti proti Ostra polemika v pokrajinskem svetu glede prispevka za spomenik deportirancem

Goriški pokrajinski svet je na zadnji seji, v ponedeljek zvečer, po daljši razpravi, z večino glasov ratificiral sklep ožjega odbora o dodelitvi prispevka 10 milijonov lir za postavitev spomenika deportirancem v Jugoslavijo. Sklep je že 19. septembra lani, po hitrem postopku in na predlog odbornika Gallarottija, sprejel pokrajinski odbor. Omenjeni sklep je bil zatem vpisan v dnevnem redu skoraj vseh sej sveta, vendar po čudnem naključju, nikoli ni prišel na vrsto. Končno pa so o njem utegnili razpravljati v ponedeljek, dva dni po odkritju spomenika v spominskem parku. Pravzaprav je treba povedati, da je bil temu vprašanju namenjen doberšen del zadnje seje, pa tudi to, da se je razprava odvijala v prisotnosti dobrega ducata oseb, ki niti niso posebno skrivale svojega prepričanja o dogodkih pred štiridesetimi leti in tudi dovolj glasno nekajkrat odbornika Špacapana, med njegovim posegom, označile s »sciaovo«. Sklep je bil, po daljši razpravi, odobren z večino glasov. Zanj so glasovali predstavniki KD, PSI, PSDI, PRI in MSI, vzdržal se je predstavnik Slovenske skupnosti, odbornik Špacapan, medtem so komunisti glasovali proti ratifikaciji. Povedati je treba tudi, da se glasovanja ni udeležil socialist Jože Cej, ki je bil prisoten samo v prvem delu seje. V tem uvodnem delu so razpravljali o jedrski nesreči v Sovjetski zvezi in tudi sprejeli daljši dokument (podpisali so ga predstavniki KD, PSI, PRI, PSDI in SSK) v

zvezi s posledicami žarčenja in ki priporoča osrednji vladi sprejetje nekaterih ukrepov, da se v bodoče, z angažiranjem mednarodnih ustanov, taki dogodki prepričijo, da se posreduje takojšnja in točna informacija. Komunisti so se ob glasovanju vzdržali. Sicer je bila osrednja točka ponedeljkove seje pokrajinskega sveta prav razprava o spomeniku deportirancem. V razpravo so posegli, po krajšem uvodu predsednika Cumpete, predstavniki vseh v pokrajinskem svetu prisotnih strank. Cumpeta je uvodoma pojasnil, da je bila dodelitev prispevka nekaka obvezna izbira pokrajine, potrdil stališče, da mora spomenik postati simbol sprave in miru. Misovcu Cosmi, ki ga je obtožil, da se namenoma ni udeležil slovesnosti, ker da se boji izsiljevanja VZPI-ANPI je Cumpeta dejal, da si nima kaj očitati glede take odločitve. Misovcu je tudi odgovoril, da se zgodovina teh krajev ne začne leta 1945, ampak sega precej nazaj. Nasploh pa so se predstavniki bišve večinske koalicije (z izjemo odbornika Špacapana) zelo trudili, da bi spomenik predstavili kot simbol sprave, kot znamenje pietete do žrtev. Nekateri — recimo načelnik svetovske skupine KD Bergamin — so šli še nekoliko dlje. Bergamin je v dvorani citiral skoraj v celoti govor, ki ga je imel na slovesnosti goriški župan Scarano, posebej pa tisti del, ki se nanaša »na združenje, ki kljub vsemu, uživa italijansko državljanstvo itd.« (misli je na SKGZ in

posredno seveda na slovensko narodnostno skupnost, op. ur.). Zelo umirjen, a vsebinsko globok poseg je imel načelnik svetovske skupine KPI Silvino Poletto. Skušal je pojasniti zapleteno zgodovinsko in človeško ozadje dogodkov pred in med vojno, ki so nujno morali povzročiti tudi zelo hude napake. Tem se bomo v bodočnosti lahko izognili le z nepristranskim odkrivanjem in preučevanjem zgodovine. Zato je KPI tudi predlagala, da se prvotni sklep spremeni. Misovec Cosma je bil tokrat izredno spravljen do vseh, spremenil se je celo v razumevajočega prijatelja Slovencev, ki da jim nihče nič noče. Kljub temu pa ga je proti koncu posega zaneslo, da je spet stopil v svoj miselni okvir, ko je sojenje vojnemu zločincu Artukoviću označil kot dokaz barbarstva. Kje se neha rimski vpliv in kje se pričene barbarški svet pa vsi dobro vemo. Predstavnik SSK Špacapan je napovedal, da se bo ob glasovanju vzdržal in je tudi opravičil odsotnost odboru, ko so sprejemali sklep. »Ni povsem jasno, če odkrivamo spomenik določenim idejam ali pa umrlim osebam?« Zelo oster je bil do goriškega župana Scarana in do načelnika skupine KD zaradi citata iz govora na slovesnosti. V razpravo so posegli še Bressan (PSDI), De Grassi (PRI), Mofferdinova (PSI) in odbornik Gallarotti (KD), ki je edini predstavljal pokrajinsko upravo na sobotni slovesnosti.

Izjava SKGZ o odkritju spomenika deportirancem

Ob odkritju spominskega obeležja deportirancem v Jugoslavijo je goriški župan Scarano 10. maja govoril o instrumentalizaciji postavitve spomenika s strani »nekega lokalnega združenja, ki kljub vsemu uživa italijansko državljanstvo in ima torej vse ustavne svoboščine in pravice«. SKGZ potrjuje stališče, ki ga je do pobude zavzela aprila, in poudarja, da je instrumentalizacija bila v sami pobudi, v načinu kako je bila zastavljena in izpeljana in kot je bilo dodatno dokazano z županovim govorom. SKGZ namreč sodi, da je združitev imen nedolžnih žrtev prvih povojnih dni z imeni sodelavcev fašističnih krvnikov in nacističnega okupatorja nespošljivo dejanje do žrtev samih, obenem pa nesprijemljivo dejanje za vse tiste, Italijane in Slovence, ki so se borili in so padli za svobodo. SKGZ globoko sočustvuje in izkazuje človeško pieteto vsem nedolžnim žrtvam, in torej tudi tistim iz maja 1945. Zaradi tega SKGZ meni, da ni sprejemljivo na dvoumen način proslavljati protislovne in težke trenutke preteklih zgodovine teh krajev in z razliki »krščanske sprave« prikrivati različne odgovornosti, o katerih je treba spregovoriti zelo jasno. Krščanska sprava sama ne more nadomeščati človeškega nepoznavanja zlasti še, ko je nepoznavanje namerno hoteno. Jasnost je zato nujno potrebna, če se želi, da bi prebivalci teh krajev, in še posebej mladi, doumeli hude posledice fašističnega dvajsetletja in vojne, ki jo je fašizem hotel ter izzval. To je tem bolj nujno v obmejnih območjih, kjer so vojnim grozotam sledila leta dobre volje vseh demokratov, da bi dosegli tisto vzdušje sodelovanja in sožitja, ki bi moralo biti bogastvo

tu živečih narodov ter bi moralo prevevati odnose sosednjih in prijateljskih držav. Zato zavračamo vsak poskus pripisovanja težnje, da bi hoteli »legitimirati skupne krivde«, obenem pa obsojamo kot nesprijemljive županove trditve, ki bi nam rad odrekel pravico, da svobodno izražamo svoje mnenje kot državljani republike, ki se je rodila iz odpora. Želeli bi zato, da tovrstni simboli ne bi predstavljali tudi v bodoče stalnega izhodišča za vse tiste, ki še danes razpihujejo ločevanje, napetost in sovraštvo med tu živečima skupnostima. Oh, tem pa naglašamo svoj namen, da se kot vselej zavzemamo za tvorno sodelovanje in sožitje med vsemi italijanskimi in slovenskimi demokrati. Ta skupni cilj pa predpostavlja vzajemno spoštovanje, sposobnost in voljo, da se brez predsodkov in zainteresirane pozabljenosti premostijo tudi najtežje strani naše skupne zgodovine. ● Drevi ob 20.30 se na sedežu v Ul. Orzoni sestane Rajonski svet za Svetogorsko četrt in Placuto. Govor bo o načrtu za gradnjo ljudskih hiš v rajonu, natečaju Civilta - Ambiente ter o finančnem stanju. Na seji bo prisoten tudi občinski odbornik za urbanistiko inž. Nicolò Fornasir.

»Qualestoria« o prvi vojni

V palači Attems bo danes, ob 16.30, predstavitev novega zvezka revije Qualestoria, ki jo izdaja deželni inštitut za zgodovino odgovornosti v Trstu. Gre za zvezek katerega vsebina je posvečena dogodkom med prvo svetovno vojno v naših krajih. Poročal bo prof. Mario Isnenghi, docent zgodovine novinarstva na univerzi v Padovi. Direktorica goriškega muzeja prof. Maria Masaudan pa bo govorila o novem vojnem muzeju, ki ga urejajo v pokrajinskih stavbah na grajskem griču.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Noël Coward

Hudomušna prikazen

Režija DUŠAN MLAKAR

jutri, 15. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah.

izleti

V avtobusu, s katerim bo odšel v nedeljo 18. maja pevski zbor Jezero iz Doberdoba na srečanje »Pesem ne pozna meja« na Koroško je na razpolago še nekaj mest. Prijave sprejemajo odborniki Vilko Frandolič in Jože Jarc iz Doberdoba ter Franko Peric iz Dola. Cena izleta je 30 tisoč lir.

razstave

V Kulturnem domu je do 23. maja odprta razstava del G. Aiello, S. Borgogno, V. Klanjščka, Z. Koren in S. Puđuja. Urnik obiska razstave: ob delavnikih od 17.00 do 19.30.

V prostorih KD Jezero v Doberdobu je do nedelje odprta razstava slik Claudija Bianchiaja pod naslovom Voda in kras v Doberdobu. Ogled: ob delavnikih od 18. do 20. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure.

prispevki

Namesto cvetja na grob Vladota Gergoleta darujejo Nevenka, Radi in Dorica Pečar 20.000 lir za KD Jezero. Namesto cvetja na grob Dragota Gergoleta darujeta Zorka in Mirko Čok iz Lonjerja 30.000 lir za ŠD Adria.

kino

Gorica
VERDI 18.00—22.00 »In compagna dei lupi« (v sodelovanju s Kinoateljem) CORSO Danes zaprto.
VITTORIA 17.00—22.00 »La governante svedese«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Tržišče
EXCELSIOR 19.00—22.00 »La mia Africa«.
COMUNALE Danes zaprto.
Nova Gorica in okolica
SOČA 18.00; ob 20.00 »Fantovščina«.
DESKLE 19.30 »Zadnja vojakova naloga«.

Biasutti danes v Gorici umesti predsednika Bevilacqua

V Gorico pride danes predsednik deželne vlade Biasutti. Popoldne bo na trgovinski zbornici v Ulici Crispi prisostvoval predaji poslova s strani prejšnjega predsednika Delia Lupierija novemu predsedniku Enzu Bevilacqua. S tem bo predsednik Biasutti podčrtal važnost, ki jo daje novemu predsedniku. To pa ima svoj pomen po številnih polemikah, ki so pri nas botrovala imenovanju novega predsednika. Bevilacqua se je v teh dneh podrobno seznanil z delovanjem trgovinske zbornice. Sestal se je tudi z nekaterimi upravitelji. Imel je tudi druge stike. Ugotoviti bo treba, kako bodo na njegovo predsedstvo gledali zastopniki tukajšnjih trgovcev, obrtnikov, industričev, veleposrednikov. Ti so namreč že pred nekaj meseci, ko se je pričelo govoriti, da bo Biasutti ime-

noval Bevilacqua, pisali predsedniku deželne vlade pismo z zahtevo, da izbere nekoga izmed njih. Kot je znano je zadeva izzvala spor tudi znotraj demokristjanske stranke. Goriški župan Scarano je zagrozil z odstopom, če ne bo imenovan nekdo iz vrst gospodarstvenikov. V stranki pa je ostal osamljen. Tudi njegov poskus, da si pridobi podporo v stranki, je spodletel, saj je na nedavnem kongresu zaigral z napačno figuro in bil poražen. Zaradi tega toliko besed o njegovem odstopu. Polemika se ni še poglobila. V stranki je Scarano izgubil vsakršno oporo. Čisto osamljen je. Četudi bo ostal na čelu občine, se bo moral podrediti navodilom strankinega vodstva. V intervjuju Piccolo pa je pokrajinski tajnik Crispi, ko ga je novinar vprašal, kako gleda na Scaranovo grožnjo z odstopom, zaničljivo odgovoril, da nima z njim stikov že čela dva tedna.

Po prepovedi zelenjave včeraj podražitev mesa

Jedrski oblak grozi, da bo naše prehrabene navade spremenil precej bolj, kot smo prvotno mislili. Če smo se morali doslej odreči zelenjavi, bomo v prihodnjih tednih redkeje jedli tudi meso. To ne zaradi prisotnosti radioaktivnosti v mestu, o kateri zaenkrat še ni vesti, pač pa zaradi podražitve mesa vsled prepovedi uvoza iz vzhodnih držav, odkoder prihaja večina naše mesne zaloge. Včeraj popoldne je mesarska sekcija pri Goriškem združenju trgovcev izdala tiskovno poročilo, v katerem obvešča, da bodo morali povišati cene mesa goriške proste cone. To, ker je na osnovi sporazuma v okviru EGS prepovedan uvoz mesa iz vzhodnih držav in se bodo zato morali mesarji zalagati na notranjem italijanskem tržišču. V tiskovnem poročilu je rečeno, da cene v vsakem primeru ne bodo presegle onih, ki jih je določil medministrski odbor za cene in sicer 14.170 lir za kilogram govejega mesa za zrezke in 7.380 lir za drugo goveje mesto (prsi). Cena mesa proste cone v Gorici je doslej bila 8.800 in 4.500 lir kar za vsako od dveh vrst mesa, v preostalih občinah v pokrajini pa 9.800 in 4.800 lir kg. Malo razveseljuje so tudi vesti glede zelenjave. Pri nas smo še daleč od preklica prepovedi njihovega uživanja. Zdravstveni koordinator KZE dr. Gregorij nam je sicer povedal, da so od ENEA (ustanove, ki je v Italiji zadolžena za izvajanje jedrskega energetskega načrta) dobili podatek o povprečnem nivoju kontaminacije zelenja-

ve v naši pokrajini. Ta naj bi v soboto, 10. t.m., dosegla le 28 nanokirjev joda 131 pri kilogramu. Podatek je v kričečem nasprotju z analizami službe zdravstvene fizike, kjer so še včeraj ugotavljali v zelenjavi srednje vrednosti okrog 150 nanokirjev, v nekaterih primerih pa celo veliko več. Je ta razlika sad pomote (podatki ENEA bi se lahko nanašali na kilogram zemlje, ne pa zelenjave) ali pa gre s strani ustanove za jedrsko energijo za namerno zamlanjanje resničnih podatkov, kot jo že mnogi obtožujejo. Res je, da je upadanje radioaktivnosti konstantno, dvomimo pa, da bi bilo lahko hitrejšo od razpada dobe joda, če je res, da se radioaktivnost joda razpolovi v 8 dneh in če so bile pred enim tednom njegove vrednosti v naši deželi med 100 in 400 nanokirji (po uradnih podatkih deželnega odbornika za zdravstvo Renzullija), dvomimo, da bi lahko bile danes desetkrat manjše, kot trdi ENEA. Iz službe za zdravstveno fiziko je tudi podatek, da je okuženost v zraku nekaj dni nespremenjena pri približno 8,010 nanokirja na kub. meter. V teh dneh so izvedli meritve tudi na primerkih morske vode, kjer so ugotovili skoraj neznatne vrednosti, večje vrednosti (okrog 3 nanokirjev na kilogram) pa so ugotovili pri školjkah, ki filtrirajo velike količine vode in zadržijo v organizmu radioaktivnost. Podatki za mleko so za spoznanje boljši kot v prejšnjih dneh,

Pet slikarjev v Kulturnem domu

V predvečerju goriškega Kulturnega doma je odprta razstava petih slikarjev, ki so zmagovalci letošnjega natečaja v počastitev goriškega umetnika Rudolfa Saksida. To so Grazia Aiello, Sieglinde Borgogno-Tatz, Vladimir Klanjšček, Zora Koren-Skerk in Salvatore Puđu. Pobudo sta uresničila upravni odbor Kulturnega doma in galerija Il Torchio. Ob prisotnosti umetnikov in obisko-

valcev je Nada Sanzin v imenu uprave doma podčrtala pomembnost sodelovanja z goriško galerijo pri prirejanju takih in podobnih manifestacij, ki bogatijo naš kulturni prostor. Zahvalo razstavljavcev pa je izrekla upravnica galerije Il Torchio Graziela Peršolja. Razstavni prostori v Kulturnem domu bodo odprti do 23. maja, in sicer ob delavnikih med 17. uro in 19.30.

V tržiškem pristanišču Stavka osebja na ciprski ladji Na krovu ugotovili tudi srbečico

V tržiškem pristanišču je zaradi stavke in zaradi primera nalezljive bolezni ustavljena tisočtonska ladja Joannis K., ki pluje pod ciprsko zastavo, lastnik pa je neki grški brodar. Iz črnomoškega pristanišča Galati je ladja pripeljala tovor žaganege lesa in so ga v tržiškem pristanišču tudi razložili. Medtem pa je osebje na ladji, v glavnem gre za mornarje iz Tunizije, Maroka in Libije, oklical stavko zaradi zelo težkih delovnih in zdravstvenih razmer. S posredovanjem sindikata pomorščakov je na ladjo prišel tudi zdravnik, ki je dejansko ugotovil en primer obojenja za srbečico in poskrbel za razkuženje prostorov. Mornarji protestirajo zaradi težavnih delovnih pogojev, saj jih je na ladji samo devet, kar je veliko premalo za tovarstna plovila. Zaradi tega so prisiljeni opravljati dolge turnuse ob skrajno neprimernem nagrajevanju. Osebje je predstavnikom sindikata prijavilo tudi poskus bega, ki naj bi ga poskušal izvesti kapitan, prejšnjo noč, ko naj bi ladja na tiho in hitro ter brez ustreznega dovoljenja zapustila pristanišče. Ni znano, kako se bo zadeva odvijala naprej. Primer pa dokazuje, da so še zmeraj prisotne različne oblike izkoriščanje delovne sile, zlasti oseb, ki prihajajo iz manj razvitih držav.

V Doberdobu je umrl Vladimir Gergolet

Prejšnji teden je nepričakovano umrl Vladimir Gergolet iz Doberdoba, vsem domačim poznan z družinskim imenom kot Lado Živčev. Star je bil 55 let, mirnega in prijaznega značaja, ni njegov videz kazal nikakršnega znaka bolezni, ki bi mu tako tragično prekinila življenjsko nit. Umrl je med spanjem, zdravniški pregled je ugotovil, da je umrl zaradi zadušitve. Našli so mu namreč hrano v pljučih. V povojnem obdobju se je najprej zaposlil pri pogozdovanju Krasa, nakar je dobil stalno zaposlitev v Tržiški ladjedelnici. Za nekaj let je bil premeščen v Trst. Zapušča ženo Luciano Marega iz Sovodenj ter sina Darja in hčerko Nadjo. POGREBI Danes v Gorici, ob 9.30 Giorgio Pighin iz mrliške veže na glavnem pokopališču, ob 11. uri Giuseppe Buffolini iz splošne bolnišnice.

V knjigi založb Lipa in ZTT

Slovenski in italijanski pisci osvetlili lik Jožeta Srebrniča

V prizadevanju za osvetlitev dogodkov in oseb naše primorske zgodovine sta koprška založba Lipa in Založništvo tržaškega tiska tudi skupno izdala že več knjig. Gre za memoare in za zbirke spisov raznih avtorjev. Knjigo o solkanskem delavskem voditelju, komunistu Jožetu Srebrniču, so predstavili prejšnji teden v Novi Gorici. Branko Marušič, ki je knjigo tudi uredil, jo je takole predstavil.

...

Za izhodišče temu zapisu sem postavil naslednjo primerjavo.

V nemirnem in na coni porazdeljenem Slovenskem Primorju smo prvo koledarsko leto po osvoboditvi začeli njeni tudi s počastitvijo spomina na padle. Zato ni slučaj, da smo na začetku leta 1946 prenesli iz črnovrških gozdov posmrtno ostanke Janka Premrla-Vojka v njegov rojstni kraj, ki smo ga takrat imenovali še Šembid. In zato tudi ni slučaj, da se je par mesecev kasneje - sredi maja - ljudstvo iz cone A množično udeležilo prenosa posmrtnih ostankov Jožeta Srebrniča na pokopališče v njegovem rojstnem kraju Solkan. Obema borcevema (oznako heroj je tedaj imel le Vojko, dočim je Srebrnič postal heroj v dneh velikih dogodkov na Okroglici, septembra 1943) smo tudi odkrili spominski plošči v njunih rojstnih krajih.

O Srebrniču je tedaj napisal biografijo Ivan Regent (izšla je tudi v italijščini), Vojko pa je moral nanjo počakati do leta 1949, ko je v Kopr izšlo drobno delce Franceta Bevka.

In če še dalje ostanemo pri teh dveh značilnih predstavnikih narodnoosvobodilnega boja na Primorskem je potreba še dodati, da smo ju kasneje počastili z več spomeniki in da so njuni življenjepisi - to se nam zdi še posebej vredno poudariti - večkrat izšli kot članki in v obliki brošur. Vse to pisano gradivo pa je nastajalo kot poskus in brez večjih pretenzij, ki bi nam lahko dale monografije po vzorih, ki jih na Slovenskem že nekaj premoremo. Od tod lahko razumemo pobude za obširnejša besedila, ki bi na višji strokovni ravni prikazovala in ocenjevala življenje in delo uglednih predstavnikov narodnoosvobodilnega boja.

Jože Srebrnič, čigar življenje je najtesneje povezano s primorsko zgodovino prve polovice dvajsetega stoletja, ni bil še deležen širše obravnave. Poznani so mnogi poskusi, ki pa se niso prebili iz ravni časnikarske publicistike. Od tod tudi izvira o Srebrniču nekaj stalno ponavljajočih se dezinformacij in ugotovitev, ki včasih spominjajo bolj na legendo ali kaj podobnega, kar pa seveda v ničemer ne spreminja tistega temeljnega, kar v njem kot stalnico spoznavamo. Pravzaprav je šele Dušan Kerimavner leta 1969 drugače obravnaval Srebrniča, čeravno je svoje pisanje zasnoval kot polemiko s Francem Klopčičem zaradi članka v Slovenskem biografskem leksikonu, ki je izšel leta 1967.

Stoletnica Srebrničevega rojstva (1984) nam je ponudila priložnost, da moremo o njem obširneje spregovoriti. Jubilej nismo izkoristili le za širšo javno manifestacijo, temveč tudi za strokovni sestanek - okroglo mizo v Novi Gorici, 2.marca 1984, na kateri je šest referentov in 10 diskutantov prikazalo Srebrničevo osebnost skozi različna obdobja življenja. Že ob zaključku okrogle mize so bili njeni udeleženci enotnega mnenja, da je potreba prebrano gradivo objaviti in sicer ne le v slovenskem, temveč tudi v italijanskem jeziku, saj je bil Srebrnič "delavski voditelj mednarodnih razsežnosti", kot je poudaril moderator okrogle mize Štefan Cigoj.

Po dveh letih je bilo gradivo objavljeno v knjižni obliki. Knjiga "Jože Srebrnič (1884-1944). Narodni heroj" je izšla te dni v okviru zbirke "Primorski portreti" koprške založbe Lipa in v založništvu Založništva tržaškega tiska in Goriškega muzeja. Izšla je v slovenščini, vendar je že opravljen njen

italijanski prevod, ki bo izšel čez kak mesec v okviru publikacij furlanskega inštituta za zgodovino odpornosti iz Vidma.

Prvi del knjige je namenjen objavi šestih referatov, v drugem delu je objavljena diskusija, ob koncu pa trije dodatni prispevki dopolnjujejo vsebino (kronologijo Srebrničevega življenja, bibliografijo njegovih objav in objav o njem).

Med referati je na prvem mestu Franca Rozmana prikaz delavskega gibanja na Goriškem pred prvo svetovno vojno. Avtor je prikazal razmere v katerih se je mladi Srebrnič razvijal v delavskega voditelja socialistične smeri. Rozman je pri svojem prispevku naletel na več problemov predvsem zavoljo tega ker še danes nimamo temeljne študije o delavskem gibanju na Goriškem od začetkov do konca prve svetovne vojne. Ugotovitev velja za oba naroda v deželi.

Rozmanovemu članku sledi razmišljanje Vincenza Marinija—Banfija o liku Srebrniča. Esejistično in mestoma mikroskopsko potuje po njegovih življenjskih prilogah, vendar je znal označiti osebnost. Srebrniča opredeljuje kot mistika socializma, ki je hotel prekositi čas.

Milica Kacin—Wohinčeva je soočala arhivsko gradivo (policijski arhivi, gradivo iz arhiva CK KPI) z nekaterimi trditvami v objavljenih Srebrničevih biografih. Osredotočila se je na čas dvajsetih let in na čas Srebrničeve konfinacije (s presledki je živel v ječah in konfinacijah od novembra 1926 do septembra 1943). Njeno raziskovanje arhivskega gradiva je sprožilo še nekaj vprašanj, ki bi jih morda rešile bodoče raziskave. Eno takih je gotovo prikaz Srebrničevega dela v KPI vse do odhoda v konfinacijo. Za razumevanje Srebrničeve osebnosti važno vprašanje je tudi njegovo pristajanje na avtohtonistično teorijo o starejši slovenski in slovanski zgodovini. Srebrnič je o tem napisal večji rokopis, ki je danes izgubljen, vendar se nam kljub temu direktnim potom dovolj dobro razkriva njegova vsebina in smisel.

Profesor Ivan Bratina iz Gorice se je podobno kot Marini posvetil Srebrničevemu političnemu credu, naglašujoč mednarodnost njegove javne aktivnosti. Odprl je problem podrobnejše analize Srebrničeve publicistike, ki sicer ni imela velikih razsežnosti, vendar je bila dovolj pričevalna.

Na arhivskem gradivu je zasnovano tudi poročilo Slavice Plahuta, ki je podrobno obdelala Srebrničevo udeležbo v narodnoosvobodilnem boju (november 1943—julij 1944). Ovrгла je nekatere napačne trditve in osem mesečno Srebrničevo partizansko obdobje zelo natančno preiskala.

Danilo Pertič je pojasnil okoliščine Srebrničeve smrti v valovih Soče. O Srebrničevi smrti so krožili različni glasovi, nenavadna smrt je bila zavita v pripoved, kakršne se pač vselej spleta ob pomembnih predstavnikih človeške družbe.

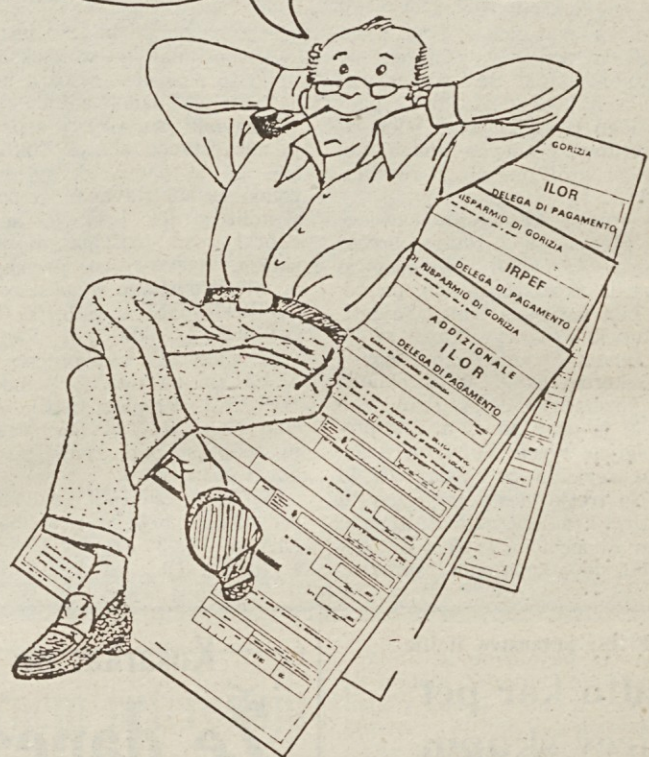
V drugem delu knjige sledi objava diskusije. Za cel referat jo je prispeval Mario Lizzero—Andrea. Obudil je spomine na Srebrniča; z njim se je prvič srečal v partizanih novembra leta 1943 na Vojskem. Potem se je lotil še nekaterih vprašanj ob Srebrniču, na primer njegove zamisli o slovensko—furlanski republiki. Spomine na Srebrniča so prispevali še Marija Berničeva, Giovanni Padoan—Vanni, Leopold Kreše—Jošt, Leopold Caharija in Lidija Šentjunc. Slednja je opozorila na Srebrničevo bivanje v Ljubljani v letih 1939—1940 in na njegovo tezo o slovensko—furlanski republiki. Boris Gombač je načel pomembno razpravo o internacionalizmu in nacionalizmu v delavskem gibanju na Primorskem pri Italijanih in Slovencih. Rozalija Križnič pa je opozorila na negovanje spomina na Srebrniča.

Knjigo, o kateri poročamo, bi lahko imenovali monografijo, čeravno nam

ne daje odgovora na vrsto problemov. Prav zato bi na vprašanje ali je knjiga povedala mnogo in veliko novega odgovorili seveda pritrdilno vendar pa hkrati dodali, da naša raziskava Srebrničeve osebnosti in časa v katerem je živel ne more biti končana. Spomnili se bomo le na problem neraziskane zgodovine delavskega gibanja na Goriškem pred prvo svetovno vojno, tako raziskavo bi morali povezati s celotnim slovenskim in italijanskim političnim gibanjem. Spomnili bi lahko, da nam ni poznana na primer mikroorganizacija KPI na Primorskem. Posvetiti bi se kazalo Srebrničevi publicistiki in seveda še drugemu.

Knjiga nam je torej dala nova spoznanja, ob marljivem branju bomo dobili tudi nova izhodišča za razmišljanje. Zelo očitno je, da ni priložnostni govor, pač pa poskus ocene nekega javnega življenja. Nekakšna legendarnost, ki se je spletla ob Srebrniču, nam je ustvarila svojevrsten lik iz naše preteklosti. Zato se lahko vprašamo, komu lahko Srebrniča primerjamo. Ali je lahko svetovljanski, marljivi in avtoritativni dr. Henrik Tuma? Ali lahko postavimo Srebrniča ob bok leto dni starejšemu Ivanu Regentu, izjemnemu publicistu? Ali pa Jožetu Petejanu, ki je bil prav tako Srebrničev vrstnik, sicer pa se je v delavskem gibanju na Primorskem odlikoval po svojem praktičnem aktivizmu? In kasneje, ko je bil Srebrnič med partizani, kdo bi mu lahko povsem sledil? Bil je preveč samosvoja pojava s svojim nastopom, s svojo miselnostjo in načinom življenja. Vzbujal je pozornost in zgled. Ti dve prvini pa sta pogostokrat lahko zelo odločilni za nek boj, za neko gibanje. Tako nekako bi morali tudi danes Srebrniča razumeti, čeravno ni nam zapustil niti debelega seznama poslanskih govorov in velikega svežnja političnih spisov. Tudi moramo prisluhniti Kermavnerju, ki je v Srebrničevih dejanjih spoznaval tolstojanstvo in pa sprejemati trditve, da je bil mistik socializma. Srebrničev tip javnega delavca najde svoje mesto v slehernem gibanju človeške družbe. Morda pa je bil prav partizanski boj tisti trenutek, ko je mogel Srebrnič bolj kot kdajkoli prej dokazovati vrednost svojega človeškega poslanstva.

PRIJAVA DOHODKOV
JE ZA VAS PROBLEM ?
MENI GA JE REŠILA
GORIŠKA HRANILNICA
CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA

BANČNI ZAVOD **CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA** NUDI **BREZPLAČNO** SVOJIM
IMETNIKOM TEKOČEGA RAČUNA,
KI SESTAVLJAJO "SKUPINO UPOKOJENCEV I.N.P.S."
MEHANOGRAFSKO IZPOLNJEVANJE ENOSTAVNIH DAVČNIH PRIJAV. TO STORITEV
OPRAVLJA
D.R. SERVICE

ZA VSE INFORMACIJE IN POJASNILA NAJ SE IMETNIKI TEKOČIH RAČUNOV, KI
SPADAJO V ZGORAJ OMENJENO SKUPINO, OBRNEJO NA PODRUŽNICO, V KATERI
IMAJO ODPRT TEKOČI RAČUN.

**CASSA
DI RISPARMIO
DI GORIZIA**

od 1831.....tebi na uslugo

LA BANCARELLA

VELIKO SKLADIŠČE RAZNE KONFEKCIJE IN JEANSERIJA

GORICA — Ul. Cascino 5 - vhod z Ul. Garibaldi 6

VELIKA PRODAJA
POMLAD POLETJE 1986

PLETENINE, JEANS VSEH ZNAMK (Carrera, Yuma, Levi's, Clark, in vse ostale znamke), SRAJCE, NOGAVICE, OBLAČILA
ZA PROSTI ČAS, OSEBNO PERILO, BLAGO ZA STANOVANJE
in še na tisoče artiklov po neverjetnih cenah.

OBIŠČITE NAS — ZADOVOLJNI BOSTE

Brezposelni bodo očistili ceste na kraškem območju

Kot že lani je pokrajinska uprava tudi letos organizirala delovišče za brezposelne. Petnajst delavcev je pod vodstvom delovodje in namestnika že pričelo z delom, ki se bo nadaljevalo v prihodnjih mesecih. Skupno sta predvidena 102 delovna dneva. V tem časovnem razdobju naj bi zaključili s delom, ki so ga delno že izvedli s podobno pobudo lani.

Gre predvsem za urejanje pokrajinskih cest. Predvideni so posegi za čiščenje obcestnih jarkov, poleg tega pa bodo obrezali grmičevje in travo ob cestah ter na novo prebarvali črte, ki označujejo rob cest. Delali bodo na pokrajinskih cestah Zagraj—Martinščina—Devetaki, Rubije—Gabrje, na cesti proti Doberdobu in na vojaški

cesti iz Petovelj na spomeniško cono na Sv.Mihaelu.

Pokrajinski odbornik Bevilacqua je v zvezi z izkušnjo, ki jo predstavljajo delovišča za brezposelne ocenil, da gre za koristno pobudo v prid mladim, ki iščejo prvo zaposlitev. Potrebna pa je po njegovem mnenju koordinacija in skupno programiranje med delovišči, ki jih organizirajo pokrajinska kot posamezne občinske uprave. V ta namen naj bi se upravitelji v prihodnje domenili, da bi vse tovrstne pobude namenili posegom v korist naravnega okolja. S takim celovitejšim načrtovanjem bi bilo lahko delo uporabljeno na smotrnejši način, istočasno pa bi koordiniranje lahko prispevalo k zmanjšanju režijskih stroškov za organiziranje posameznih delovišč.

Kolesarstvo: po drugi etapi dirke po Italiji Van Poppel (Niz.) prevzel vodstvo

CATANIA — Po samih dveh etapah bi lahko že zapisali, da je letošnji »Giro« dirka padcev. V prvi etapi je prišlo do padca, v katerem je najresnejše skupil Ravasio, včeraj pa je bila najuglednejša žrtev padca Američan Greg Lemond, eden izmed favoritov za končno zmago. Lemond je privozil na cilj z zaostankom 1'38".

Ce izvzamemo ta neljubi dogodek, je bila včerajšnja 2. etapa precej nezanimiva. Karavana kolesarjev je složno vozila skozi vso progo, pa čeprav je bila le-ta ena izmed najdaljših letošnjega »Gira«. Etapa se je seveda končala z množičnim sprintom, v katerem je bil najprisednejši 26-letni Nizozemec Jean Paul Van Poppel, ki je prav na ciljni črti prehitel Belgijca Erica Vanderaerdena, ki se je verjetno prezgodaj veselil zmage. Na tretje mesto se je uvrstil Švicar Urs Freuler pred Italijanom Stefanom Allocchiom, ki je tudi včeraj potrdil, da je zelo dober sprinter.

Po 1'38" je privozil Američan Lemond, ki pa se zaradi zamude ni preveč razburjal in je dejal: »Zaradi tega zaostanka nisem zaskrbljen. Giro je še zelo dolg in časa bo dovolj, da zamudo nadoknadim.«

Zdravniki so včeraj sporočili, da je zdravstveno stanje Emilia Ravasia, ki je padel v prvi etapi, še vedno resno. Ravasiu so ponoči odstranili strdek krvi, ki se mu je nabral med možgani in lobanjsko skorjo. Razveseljivo je vsaj to, da se njegovo stanje ni poslabšalo.

VRSTNI RED 2. ETAPE (Sciaccia - Catania, 259 km): 1. Van Poppel (Niz.) 6.56'20" s poprečno hitrostjo 37,325 km na uro; 2. Vanderaerden (Bel.); 3. Freuler (Švi.); 4. Allocchio (It.); 5. Van Der Velde (Niz.) in večja skupina kolesarjev v zmagovalčevem času.

SKUPNA LESTVICA: 1. Van Poppel (Niz.) 10.31'50"; 2. Santimaria (It.) po 3"; 3. Freuler (Švi.) po 4"; 4. Rosola (It.) po 5"; 5. Bontempi

(It.) po 6"; 6. Allocchio (It.) po 12"; 7. Saronni (It.) po 15"; 8. Moser (It.) po 16"; 9. Gabbioni (It.) po 17"; 10. Grimani (It.) po i. č.

Danes bo v Taormini na sporedu etapa na kronometer - ekipno (50 kilometrov).

Alvaru Pinu dirka po Španiji

JEREZ DE LA FRONTERA — Španec Alvaro Pino, ki je itak vodil na skupni lestvici, je bil najhitrejši tudi na zadnji etapi (na kronometer posamezno) in je tako osvojil letošnjo kolesarsko dirko po Španiji.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Pino (Šp.) v 98.16'04"; 2. Millar (VB) po 1'06"; 3. Kelly (Ir.) 5'19"; 4. Dietzen (ZRN) 5'58"; 5. Lejarreta (Šp.) 7'12"; 6. Cabestany (Šp.) 7'26"; 7. Fignon (Šp.) 7'29"; 8. Parra (Kol.) 7'44"; 9. Fuente (Šp.) 10'50"; 10. Delgado (Šp.) 11'50".

pred svetovnim nogometnim prvenstvom

Od Urugvaja do Mehike

BRUNO KRIZMAN

ANGLIJA 1966

Koreja med elito

Izraz »Koreja« je še danes prisoten, ko v športnih srečanjih superfavorit izgubi proti pepelki. Pred 20 leti se je v Angliji to pripetilo Italiji, ki je kot običajno startala z visokimi cilji in se predčasno naskrivaj vrnila domov.

Vohuni pa so izvedeli, da bo letalo pristalo v Genovi in nogometaše je pričakalo nekaj tisoč razjarjenih ljudi z dobro zalogo paradižnikov in gnilih jajc.

Vzrok vsemu je bil korejski zobozdravnik Pak Do Ik, ki je brez vsake anestezije izdrl zob v obliki nepredvidenega gola. Borbenost severnih Korejcev je bila taka, da italijanski asi niso prišli do živega njihovega vratarja.

S tehničnega vidika se je prvenstvo za Madžarsko začelo zelo obetavno, novost prvenstva pa je bila duhovita igra Portugalske, v kateri je bil Mozambičan Eusebio alternativa Brazilcu Peléju. Od samega začetka je bilo razvidno, da Anglija mora zmagati in sodniki so ji dokaj odkrito pomagali. V londonskem parku so sloviti Speakers' corner stalno zasedali posebneži, ki so komentirali tekme in obdelovali posameznike.

V finalni tekmi med Anglijo in ZRN sta bila potrebna dva podaljška, potem ko so Nemci v zadnji minuti

Nobby Stiles, angleški branilec, kateremu je bilo vse dovoljeno

regularnega časa izenačili. Tekma se je nato končala s 4:2 za Anglijo, odločen pa je bil že tretji gol, ki je bil dosojen na podlagi pričevanja stranskega sodnika, ki je videl od droga odbito žogo za usodno belo črto. Angleži so si nakopali novih sovražnikov, pokal Rimet pa je bil njihov.

MEHIKA 1970

Tehnika nad močjo

Učinki razredčenega zraka so bili znani že po OI iz leta 1968 in napovedi o manj dinamični igri so se uresničile. Dobro so uspevali tehniki, torej tisti, ki so obvladali žogo in ne

brezglavo tekali. Jugoslovije že drugič zapored ni bilo in stvar je bila po finalu na EP 1968 dokaj presenetljiva. Istočasno je EP pomenilo popolno rehabilitacijo Italije, ki je v Mehiko šla še vedno pod šokom Koreje, vendar tudi z zavestjo napadalnega koncepta igre. Morda so se poznali dolgoletni nauki »čarovnika« Helenia Herrere, katere je v prakso preleva »bomber« Biva. Na samem SP se je Italija v četrtfinale uvrstila z enim samim strelom v vrata in enim golom v treh tekmah, nato pa je visoko premagala Mehiko.

Začela se je serija tekem s podaljški. Najprej je Urugvaj odpravil SZ z golom, ki je prišel po krosu, ki so ga izvedli dober meter izven igrišča, nato pa se je ZRN maščevala Angliji. V polfinalu sta se srečali ZRN in Italija in ko se je v Italiji že skoraj dani, je bil rezultat 4:3 za »azzurre«. Tekmo številnih preobratov se v Italiji še marsikdo spominja.

Na južnoameriški fronti je Brazilija pod taktiko Peléja napredovala ob zvokih sambe. Fantastične so bile bombe Rivelina in hitrost Jairzinha. V finalu Italija ni imela možnosti. S 4:1 je Brazilija tretjič osvojila pokal Rimet, ki je postal njena trajna last. V resnici ne povsem trajna. Spreten tat ga je izmaknil iz sedeža nogometne zveze in po dobi žalovanja so se odločili, da bodo odlili povsem enak premerek.

ZAH. NEMCIJA 1974

Vrhunski nogomet

Nogometno SP je sledilo OI. Središče dogajanja v ZRN je bil München, ki je dve leti prej gostil olimpiado, otvoritveno srečanje pa je bilo v Frankfurtu med Jugoslavijo in Brazilijo. Ob znatni premoči »plavih« in ob lepi igri Ljubljancana Olbaka se je tekma končala brez golov.

V nogometnem svetu je vel nov veter: nizozemski. Šlo je za »totalni nogomet«, v katerem ni bilo več statičnosti in prej določenih vlog. Vsi so napadali in vsi branili. Nizozemci so bili najbolj čisti predstavniki take igre, druga velika stvarnost pa je bila Poljska, čeprav z malo bolj klasičnim načinom igranja.

Izredno igro sta predvajali tudi obe nemški ekipi. Tekme ZRN - NDR (0:1), ZRN - Poljska (1:0) in Poljska - Brazilija (1:0) spadajo še danes v nogometni leksikon kot prave poezije, medtem ko je bila učinkovitost Nizozemcev podobna bančnim ropom: Cruiff, Neeskens, Van Hanegem ali kdo drug so se ob pravem trenutku vedno znašli na pravem mestu v kazenskem prostoru.

Ob naravnih prisotnosti Nizozemske se je v finalu znašla še ZRN, čeprav bi si po igri to zaslužila Poljska. Nizozemci so iz 11-metrovke povedli že v prvi minuti, razorožili pa so se pred izrednimi posegi vratarja Maierja. Nemci so očitno iskali 11-metrovko in so jo končno tudi našli ter so ob koncu še zmagali.

Po začetnih uspehih (med drugimi 9:0 proti Zairu) je storilnost Jugoslavije padla, Italijani pa so kot vedno polni upanj tvegali celo proti Haitiju, ko se je po vodstvu nad stadion zgrnila korejska senca. Proti Poljski niso imeli kaj iskati.

SP v Nemčiji je poskrbelo za obogatitev arhiva: Cruiff in Neeskens sta že bila v kazenskem prostoru, ko so se branilci šele zavedali, da je nevarnost blizu; Nemcu Gerdu Müllerju je bilo za strel dovolj pol metra prostora; Poljaka Lato in Deyna sta se odlikovala po izredni hitrosti oziroma natančnosti.

TENIS: prvenstvo Italije

Izpadlo kar pet nosilcev skupin

RIM — Ob koncu drugega dneva mednarodnega teniškega prvenstva Italije je že izpadlo pet nosilcev skupin. Poleg Francoza Forgeta, ki je bil izločen že prvi dan, so svojo pot končali še Živojinović, Gomez, Jaite in Arias. Nekaj izidov:

Mecir (ČSSR) - Casal (Šp.) 6:3, 6:4; Agenor (Haiti) - Jaite (Arg.) 6:4, 6:4; Vilas (Arg.) - Arias (ZDA) 6:2, 2:6, 6:4; Lendl (ČSSR) - Cancellotti (It.) 6:4, 6:2; Cané (It.) - Arraya (Peru) 6:1, 6:4; Becker (ZRN) - Westphal (ZRN) 6:2, 6:0; Schwaier (ZRN) - Gomez (Ekv.) 6:3, 7:6; Krishnan (Ind.) - Živojinović (Jug.) 7:5, 6:2; Pistolesi (It.) - Ganzabal (Arg.) 6:3, 6:2; Nystroem (Šve.) - Sundstroem (Šve.) 6:2, 6:0; Keretić (ZRN) - Arguello (Arg.) 6:3, 6:7, 6:2.

Košarka: po drugih polfinalnih tekmah

Že danes oba finalista?

Bomo že drevi zvedeli za oba finalista končnice italijanskega košarskega prvenstva? Vse kaže, da bi lahko bilo tako. Tanjevičev Mobilgiri in turinski Berloni, ki sta v prvih polfinalnih srečanjih v Cantùju in Milanu presenetljivo premagala moštvi Arexonsa oz. Simaca, bosta namreč drevi igrala doma.

Se posebno lepo priložnost ima moštvo iz Caserte, ki bo sicer verjetno igralo brez poškodovanega Dell'Agnella, toda tudi Arexons bo okrnjen. Še vedno namreč ne bo igral kapetan Marzorati.

V Caserti je pričakovanje za drevisnje srečanje izredno. Športna dvo-

rana je že razprodana in že sedaj je na dlani, da bodo v Caserti z vstopnicami vnovčili rekordno vsoto.

Milanski Simac, ki je nerodno doma izgubil v prvem srečanju, je resno namenjen, da drevi v Turinu vrne Berloniju milo za drago. Trener turinske ekipe Guerrieri je izjavil, da se zelo boji Milančanov, ki so po porazu v prvi tekmi kot »ranjena zver«.

DalGLISH ne gre v Mehiko

LONDON — Igralec-trener Liverpoola Kenny Dalglish, ki bi se moral udeležiti bližnjega mundiala s škotsko reprezentanco, se je zaradi poškodbe moral odreči poti v Mehiko.

BALINANJE: po drugem kolu 6. zamejskega prvenstva

Nabrežinski Sokol solidno v vodstvu

Največje presenečenje drugega kola je nabrežinski Sokol, ki je edini doslej, ki je svojega nasprotnika premagal v vseh treh zvrsteh. Nabrežinska ekipa si je tako s prepričljivim uspehom proti Kraškemu domu premočno utrla pot in povedla na lestvici celo z dvema točkama prednosti pred najboljšimi nasledovalci. Sokol se je sicer na zamejskem balinarskem prvenstvu že v preteklih sezonah vedno dobro odrezal, a letos bo očitno, glede na rezultate iz prvih dveh kol, igral vlogo prvega favorita. Res pa je tudi, da je edini obe srečanja odigral na lastnem terenu, ki ga sveda Nabrežinci zelo dobro poznajo. Nabrežinski balinarski stezi sta namreč izredno gladki in prav to je povzročalo Repencem izredne težave, iz katerih si niso mogli pravčasno pomagati.

Kras je v Bazovici po pričakovanju domačinom iztrgal točko, odločilno piko pa je za Zarjo po kakovostni igri dosegel predvčerajšnjim nepremagljivi Jože Pečar. V igri četrtek, ki se je tokrat zaključila v rekordnih petih lučajah in z rezultatom 12:6 za domačine, smo videli ne-

kaj nenavadnega. Po vodstvu Zarje s 5:0 je tokrat zelo solidni Krasov tolkač Marčelo Doljak z natančno zadetima kroglama priboril svoji ekipi kar 6 točk in povedel Kras v vodstvo. Vsi upi krasovcev pa so se razblinili že v naslednjem lučaju, ko je domačin Maks Križmančič milimetrsko zadel balinčka kar za 6 točk in to je bilo dovolj za zmago njegove ekipe.

Gajeveci so v gosteh nudili Poletu zelo močan odpor. Na visoki tehnični ravni je bilo srečanje dvojic, v katerem sta za domačine nastopila renomirana Sandro Daneu in Aleksij Gulič, ki sta se morala zahvaliti le večji izkušnosti, da sta strla odpor obeh gajevecev, ki sta kljub porazu zapustila odličen vtis. Usodno zanju je bilo nekaj banalnih napak, ki sta jih zakrivila v ključnih trenutkih srečanja.

IZIDA 2. KOLA: Polet - Gaja 2:1 (11:4, 11:8, 10:11); Zarja - Kras 2:1 (11:4, 4:11, 11:6); Sokol - Kraški dom 3:0 (11:8, 11:4, 11:7); počivala je Danica.

LESTVICA: Sokol 5 točk, Kras, Polet in Gaja 3, Zarja 2, Kraški dom in Danica 1.

PRIHODNJE KOLO: ob 19.30 na Vrh: Danica - Polet, ob 19.00 na Padričah: Gaja - Zarja, ob 19.00 v Zgoniku: Kras - Sokol; počitek Kraški dom. (Z.S.)

NOGOMET

NAJMLAJŠI

S. Vito — Primorje 0:4 (0:2) STRELCI: Škabar, Ligozzi, Tomazetić (2).

PRIMORJE: Blažon, Lukša, Princival (Tomazetić), Ligozzi, Škabar, Praselli, Žagar, Mitja Štoka, Križmančič (Peter Štoka), Trampuš, Spadoni.

Naši so proti okrnjenim Tržačanom vseskozi držali vajeti igre v rokah. Razlika ob koncu tekme bi lahko bila večja. Prvi gol je dosegel Škabar z zelo lepim udarcem z glavo, drugega pa Ligozzi z diagonalnim strelom. Pod močnim soncem igra ni bila najbolj zanimiva. Rdeče - rumeni so vseeno še dvakrat zatresli mrežo s Tomazetičem.

Tekem cicibanov in začetnikov Primorja niso odigrali zaradi bojznosti pred sevanjem. (Š.M.)

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

Borghi k Milanu

BUENOS AIRES — V Buenos Airesu so včeraj sporočili, da bo vzhodni igralec enajsterice Argentinos Junior in državne reprezentance Claudio Daniel Borghi prestopil k Milanu. Dogovor naj bi podpisali že ta teden. Za Borghija bo Milan odštél 2.100.000 dolarjev (nekaj več kot tri milijarde in 150 milijonov lir). Tej vsoti treba prišteti še 315 tisoč dolarjev, ki gredo igralcu. Za Borghija se je zanimal tudi francoski Racing, ki pa je ponujal nižjo vsoto. Borghi naj bi vsaj eno leto, dokler spet ne odprejo meje tujcem, igral pri kateri od ekip, ki bo prestopila v A ligo.

Pri Milanu pa so povedali, da Vialli ne bo zapustil Sampdorie. Bilo je vse pripravljeno za prestop k Berlusconijevemu društvu, ko je igralec sporočil, da raje ostane v Genovi. Medtem se nadaljujejo mrzlična po-

gajanja z Verono, da bi prišlo do zamenjave Galderisi - Rossi. Veroni naj bi poleg tega odstopili še nekaj igralcev. Govori se tudi o denarni odškodnini.

Perotti zamenjal Burgnicha

GENOVA — Tarcisio Burgnich ni več trener Genoe. Zamenjal ga bo Attilio Perotti, bivši trener mladinske ekipe, ki bo Genoo vodil do konca sezone.

Nov trener Sovjetske zveze

MOSKVA — Sovjetska agencija Tass je včeraj sporočila, da sovjetske nogometne reprezentance v Mehiko ne bo vodil Edvard Malafejev, temveč Valerij Lobanovski, sedanjí trener kijevskega Dinama. Poleg tega so v reprezentanco vključili kar devet igralcev Dinama, ki je pred kratkim s prepričljivo zmago proti Atleticu iz Madrida osvojil pokal lokalnih prvakov.

naše odbojbarske ekipe v raznih ligah

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Bor — Club Altura 3:1 (15:0, 11:15, 15:9, 15:13) TRAJANJE SETOV: 12, 18, 25 in 31 minut.

BOR: Bandi, Knez, Bandelj, Sancin, Superina, Pernarich, Železnik, Vessel, Leghissa, Čok, Del Piero in Viller.

Z zmago v zaostali tekmi so si borovke zagotovile končno drugo mesto v skupini B in pravico do nastopa v končnici za napredovanje v D ligo. Ker so bile nasprotnice slabše, so igrale tudi mlajše borovke, ki so se lepo izkazale.

UNDER 14 ŽENSKA

OMA Armes — Sloga A 0:3 (0:15, 2:15, 2:15)

SLOGA: Citter, Čufar, Fabrizi, Foschini, Gregori, Lupinc, Murucelli, Škerk.

Prva postava Sloge iz kola v kolo dokazuje, da v svoji skupini nima konkurence. Tako so slogašice v so-

boto tudi v povratnem kolu premagale tržaško OMA Armes. (INKA) DLFAC — Sloga B 3:0 (15:12, 15:4, 15:5)

SLOGA B: Čebulec, Fabi, Gregorretti, D. in S. Jogan, Križmančič, Milič, Pieri, Purič, Škerk, Stopar, Vidali.

Dokaj nepričakovano, žal pa zaslužno, je druga Slogina ekipa v tem kolu morala poražena z igrišča. Prav vse igralke so tokrat neletele na črn dan. (INKA)

obvestilo

ŠD MLADINA prireja ob 10-letnici delovanja fotografsko razstavo, ki bo obsegala vsa leta delovanja. Zato naproša posameznike in vsakogar, ki ima material o delovanju društva, da ga posodi.

Fotografije in odrezke časopisov sprejema v baru Doma A. Sirk v Križu ob večernih urah.

JADRANJE: Regata v Portorožu

Poljšak pred vsemi

Kot smo že pisali, je bila v petek, soboto in nedeljo v Portorožu jadrna regata za pokal Casinó 1986 za olimpijske klase. Regate se je udeležilo tudi nekaj jadrancev TPK Sirena. V razredu jadrlnih desk sta nastopila David Poljšak in Aleš Žetko, v razredu FINN pa Lorenzo Bogatec.

V klasi 2. divizije IYRU je nastopilo skupno 44 tekmovalcev. Ker je bilo to kriterijsko tekmovalstvo, so bili prisotni vsi najboljši jadranci Jugoslavije. V petek, po dveh preizkušnjah, je v lahki kategoriji vodil Igor Drnovšek (Snežinka). Poljšak pa je bil 4. V soboto in nedeljo so organizatorji izpeljali tri preizkušnje. Poljšak je presenetljivo slavil na vseh treh plovh in si tako zagotovil prvo mesto na končni lestvici. V težki kategoriji je zmagal Uroš Žvan (Mari-bor), Žetko je zasedel dobro 8. mesto. V razredu FINN je Lorenzo Bogatec pristal na 16. mestu. (B. P.)

KOŠARKA: polfinale pionirskega festivala Slovenije

Reprezentanca ZSŠDI izločena

Vanja Jogan, trener ZSŠDI

Reprezentanca mlajših pionirjev ZSŠDI je v nedeljo na polfinalu pionirskega festivala Slovenije v Kranju dvakrat poražena zapustila igrišče. Na prvi tekmi so se naši pomerili s povprečno peterko Nove Gorice in po dokaj slabi igri prepustili zmago nasprotnikom, čeprav z minimalno razliko. Tekma je bila vseskozi napeta in ekipi sta se stalno menjavali v vod-

stvu. Naši so igrali zelo živčno, zagrešili več naivnih napak, po nepotrebnem izgubljali žoge, v obrambi pa jim ni uspelo zaustaviti najboljšega nasprotnikovega igralca Dornika, ki je v bistvu sam premagal našo združeno ekipo.

V drugi tekmi je bila igra povsem drugačna. Proti objektivno boljšemu moštvu domačinov so naši prikazali izredno igro, predvsem v prvem polčasu, ko so ob koncu zaostajali samo za dve točki. Nezadržen je bil nasprotnikov bek Mali, ki je od 32 točk dal kar 28. V drugem polčasu je trener Jogan poslal na igrišče vse razpoložljive igralce, kajti tudi zmaga z minimalno prednostjo ne bi zadoščala za uvrstitev v finale. Kljub vsemu gre pohvaliti vse nastopajoče, saj so dali vse od sebe in tudi žreb ni bil naklonjen, saj smo se že v polfinalu srečali z ekipo Kranja, ki je glavni favorit za končno zmago.

N. GORICA - ZSŠDI 54:51 (27:30)
ZSŠDI: Matej Gruden 2, Uršič, Mitja Gruden, Debeljuh 6 (2:8), Rebula 9

(3:4), Barini, Pavlica 15 (2:8), Gregori 6 (1:2), Possega 4, Gombač 7, Ravel Gombač 7 (1:2), Mitja Gombač, Rudeš.

KRANJ - ZSŠDI 65:46 (32:30)
ZSŠDI: Matej Gruden 1 (1:2), Uršič 4 (2:4), Mitja Gruden, Debeljuh 5 (1:2), Rebula, Barini 2, Pavlica 8, Gregori 8 (0:2), Possega, Gombač 13 (1:1), Ravel Gombač 13 (1:1), Mitja Gombač 3 (1:3), Rudeš. (VATO)

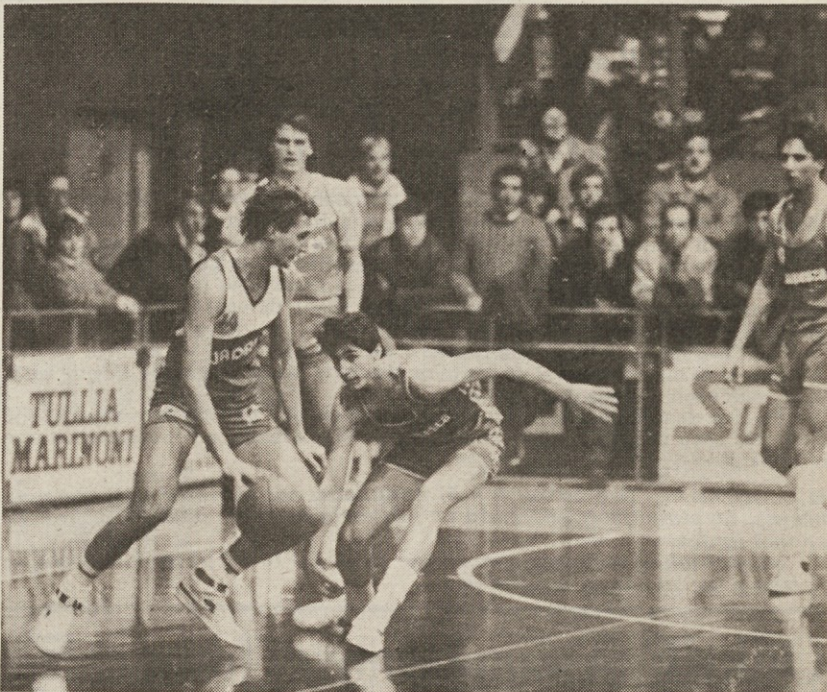
NOGOMET: v prijateljski tekmi

Danes v Bazovici (18.00)
Zarja-Tabor (mladinci)

V prijateljski nogometni tekmi se bosta danes ob 18. uri v Bazovici spoprijeli mladinski enajsterici domače Zarje in sežanskega Tabora. Tekma sodi v okvir dobrih in tesnih prijateljskih stikov med obema društvoma.

KOŠARKA: na lestvici strelcev B lige

Marko Ban dokončno drugi

705 točk, povprečno 23,5 na tekmo, je končni "strelni" obračun Marka Bana v komaj minulem košarkarskem prvenstvu B lige. Na posebni lestvici izbranih strelcev skupine A je seveda ohranil drugo mesto s 188 koši manj od ostrostrelca Panapesce Bonija in 38 košev več od Citrosilovega košarkarja Maguola.

Marko Ban je torej tudi letos potrdil vse svoje kvalitete, saj je dokazal, da igranje v višji ligi ni omejilo njegove nevarnosti za nasprotnikove obrambe. V tako dolgem in napornem prvenstvu je znal ohraniti izjemen povpreček realizacije, kljub temu da so mu nasprotniki večkrat namenili posebno pozornost. Skoraj vedno je bil najboljši strelac Jadrana na posameznih tekmah.

Ob Marku ne gre pozabiti niti na Maura Čuka (451 točk, pov. 15) in Fabrizio Zarottija (401 točka, pov. 13,4), ki sta se zanesljivo uvrstila med prvo trideseterico najboljših strelcev.

KONČNA LESTVICA STRELCEV
Boni (Panapesca Mont.) 893
BAN (Jadran Trst) 705
Maguolo (Citrosil VR) 667
Sciacca (Faciba B. Arsiz.) 654
Della Fiori (Cagiva VA) 632
Ferrauiolo (Panapesca) 619

(Na sliki: Marko Ban v akciji proti Panapesci)

Naše ekipe v košarkarskih prvenstvih

Sezona se počasi izteka

1. DIVIZIJA

SOKOL - CASSA DI RISPARMIO 68:57 (37:31)

SOKOL: Pavel Busan 17, David Busan 2, Terčon 2, Ridolfi 1, Golemac, Caharija 10, Zbogor 4, Devetak 29, Vidoni 3, Pupis.

Nabrežinci so v nedeljo nadigrali tržaško moštvo Cassa di Risparmio, čeprav so si gostje v prvih minutah priborili rahlo prednost in spravili v težave domačine. Proti koncu polčasa pa je prišlo do preobrata. Nabrežinci so z dobro obrambo in hitrimi protinapadi nadoknadili zaostanek in prešli v vodstvo. Odlična igra Sokola se je nadaljevala tudi po počitku, tako da je razlika med ekipama znašala tudi več kot dvajset točk. V poslednjih minutah igre pa je Sokol igral izključno z rezervnimi igralci, saj je trener Pupis dal prav vsem košarkarjem možnost da se izkažejo.

(Mitja)

MLADINCI

DOM - INTERMUGGIA 66:85 (23:38)

DOM: Košuta 2, Corsi 12, Kocjančič 5, Orzan 29, Battello, Romano 18, Rinnelli, Čubrilo.

PON: Kocjančič v 34', Košuta v 40'.
ON: Dom 25, Intermuggia 16.

V zaostalem srečanju so domovci na domačih tleh visoko in povsem zasluženoma klonili proti močni peterki Intermuggia iz Milj. Gostje so vodili skozi vse srečanje, to pa ne vse po lastni zaslugi. "Belo-rdeči" so odigrali eno letošnjih najslabših tekem, zelo nepovezano in brez vsakega smisla za skupno igro. Le v sredini drugega polčasa so pokazali, kaj res znajo. Igralcem Intermuggie so se približali na same 4 točke (54:58) in vse je kazalo, da jim bo podvig uspel. Toda v nadaljevanju je zopet posamična igra nekaterih zapečatila usodo srečanja. S tem srečanjem pa se domovci še niso poslovili od letošnjega mladinskega prvenstva, saj bodo konec maja nastopili na deželnem finalu, kjer pa so nesporni favoriti za končno zmago borovci. (M. Čubej)

DEČKI

BOR ADRIAIMPEX - FERROVIARIO 117:53 (65:16)

BOR: Perzan (0:2), Prelec 12, Daneu 12, Berdon 9 (1:3), Arena 36 (2:5), Ober-

dan 23 (2:2), Bajc 4 (0:4), Jelerčič, Azman 15, Legiša 6 (2:3).

3 TOČKE: Danieli 2, Oberdan 1, Azman 1.

V zadnjem kolu prvenstva dečkov so borovci gladko premagali Ferrovio in premočno osvojili naslov pokrajinski prvakov. Tekma sploh ni bila zanimiva, saj so plavi z lahkoto dosegali koše. Izkazala sta se Arena, ki je imel dober odstotek pri metih z razdalje in play maker Daneu, ki je po dolgem času spet zaigral kot zna.

(L. Furlan)

PROPAGANDA

SEGAFREDO - DOM 44:42 (19:20)

DOM: Silič, Pintar 8, Pavšič, Prilik, Spacal 6, Primožič, Ambrosi 15, Sošol 13.

Mladim domovcem je za las ušla nepričakovana zmaga, saj so igralci Segafreda ena med najmočnejšimi ekipami. Srečanje se je bilo vseskozi zanimivo, saj sta se ekipi stalno izmenjavali v vodstvu. Našim je celo uspelo povesti v tretji četrtini igre s 5 točkami (29:34), toda v nadaljevanju so domačini najprej izenačili in nato v poslednji minuti dosegli zmagoviti koš. Tokrat lahko pohvalimo celotno moštvo, posebno pa Ambrosija in Sošola. Domovci bodo jutri igrali na domačih tleh še zaostalo srečanje proti Arditi. (M. Čubej)

MINIBASKET

ARTE B - DOM 48:26 (21:10)

DOM: Pavšič, Prinčič, Tomaž Sošol, Aljoša Sošol, Primožič 2, Silič 8, Faganel 2, Zavadlal 2, Benedetti, Spacau 12.

ON: Dom 12, Arte 6.

V predzadnjem kolu letošnjega prvenstva Gran Premio Minibasket so mladi domovci doživeli na tujem nepričakovan poraz. V prvem srečanju so Dornikovi varovanci proti temu nasprotniku prepričljivo zmagali, tokrat pa jim ni šlo najbolje. Igrali so v okrnjeni postavi brez nekaterih standardnih igralcev, zato je bil poraz neizbežen. Dobro sta tokrat zaigrala Spacau in pa Silič.

(M. Čubej)

MI: Bauzonova 3. v modernem peteroboju

Emy Bauzon, dijakinja nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice, ki je med najboljšimi plavalkami v deželi, je po prvem mestu na pokrajinskem prvenstvu (mladinske igre) v modernem peteroboju, dosegla lep uspeh tudi na deželnem finalu, ki je bil v Trzinu. Tokrat je zasedla 3. mesto in za peščico točk zaostala za drugouvrščeno.

Naj povemo, da se je v isti panogi izkazal tudi Denis Šfiligoj (Trinko), ki je v moški konkurenci dosegel 6. mesto.

A. Bogatec z reprezentanco v ZRN

Sirenina jadralka Arjana Bogatec se bo 17., 18. in 19. t.m. z italijansko državno reprezentanco udeležila mednarodne regate v Kielu v ZRN. V državni reprezentanci so še Paolo Sain, Luisa Spanghero, Giorgio Beltrame in Francesco Binetti Pozzi.

V dneh 16., 17. in 18. t.m. se bo Lorenzo Bogatec udeležil zadnje državne kvalifikacijske regate za evropsko prvenstvo v razredu finn v Bariju.

(M.G.)

L. Furlan sotrener kadetske ekipe FJK

Trener Borove košarkarske ekipe dečkov Luka Furlan je bil v teh dneh deležen lepega priznanja. Košarkarska zveza ga je namreč izbrala za sotrenerja deželne kadetske reprezentance. Prva Furlanova naloga bo verjetno že ta, da sodeluje pri pripravi izbrane vrste košarkarjev, ki se bo udeležila druge izvedbe poletnih mladinskih iger Alpe Adria 1986. Za mladega slovenskega trenerja, ki je v zadnjih dveh letih osvojil s svojimi fanti dva pokrajinska naslova, je to lepa nagrada za prizadevnost in potrditve njegove strokovne pripravljenosti.

S seje teritorialnega odbora ZSŠDI za tržaško pokrajino

Sestavili kratkoročni program pobud

V ponedeljek se je spet sestel Teritorialni odbor Združenja slovenskih športnih društev za tržaško pokrajino.

Na seji so predstavniki komisij in posameznih panog sestavili kratkoročni koledar manifestacij in pobud, ki jih bodo konkretizirali v prihodnjih mesecih, v poletnem obdobju in na začetku prihodnje športne sezone, samo na Tržaškem ali v sodelovanju z goriškim teritorialnim odborom. Med važnejšimi pobudami naj omenimo troboj odbojarskih pionirskih reprezentanc Slovenije, Hrvatske in ZSŠDI, odbojarski turnir prijateljstva, sodelovanje na športnem srečanju manjšin, sodelovanje na košarkarskem taboru v Postojni, sodelovanje na pionirski rokometni šoli v Seči, Medšolski nogometni turnir. Dogovorili so se tudi za vrsto priprav in tečajev, tako za igralce kot tudi za trenerje. Končno je bilo

govora tudi o sestavi reprezentanc in o preglednih treningih v mlajših kategorijah.

Poleg programa so obravnavali tudi splošno problematiko in so evidentirali vrsto vprašanj, ki bodo morala postati predmet obravnave v vseh organih naše športne krovnice organizacije. Podčrtali so pomembno vlogo, ki jo v naših društvih imajo trenerji ter so izrazili potrebo po ponovni oživitvi trenerske organizacije. Začeti bo tudi treba razmišljati o ustvaritvi lika profesionalnega tehničnega delavca, ki naj ne dela samo za eno društvo ampak, ki naj skrbi širše za razvoj posamezne panoge na vsem teritoriju. Vzpostaviti bo treba stalnejše in konkretnije sodelovanje s šolo in šolniki. Potrebna bi bila anketa med našo študirajočo mladino, zato, da bi si ustvarili jasno sliko, s čim se mladina uk-

varja oziroma s katerimi panogami bi se najraje ukvarjala. To pa zaradi tega, ker je v zadnjih časih opaziti, da se naša mladina vključuje tudi v neslovenska društva, česar ne moremo v nobenem primeru pozdravljati.

Kar se tiče splošnih problemov, ki v večji ali manjši meri tarejo vsa naša društva, je bilo ugotovljeno, da bodo se le-ti v bodoče še povečali in od njihove take ali drugačne rešitve, bo v marsikaterem kraju odvisen na sploh kakršnakoli športna aktivnost. Zato so pred nami zelo težke politično programske izbire, h katerim bodo morale dati svoj konkreten doprinos vse komponente, ki se kakorkoli ukvarjajo s telesno kulturo.

Programov in problemov je torej na pretek. Upati je samo, da jih bodo naši športni delavci s skupnimi močmi znali ugodno rešiti. (kg)

TENIS: italijanski pokal

Gajevci so bili blizu lepe zmage

V 6. kolu italijanskega teniskega pokala je Gaja v zelo izenačenem srečanju, ki je bilo obenem na dobri kakovostni ravni, igrala neodločeno proti ekipi Tennis Campi Rossi. Gaja je pri rezultatu 3:2 imela na razpolago dve odločilni žogi, ki pa jih ni znala izkoristiti.

IZIDI:

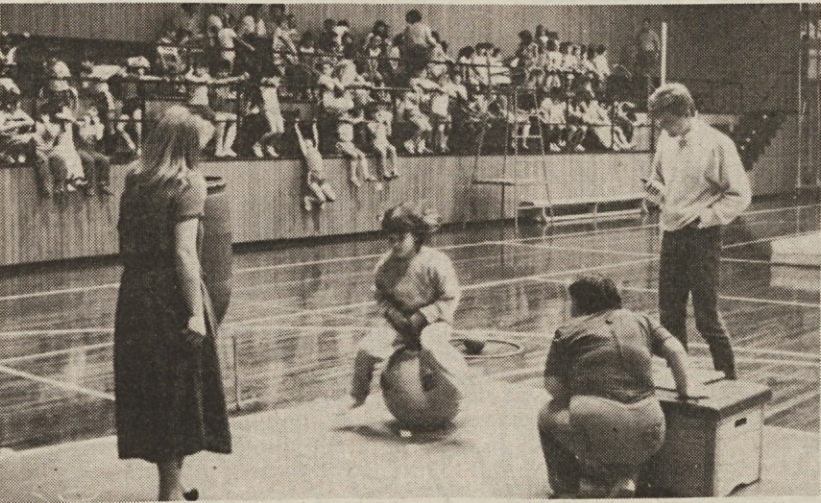
Gaja — Campi Rossi 3:3
Milkovič — Verni 3:6, 3:6; Baldissin — Sain 6:4, 4:6, 2:6; Corbo — Procentese 6:3, 7:5; Pregarc — Cressi 5:7, 6:3, 6:4; Baldissin in Čuk — Cressi in Procentese 6:1, 4:6, 8:6; Corbo in Pregarc — Sain in Caneva 5:7, 7:6, 10:12.

V nedeljo bo Gaja odigrala še eno kolo, in sicer v gosteh ob 9. uri proti postavi Generali.

Naj omenimo še, da je postava Gaje "over 35" gladko s 3:0 izgubila v gosteh proti Terniju.

Lep uspeh praznika otrok v Gorici, Sovodnjah in Doberdolu

Nad 450 otrok na goriški osnovnošolski olimpiadi

Posnetek s tekmovanja v Kulturnem domu

Nad 450 goriških osnovnošolskih otrok je včeraj imelo športni dan, osnovnošolsko olimpiado, ki je v zadnjih letih postala že tradicionalna in bogati dejavnost naše najmlajše šolske generacije. Tudi letos so tekmovanja potekala v treh krajih: Gorici, Sovodnjah in Doberdolu.

Na žalost pa so letos učenci četrtih in petih razredov sodelovali na olimpiadi le kot gledalci na tribunah. Običaj je namreč, da se mladi zadnjih dveh razredov pomerijo v atletskih panogah in to na odprtem, na Rojcah. Zaradi radioaktivnosti v zraku in na zemlji pa je bilo tekmovanje na odprtem odpovedano.

V goriškem Kulturnem domu so se zbrali otroci goriških šol iz Pevme, Podgore, Števerjana in Štandreža. Njmlajši, in sicer učenci prvih dveh razredov, so tekmovali v poligonu. Kot se spodobi pravemu tekmovanju, navi-

janja na tribunah ni manjkalo, kakor tudi ne zagrizenosti med tekmovalci, ki so morali premagovati nemalo ovir, preden so prišli do ciljne črte. Za otroke tretjih razredov pa je bilo na vrsti tekmovanje v igri med dvema ognjema.

Prav tako živo in napeto med mladimi navijači pa je bilo tudi v sovojenjski občinski telovadnici, kjer so se zbrali učenci šol te občine, katerim so se pridružili še učenci prvih dveh razredov doberdobskega didaktičnega ravnateljstva. V Doberdolu pa so tekmovali samo v igri med dvema ognjema.

Včerašnja prireditve (tokrat rezultati zares niso najbolj pomembni) je zares lepo uspela, za kar se je treba zahvaliti učiteljem, nekaterim profesorjem in posameznikom, ki so prispevali, da je bila otroška olimpiada praznik in veselje naše mladine.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebne mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

14. maja 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zavzemal se je zato, da bi imeli kmetije zemljo V Braziliji ubili duhovnika

SAO PAULO — Včeraj so v Braziliji pokopali duhovnika 33-letnega Josima Moraisa Tavaresa, ki sta ga v soboto ubila dva oborožena moška. Pogreba se je udeležil tudi minister za agrarno reformo. Oče Tavares je bil znan po svoji podpori kmetom brez zemlje. Zemljiški posestniki so ga začeli obsojati, da je podpiral protizakonito zasedbo zemlje. S tem si je nakopal njihovo sovraštvo in tudi smrtno obsodbo. Pogreb je bil v drugem kraju, da ogorčena množica ne bi povzročila nemirov. Brazilska Cerkev obsoja umor.

Lani avgusta so umorili duhovnika Ramina, nekaj mesecev kasneje pa tudi človeka, ki je bil v službi veleposestnika. Vse kaže, da so ga umorili kmetje sami, da bi maščevali ubitega duhovnika.

Po dosedanjih podatkih letno umre v spopadih na brazilskem podeželju okoli 200 oseb na leto. Cerkev sodi, da je vlada prešibka pri izvajanju agrarne reforme.

● LONDON — Dva zakonca v Birminghamu sta se odpovedala iskanju hčerke. Ko sta najbolj upala, da bo prijkala na svet deklica, je prišel... enajsti fantek.

»Sedaj lahko sestavim nogometno ekipo, in to mi povsem zadostuje«, je izjavil srečni oče Lionel Felton.

Odkrili Amundsenove fotografije

OSLO — Šestdeset let po njegovi smrti so na podstrešju, v skrbno zaprti skatli našli 240 filmskih negativov na steklu, ki jih je znani raziskovalec Norvežan Amundsen posnel med ekspedicijo na Antarktiko 1911. leta in drugimi raziskovalnimi ekspedicijami. Slike je povsem po naključju našla njegova žena, ko so jo prireditelji razstave o njenem pokojnem soprogu prosili, naj bi jim posodila še kaj materiala, da bi bila razstava boljše dokumentirana. Tako so odkrili vsem neznane slike njegove ekspedicije na južni pol, kamor je prišel 14. decembra 1911. leta, ene mesec pred Britancem Scottom, ki je skupno s člani odprave med povratkom s pola umrl zaradi pomanjkanja hrane.

Ostale fotografije so dokumentirale plovbo njegove ladje 1903. leta mimo Groenlandije na Alasko, nadalje postanek cepelina »Norge« v kraju Vadsoe, prvega aerostata, ki je 1926. leta preletel severni pol.

Amundsen je te fotografije uporabljal na svojih predavanjih po svetu, kjer je zbiral denar za nove ekspedicije. Tako so se ohranile številne slike o življenju ekspedicije na južnem polu, o življenju na ladji Fram, s katero so se odpeljali odkrivati južni pol, o ladji, ki je danes med poglavitnimi turističnimi zanimivostmi Osla.

»Od Amundsenove smrti 1928. leta«, je rekel Gorter-Groenvig, direktor muzeja v kraju Vadsoe, »te fotografije niso bile na svetlem, zato so ohranile ves čar, ki so jim ga vtisnili z barvanjem v studiih v Avstraliji in Angliji.

Kot je znano, je Amundsen umrl 1928. leta, star 56 let, ko je s svojim letalom poskušal rešiti Umberta Nobila, svojega italijanskega prijatelja, ki je strmoglavil z aerostatom »Italia« na severnem polarnem ledu.

39. Cannes - poleg običajnih filmskih sporedov tudi izjemni film Hommage à Orson Welles

CANNES — Devetintrideseti canneski filmski festival bo v tem tednu posvetil nekaj svojega dragocenega časa spominu na Orsona Wellesa in spominu na Simone Signoret. Prvi bo na vrsti »Hommage à Orson Welles« z najavljeno projekcijo sekvenc nedokončanega filma Don Kihot, ki ga je nekonvencionalni mojster ne le ameriške, ampak tudi svetovne kinematografije, snemal od leta 1953 tja do smrti, 10. oktobra 1985. Don Kihota bi morali v Cannesu gledati že v nedeljo, ko so organizatorji odkrili, da ostaja na svetu samo ta filmska kopija in da je zato ne morejo »riskirati« s projekcijo. Film bo na ogled samo v primeru, da bodo filmski laboratoriji pravočasno, t. j. do konca tedna, pripravili novo kopijo nedokončanega Don Kihota.

O avtorju, oz. geniju, kot so ga nekateri imenovali že v zibelki, je Cannes priredil tudi monografsko razstavo fotografij, ki pospremijo obiskovalca od figure malega Orsona, sina brhke in talentirane pianistke, ekscentričnega očeta in »posinovljenca« družinskega prijatelja »Daddaja«, do obsežne Wellesove izpovedi newyorški pisateljici Barbari Leaming, iz katere je nastal življenjepis Orson Welles - A Biography.

Ko si je Welles priboril svoj največji trenutek slave, mu je bilo 25 let, odrske deske pa je teptal od svojega enajstega rojstnega dneva. Pravcati »enfant prodige«, torej. Izredno ljubeč otrok, za katerega so se navduševali moški, je izjavil Welles Leamingovi. Naj bo eno ali drugo, kot je sam hudomušno ponavljal, mladi Orson, »možiček«, ki ga je mama umetnica

bočila, naj se tudi sam približa gledališču, je skrival v sebi neverjetno igralsko sposobnost in neverjetno zrelost. S svojim edinstvenim in nepozabnim gromkim glasom je po radiu v oddaji Vojna svetov tako uspešno »ustrahoval« Američane s skorajšnjim napadom marsovcev, da so se leta 1938 ljudje zgrnili na cesto, da bi videli vesoljne ladje.

Pred tem se je sicer Welles že leta 1934 seznanil s filmsko kamero, ko sta s prijateljem Williamom Vancejem realizirala kratki film The Hearst of Age (v katerem je Welles tudi igral), ki mu je sledil srednjemetražni film Too Much Johnson.

Šele nato se je Orson Welles odločil za veliki korak celovečerne filmske produkcije, z realizacijo igranega filma Citizen Kane, v katerem je nemilo opisal slabosti uspelega ameriškega »self-made mana«, Williama Hearsta. Pa si je genij privoščil takega človeka, ki ga dejansko ni bilo lahko pribiti k tlom. Hearst je bil, med drugim seveda, lastnik številnih in dokaj vplivnih časopisnih izdaj in je dolga leta monopoliziral dobršen del ame-

riške informacije. Prav njemu je Welles stopil na prste s filmom, s katerim je tudi najmlajši in najnedolžnejši otrok prepoznal Hearstovo figuro, šel pa je baje tako daleč, da je slavne sanke Rosebud imenoval po delčku intimne anatomije Hearstove ljubice, prikupne igralka Marion Davies.

Welles je s tem filmom, s katerim si je sicer priboril kotiček na samem vrhu svetovne filmske zgodovine, zabredel v take težave, da ga je komaj spjel do konca. Žel pa je toliko uspeha, da so mu producenti takoj pustili proste roke. Tako je leto po Citizen Kanu, dokončal morda še uspešnejši The Magnificent Amberson.

Nekateri menijo, da se je s tem začelo dolgo obdobje Wellesovega propadanja, če izvzamemo film-poročno darilo The Lady from Shanghai, v katerem je nastopala njegova žena (kako so mu jo zavidali!) Rita Hayworth. To obdobje »propadanja« je trajalo 14 (morda celo več) filmskih režij in 77 filmskih vlog in temu obdobju posveča Cannes svoj Hommage.

EVA FORNAZARIC

Orson Welles

Tokio: Naslednji cilj je Sirija

BEJRUT — Kar je na koncu sestanka predstavnikov sedmih najbogatejših (zahodnih) držav rekel ameriški predsednik Reagan, je ustvarilo precej negotovosti. Po njegovih besedah so v svetu države, ki (poleg Libije) podpirajo terorizem v svetu. Ena izmed njih je Sirija, in če bodo zbrali dovolj dokazov, da je vlada v Damasku na kakršen koli način bila vmešana v organiziranje »državnega terorizma« ali pa ga je podpirala, jo bodo »obravnali kot Libijo«.

To pa pomeni, da se bo nanjo spravila močna ameriška pomorska vojska v Sredozemlju, letalonosilke z lovci in bombniki, če pa bodo potrebe narekovala, tudi marinci.

To je namreč mogoče prebrati med vrsticami, kajti v dokumentu sedmerice, kolikor ga tukaj poznajo, niso izrecno predvidene uporaba vojaških sil ali pa gospodarske sankcije. Kljub temu dokument zveni kot opomin in ker ga podpirajo evropski zavezniki ZDA, Japonske in Kanade, ne bi smeli sumiti v njegovo izvajanje.

Kot običajno se je, kot odmev »vojnim bobnom«, navdušeno pridružil Izrael.

Izraelski predsednik šimon Peres je v Jeruzalemu na zaprti seji parlamentarnega odbora za državno varnost in mednarodne odnose odkrito obtožil Sirijo, da je »odgovorna za največje število nedavnih terorističnih napadov na ameriške in izraelske koristi in ustanove v svetu«. Njegov obrambni minister Jichak Rabin je v Washingtonu preteče ponovil obtožbe, da je »Sirija močno udeležena v organizaciji terorističnih akcij« in da si »zasluži neusmiljeno kazen«.

Na tokijski sestanek, posebno pa ne na ameriško upravo in Izrael, sploh ni vplivala uradna izjava sirskega predsednika Asada, ki je zavrnil vse oblike terorizma in njegova opozorila, da je potrebno razlikovati med terorizmom in »zakonitimi oblikami osvobodilnega boja proti okupatorjem in raznimi oblikami izkoriščanja«.

Shod v Tokiu in napoved vojaških kazenskih ekspedicij proti Siriji so v svojih kamentarjih sirski časniki imenovali »združevanje imperialističnih sil« in obtožili ameriškega predsednika Reagana, da ostale zahodne voditelje »potiska v neposredne sovražne akcije proti arabskemu svetu«.

Pri tem je potrebno upoštevati specifični položaj Sirije v tem delu sveta, kakor tudi v širšem prostoru.

Odgovornost za dosedanje akcije proti ameriškim in izraelskim koristim so, vsaj formalno gledano, prevzele različne skrajniške organizacije prav tako različnih arabskih in drugih podružnic, ki imajo svoje »sedeže« ali »baze« v Siriji ali v tistih delih Libanona, ki so pod sirskim nadzorstvom.

Tega dejstva ni mogoče skriti, zaveda se ga tudi Sirija sama, zato je že pričela sprejemati ukrepe, da se osvobodi »političnih hipotek«, ki so nujni sestavni element njene regionalne in globalne politike.

Pod sirsko zaščito v Damasku in v nekaterih predelih Libanona delujejo takoimenovane »disidentske« palestinske frakcije, združene v »Palestinski fronti za nacionalno rešitev« (PNSF), ki so izrazito protiarafatovsko usmerjene in odločno nasprotujejo vsem njegovim nedavnim političnim in diplomatskim iskanjem miru na Bližnjem vzhodu.

Kolikor je mogoče izvedeti, niti ena izmed njih ni vključena v akcije proti ameriškim koristim v svetu, ampak so udeležene v gverilskih akcijah na zasedenih območjih in v Izraelu.

Trditev, da je sedež spornega Abu Nidala v Siriji in da ima v tej državi neomejeno svobodo delovanja, doslej niso uspeli dokazati.

Zelo zapleteno je nadalje delovanje ekstremističnih, fundamentalističnih in, kot mnogi trdijo, Iranu naklonjenih libanonskih šiitskih islamskih frakcij, kot so »sveta vojna« (Džihad), »božja partija« (Hezbollah), »organizacija muslimanskih revolucionarnih socialistov«, »arabske borbene enote« in številne druge, ki jih nekatere poznajo samo po telefonskih sporočilih, za katerimi pa bi bila lahko marsikatera obveščevalna služba.

Dejstvo, da nekatere od znanih in »preverjenih« delujejo v libanonski dolini Beka ali pa okoli mesta Balbeka, torej na območju, ki ga nadzira sirska vojska, spravlja Sirijo v težaven položaj. Zato bo Damask povečal nadzorstvo nad njihovo dejavnostjo. Seveda bo moral nadalje upoštevati svoje zavezništvo z Iranom in vojno v Zalivu, kjer je kot edina arabska država, poleg Libije, na strani Irana.

Tukaj ni za nikogar skrivnost, da je Damask nemočen pri krotitju aktivnosti ekstremističnih skupin, ker se najpogosteje samostojno opredeljujejo, največkrat v škodo enotne arabske borbe.

Končno ostaja izbirni cilj ev za morebitno ameriško ali izraelsko »kaznovanje«.

Vse domnevne baze in središča ekstremistov, ki so splošno znani, ležijo v gosto naseljenih četrtih ali vaseh, kjer živijo Libanonci (če gre za Beko) ali pa na samem ozemlju Sirije.

Kam bodo napadalci usmerili svoje oblike »kaznovanja«, ali bodo ocenili, kolikšno bo tveganje, da zadenejo civilno prebivalstvo, in ali bi sploh zadeli prave cilje?

Jože Trobec

Čenča

78.

